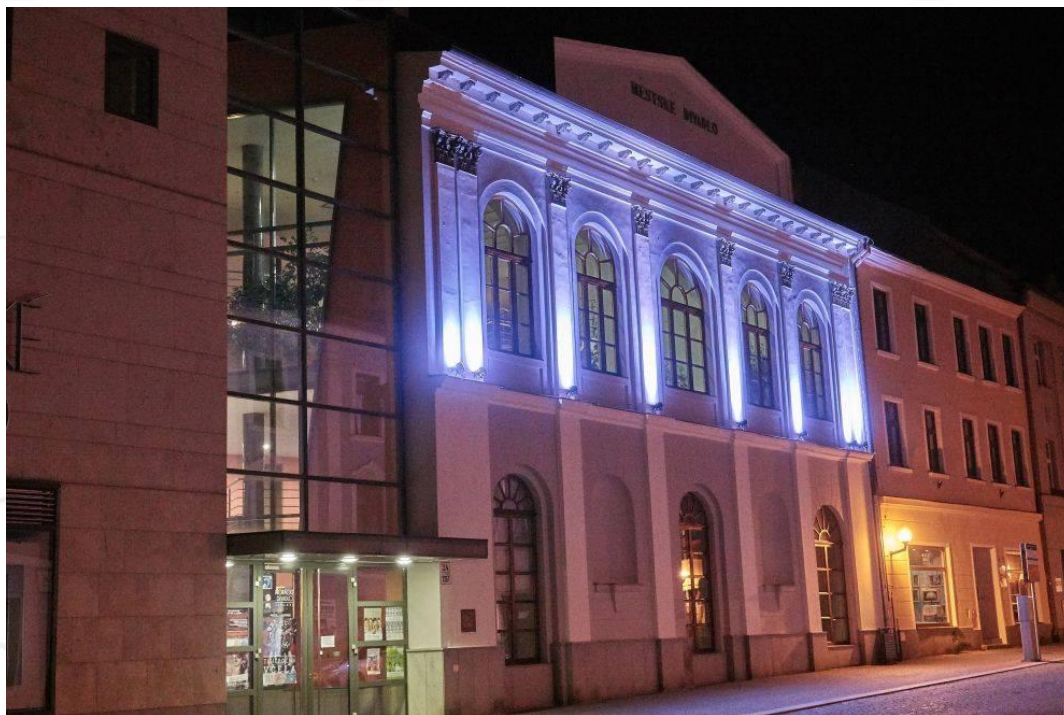

HORÁCKÉ DIVADLO

J I H L A V A

příspěvková organizace

VÝROČNÍ ZPRÁVA

za rok 2019

VÝROČNÍ ZPRÁVA

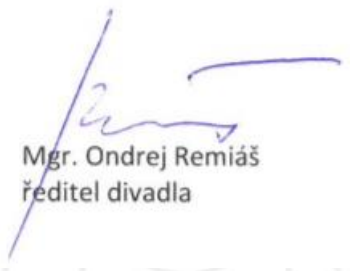
o činnosti Horáckého divadla Jihlava, příspěvkové organizace
v oblasti poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím,
ve znění pozdějších předpisů, za rok 2019.

V souladu s ustanovením § 18 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), zveřejňuje Horácké divadlo Jihlava, příspěvková organizace následující údaje:

1. V roce 2019 nebyla podána žádná žádost o poskytnutí informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a to prostřednictvím elektronické pošty.
2. V roce 2019 nebylo podáno žádné rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informaci ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.
3. V roce 2019 nebyly vydány žádné rozsudky soudců ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace.
4. V roce 2019 nebyla poskytnuta žádná výhradní licence ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.
5. V roce 2019 nebyla podána žádná stížnost podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím proti postupu Horáckého divadla Jihlava, příspěvkové organizace, při vyřizování žádosti o informace.
6. Další informace, které se vztahují k uplatňování zákona o svobodném přístupu k informacím, je možné získat na internetových stránkách www.hdj.cz.

1

V Jihlavě dne 4. ledna 2020

Mgr. Ondrej Remiáš
ředitel divadla

1. PLNĚNÍ ÚKOLŮ V UMĚLECKÉ OBLASTI

INSCENACE HORÁCKÉHO DIVADLA V ROCE 2019

Sezóna 2018/2019 byla připravena v duchu 100. výročí státnosti předchozím uměleckým šéfem Pavlem Šimánkem a nesla název Československá sezóna. Následující sezóna 2019/2020 již byla připravována současným uměleckým šéfem Michalem Skočovským, a proto i hodnocení dramaturgického plánu je kombinací původních záměrů a nových aktivit a záměru současného uměleckého vedení.

Petr Šabach, Petr Jarchovský, Jan Hřebejk, Ivan Hlas, Miroslav Hanuš

Šakalí léta

972. premiéra 2. února 2019

režie Pavel Šimák j. h.

dramaturgie Jaroslav Čermák

scéna Peter Janků j. h.

kostýmy Blanka Tesařová j. h.

korepetice Martin Veselý j. h.

choreografie Pavel Strouhal

asistent režie Barbora Mužná

asistentka choreografie Anna Šitnerová

představení řídí Gabriela

Schottnerová

napovídá Ivana Kučerová

Titul s názvem Šakalí léta je znám zejména svým filmovým zpracováním z roku 1993. Tato česká muzikálová legenda byla do dramaturgického plánu zařazena jako jeho vlajková loď. Hudebně dramatický titul počítal již od začátku svého vzniku, pod vedením režiséra Pavla Šimáka, s účastí živého hudebního tělesa, které podtrhne šedivou atmosféru konce padesátých let a hudebně podpoří písně posunující děj dojemného příběhu mladých lidí vyrůstajících v nesnadných podmínkách žižkovské periferie. Pod vedením režiséra Šimáka se z příběhu adolescentů nestala pouhá glosa, či historický obraz doby konce padesátých let, ale stala se z ní aktuální sonda do duše mladých lidí. Šimák a jeho tým se úspěšně pokusili nahlédnout na tento text kritickým způsobem, aniž by utrpěla základní linka příběhu nebo záměr autorů. Vyváženost vtipu a dramatických situací s podmanivou hudbou Ivana Hlase pomohla dosáhnout kýženého diváckého úspěchu. Pokud hovoříme o hudebně dramatickém žánru, tedy muzikálu nelze nehovořit o choreografiích a pohybové spolupráci. Režisér Šimák si ke spolupráci na tomto titulu přizval renomovaného choreografa Pavla Strouhala, který dokázal svojí precizní prací s uměleckým souborem vytvořit koherentní umělecký tvar. Za zmínku jistě stojí i některé herecké výkony. Jako příklad můžeme uvést herecké zpracování postavy Bejbyho v podání Jána Burdy. Burda se v této inscenaci bravurně vypořádává s náročnými choreografiemi a pěveckými party. Výkon v inscenaci Šakalí léta mu zajistil umístění v divácké anketě Horác, v níž získal titul „Nejoblíbenější herec sezóny 2018/2019“.

Václav Havel

Žebrácká opera

973. premiéra: 23. března 2019

derniéra: 18. června 2019

(odehráno 18x)

režie Michal Lang j. h.

dramaturgie Jaroslav Čermák

scéna Jan Dušek j. h.

výtvarné návrh kostýmů Ivana

Brádková j. h.

dohled realizace kostýmních

návrhů Dana Hávová j. h.

hudba Sebastian Lang

představení řídí Gabriela

Schottnerová

napovídá Ivana Kučerová

Druhá připravovaná inscenace v roce 2019 byla Žebrácká opera dramatika Václava Havla. V kontextu Československé sezóny byla dramaturgická volba Havlovy Žebrácké opery logickým krokem. Václav Havel jako dramatik, jehož jméno rezonuje v prostředí nejen českém, ale i v zahraničí, kde jsou jeho hry velmi často uváděny na jevištích předních divadelních scén, se po dlouhých letech opět dostane do repertoáru Horáckého divadla v Jihlavě. Přizván k tomuto nelehkému úkolu byl renomovaný režisér Michal Lang, jehož úspěšné režie jsme mohli sledovat na jevišti Horáckého divadla v předcházejících sezónách. Režisér Lang se svým týmem spolupracovníků přistoupil k inscenování hry Václava Havla s potřebným respektem vůči textu, autorovi a jeho intencím. Režisér tak nechal vystoupit na povrch Havlovu dramatickou genialitu bez zbytečných úprav či aktualizací. Měli jsme možnost sledovat příběh známého zloděje a podvodníka Macheatha, který se svojí neopatrností zaplete do zločineckých machinací, policejních úskoků a množství intrik. Za velmi šťastné považujeme situování hry do dramatikem předepsaného konce 19. a počátku 20. století, kterému odpovídalo scénografické i kostýmní výtvarné řešení. Režisér Lang velmi citlivě uchopil zdánlivě jednoduchý a banální příběh hlavního hrdiny a dává mu lehkou stylizaci s nutným a potřebným nadhledem, aniž by zanedbal hluboký filosofický přesah Havlova textu.

Martin Kolář

Zahrádky

974. premiéra: 11. května 2019

režie Michal Skočovský

dramaturgie Barbora Jandová

scéna Tom Ciller j. h.

kostýmy Lucie Šperlová j. h.

představení řídí a napovídá Eva Finková

Československou sezónu 2018/2019 uzavírala inscenace Zahrádky. Tuto hru pro Horácké divadlo napsal autor mnoha divadelních her a adaptací, původem z Vysočiny. Martin Kolář je

jihlavským autorem, jehož tvorba často přesahuje hranice kraje, a je zavedeným autorem píšícím nejen pro svůj poloprofesionální divadelní spolek De Facto Mimo. Hra Zahrádky je textem, jehož tématem a středobodem je setkání a konflikt tří rozdílných generací, rozdílných povah a myšlenek. Setkání šesti rozdílných hlavních postav vytváří kompozici s dramatickým i komickým potenciálem. Autorem umně vystavěné komediální situace jsou zasazeny do prostředí zahrádek řadových rodinných domů zdánlivě připomínající jihlavskou zástavbu. Inscenátoři v čele s režisérem Michalem Skočovským realistickým způsobem znázorňují toto prostředí a přibližují děj hry současnosti, ale nevsází jen na lokální podobenství v Kolářově textu a nachází v něm analogii k současné společensko-politické situaci. Inscenace vznáší zásadní otázky mezilidského pochopení a možnosti, či nemožnosti dialogu.

4

Josef Čapek

O Pejskovi a Kočičce

975. premiéra: 14. června 2019

režie Michal Skočovský

dramatizace a dramaturgie

Barbora Jandová

scéna a kostýmy Kateřina

Kábová j. h.

představení řídí a napovídá

Gabriela Schottnerová

Již tradičně na jevišti malé scény Horáckého divadla vznikla inscenace pro nejmenšího diváka s názvem

O Pejskovi a Kočičce podle předlohy Josefa Čapka. Dramatizace této dětské knihy se ujala

dramaturgyně Horáckého divadla Barbora Jandová a režie umělecký šéf Michal Skočovský. Vzhledem k náročnosti inscenování celé Čapkovy knihy museli inscenátoři přistoupit k dramatizování pouze vybraných částí předlohy, a proto z knihy vybrali pouze nejznámější příběhy této pohádkové dvojice. Dramatizaci však ozvláštnili připsáním postavy autora, který na základě intenzivního sledování svých domácích mazlíčků píše vtipný příběh plný imaginace, dobrodružství a v neposlední řadě i poučení pro nejmenšího diváka. Režijně-scénografickým klíčem k inscenaci se stala příkrývka, nebo lépe řečeno peřina, na níž se odehrávají drobné příběhy této zvířecí dvojice. Nedílnou součástí inscenace jsou akrobatické prvky v podání Jána Burdy a Šárky Čermákové. Cílem inscenace bylo nejen seznámení nejmladších diváků s tvorbou Josefa Čapka, ale zejména rozproudění a rozvoj divácké imaginace v publiku předškolního věku.

Josef Bárta

Dobrá rada drahá

976. premiéra: 25. a 26.

června 2019

Představení ve spolupráci s
MHF Hudba Tisíců - Mahler
Jihlava 2019

libreto Johann Gottlieb
Stephanie ml.

český překlad Jana Dušek
Pražáková

hudební nastudování a
dirigent Marek Štilec

hraje Ensemble 18+, Filip
Dvořák cembalo

režie Michal Skočovský

scéna Michal Skočovský

kostýmy Kateřina Veselá

pohybová spolupráce Tomáš Rychetský a Denisa Musilová

korepetice Filip Dvořák, Jiřina Dvořáková a Kristýna Kosíková

představení řídí Eliška Matzkeová

produkce Barbora Mužná

Inszenace Dobrá rada drahá vznikla ve spolupráci s mezinárodním hudebním festivalem Hudba tisíců – Mahler Jihlava 2019 a její příprava a samotné inscenování trvalo více než jeden rok. Hudební skladatel Josef Bárta, narozený v Čechách, ve spolupráci s Johannem Gottliebem Stephanie ml. vytvořil komický Singspiel, který měl svoji světovou premiéru v roce 1778 a dočkal se mnoha repríz. Dnes bychom toto dílo mohli žánrově zařadit do kategorie, kterou nazýváme muzikál. Tento Singspiel nastudoval dirigent Marek Štilec a pod jeho taktovkou hrál osmnáctičlenný orchestr Ensemble 18+. Tento koprodukční projekt je pro Horácké divadlo velkým příspěvkem k různorodosti současného divadelního repertoáru. Divák mohl na jevišti vidět operní pěvce z nastupující generace absolventů pražské Hudební akademie múzických umění. Právě proto, že komická opera Dobrá rada drahá měla svoje první novodobé uvedení po téměř 250 letech, a to na prknech Horáckého divadla, rozhodl se režisér Michal Skočovský a

dirigent Marek Štilec nastudovat tuto inscenaci co možná nejvěrněji předloze. Námět, komické situace a řada dialogů jsou aktuální i v dnešní době. Děj je zasazen do nezvyklého orientálního prostředí, ale vychází z modelů, které jsou v českém prostředí známé například z opery Prodaná nevěsta nebo z postav komedie dell'arte. Hudba, zpěvní čísla i ansámblové scény jsou velmi nápadité, plné krásných melodií a působivých momentů.

Yasmina Reza

Obraz

977. premiéra: 7. září 2019

režie Mikoláš Tyc j. h.

překlad Michal Lázňovský

dramaturgie Jaroslav

Čermák

scéna Karel Čapek j. h.

kostýmy Petra Krčmářová j.

h.

hudba Kristýna Hulcová j. h.

představení řídí a napovídá

Eva Finková

6

Inscenace Obraz je první inscenací divadelní sezóny 2019/2020, která vznikla již plně pod taktovkou nového uměleckého vedení. Režisér Mikoláš Tyc se zhostil inscenování situační komedie s názvem Obraz, jejíž autorkou je věhlasná dramatička Yasmina Reza. Děj hry je zasazen do prostředí pařížské „lepší“ společnosti konce 20. století, ale ve své podstatě reflektuje nadčasové diskuse o smyslu umění. Dlouholeté přátelství se ocitne v krizi ve chvíli, kdy si jeden z přátel koupí drahý abstraktní obraz a jeho přátelé se tážou po smyslu této koupě. Je to umění? Je to snobský výdobytek? Důkaz společenského postavení nebo láska k malířství? Má to myšlenku? Takto pokládané otázky jsou středobodem inscenace, která ovšem nehovoří jen o postavení umění v současné společnosti, ale hovoří především o přátelství, schopnosti vést dialog a jeho možnostech. Na jevišti Horáckého divadla tak zaznívaly myšlenky a otázky, které důležitým způsobem přispěly do diskuse o smyslu umění jako takového.

Johann Wolfgang Goethe

Utrpení mladého Werthera

978. premiéra: 27. září
2019

režie Jakub Čermák j. h.
dramatizace Jakub
Čermák a Josef Doležal
dramaturgie Jaroslav
Čermák
scéna Martin Šimek j. h.
kostýmy Martina Zwyrtok
j. h.
představení řídí a na-
povídá Eliška Matzkeová

K inscenování na malé scéně, pod vedením

režiséra Čermáka, jsme vybrali předlohu, která koresponduje s novým zaměřením a dramaturgií malé scény Horáckého divadla. Konceptně vycházíme z premisy, ubývajícího množství mladých diváků. Proto jsme v dramaturgickém plánu zohlednili tuto skutečnost a dramaturgický plán jsme zacílili na tuto diváckou skupinu. Prvním titulem se stalo drama, vyvolávající v době svého vydání bouřlivé reakce čtenářů, a to drama Utrpení mladého Werthera, které bezpochyby patří do kánonu světové literatury. Středobodem příběhu je nenaplněná láska mladého Werthera končící jeho smrtí. Režisér Čermák a jeho inscenační tým se s touto látkou vypořádali s nutným nadhledem a s pomocí velkého množství soudobých jevištních divadelních prostředků přibližují toto původně dopisovou formou psané drama divákům. Tato inscenace však není výlučně pro mladého diváka, ale bezpochyby v něm nachází své kvality divák napříč věkovým spektrem, což dokládají četné divadelní recenze. Pozornosti divadelních recenzentů neunikly ani nové posily souboru Horáckého divadla, jak dokazuje recenze Josefa Mlejníka v divadelních novinách: „Čerství absolventi JAMU, Klára Anna Satinská a Michal Kraus, se v adaptaci Goethova díla každopádně představili jako výrazné posily horácké scény. Ale především je důležité, že v Jihlavě chtějí nadále pokračovat v nekonvenční cestě náročného a zároveň přitažlivého současného divadla, nastolené před dvěma roky“.

Michal Skočovský, Barbora Jandová

Tak šel čas jihlavskou ulicí

979. česká premiéra: 5.
října 2019

režie Michal Skočovský

dramaturgie Barbora

Jandová

scéna Dorota Volfová j.

h.

kostýmy Lucie Šperlová j.

h.

hudba Aid Kid &

DeeHeskett

projekce a filmové

dotáčky Jan Fuchs j. h.

překlad 1. kapitoly do

němčiny Alena

Jakubíčková

asistent režie Jakub Vrága j. h.

asistentka dramaturgie Barbora Mužná

představení řídí Gabriela Schottnerová

napovídá Ivana Kučerová

Druhým titulem, který vznikl pro prkna velké scény Horáckého divadla, je autorská inscenace Michala Skočovského a dramaturgyně Barbory Jandové. Inscenace kriticky a dramaticky reflektuje období ohraničené osmi dekadami dvacátého a jednadvacátého století. Na zdánlivě banálních příbězích autoři přibližují zásadní zvraty a situace v dějinách Jihlavy a blízkého okolí. Inscenace vychází z autentických historických pramenů, rozhovorů s pamětníky či rešerší, a tak ji můžeme zařadit do skupiny dokumentárního dramatu, jemuž se v posledních letech dostává stále více prostoru na jevišti Horáckého divadla. Tato dramaturgická linie v Horáckém divadle bezpochyby bude pokračovat, a to nejen jako připravované inscenace psané pro naše divadlo, ale například přípravou Přehlídky divadelních dokumentů.

Lumír Košař, Tereza Říhová, Jaroslav Čermák

Neuvěřitelné dobrodružství Ústavy

980. premiéra: 29. listopadu 2019

režie Tereza Říhová j. h.

dramaturgie Jaroslav Čermák

scéna Magdaléna Teleky j. h.

kostýmy Hynek Petrželka j. h.

pohybová spolupráce Tomáš Rychetský

hudba Ondřej Mikula

představení řídí a napovídá Gabriela Schottnerová

Druhou a neméně důležitou inscenací na malé scéně se stala inscenace s názvem Neuvěřitelné dobrodružství Ústavy. Text této divadelní hry byl napsán na zakázku pro Horácké divadlo trojící autorů. Lumír Košař, režisérka Tereza Říhová a dramaturg Jaroslav Čermák v této hře dobrodružným způsobem upozorňují na důležitost vytvoření základních pravidel, která v limitních situacích pomáhají vytvořit řád mezilidského chování. Inscenace je inspirována textem, který považujeme za páteř právního státu, tedy text Ústavy. Stejně tak jako titulu Utrpení mladého Werthera má inscenace Neuvěřitelné dobrodružství Ústavy zaujmout nejen mladého diváka malé scény Horáckého divadla. Dramaturgickým východiskem pro tuto inscenaci byla snaha o přiblížení textu Ústavy širokému publiku a pro mladší publikum má sloužit jako doplněk formálního vzdělávání ve školách, učilištích či nižších ročnících univerzit.

9

Neil Simon

Podivný pár

981. premiéra:

7. prosince 2019

režie Zdeněk Dušek j. h.

dramaturgie Barbora

Jandová

výprava Jaroslav Máčal j. h.

hudba Daniel Fikejz

pohybová spolupráce

Denisa Musilová

představení řídí Eliška

Matzkeová

napovídá Ivana Kučerová

Inscenování skvěle napsané konverzační komedie amerického autora Neila Simona se zhostil renomovaný filmový scenárista a divadelní režisér Zdeněk Dušek. Pod jeho taktovkou vznikla inscenace, která plně využívá potenciálu původní hry. Předloha byla autorem původně napsána pro mužské obsazení, avšak autor tuto hru napsal i pro výhradně ženské obsazení. Dramaturgie divadla sáhla právě k této ženské verzi hry a dala tak herecké příležitosti dámské části hereckého souboru Horáckého divadla. Takto děj hry shrnuje dramaturgyně Barbora Jandová: „Parádní dámská jízda plná humoru, vtipných situací, ironie i sebeironie. U rozvedené zprávařky Olivie se jednou za týden schází parta kamarádek, aby si u oblíbené deskové hry popovídala a dopřála si tak svou tradiční holčičí skupinovou terapii. Přátelství a ženská solidarita jsou ale ohroženy ve chvíli, kdy Olivie nechá u sebe v bytě bydlet kamarádku Florence, se kterou se právě rozešel její manžel. Znalec lidských charakterů a mistr vtipných dialogů Neil Simon napsal skvělou komedii o složitosti společného soužití v jakémkoliv páru.“

Zdeněk Dušek v této inscenaci vycházel z autorových představ a nesnažil se o pouhé přenesení děje na jeviště, ale podařilo se mu vytvořit komplexní soudržné dílo poukazující na problematiku mezilidského soužití.

Závěrečné hodnocení:

V roce 2019 můžeme opět spatřovat snahu uměleckého vedení divadla o vyváženost repertoáru, a to ve smyslu divadla, které nabízí svým divákům široký žánrový rozptyl, od titulů pro náročného diváka až po tituly, jejichž síla tkví v populárnosti předlohy či formální, tematické různorodosti. Tato snaha se bezesbýtku naplnila. V tomto nastaveném trendu budeme pokračovat i v roce 2020. Společným jmenovatelem je důraz na kvalitativně a umělecky nekompromisní produkce, které pokryjí co možná nejširší divácké spektrum.

Můžeme sledovat i snahu uměleckého vedení Horáckého divadla rozšířit repertoár divadla o tituly, které by zasahovaly i mladší publikum a představit jim možnosti jevištní transformace děl nedramatických, nebo původně nesloužících k jevištnímu zpracování.

Umělecké vedení si za svůj úkol stanovilo i otevřenou divadelní formu vzdělávání. Bude připravovat v následujících letech projekty, které budou sledovat, analyzovat a zpracovávat aktuální témata a přenesená na divadelní jeviště budou primárně sloužit k edukaci nejrůznějších společenských a sociálních skupin. V roce 2019 takto ve spolupráci s Krajem Vysočina připravilo edukační projekt zacílený na vzdělávání seniorů v oblasti kriminální, a to zejména v oblasti kriminální činnosti takzvaných „šmejdu“. Tento projekt s názvem Smolař otevřenou a sdílnou formou informoval o kriminálních aktivitách podvodných prodejců zboží či služeb a vytvářel diskusní platformu sloužící prevenci před těmito aktivitami.

I v příštím roce budeme plnit svoji funkci divadla, ale současně hledat další a další komunikační kanály a hledat jeho postoj a funkci krajského repertoárového divadla v nesnadném světě jednadvacátého století.

Vypracoval: Michal Skočovský
umělecký šéf

2. Vyhodnocení závazných ukazatelů

2.1 VYHODNOCENÍ VĚCNÉHO PLNĚNÍ HLAVNÍCH ÚKOLŮ ORGANIZACE

Plnění plánovaných výkonů velké scény:

ukazatel	plán	skutečnost
počet představení	220	230
nabídnutá místa		68 194
návštěvníci	58 000	60 589
průměrná návštěvnost	260	263
tržby z představení (v Kč)	10 100 000	10 263 406
průměrná tržba (v Kč)	40 000	44 624
procento návštěvnosti		89%

V přehledu jsou uvedena odehraná představení na velké scéně vlastním uměleckým souborem v rámci abonmá (pro předplatitele) i mimo předplatné, včetně dovezených představení, bez klubových pořadů.

Průměrná návštěvnost 89%.

Plnění plánovaných výkonů malé scény:

ukazatel	plán	skutečnost
počet představení	60	62
nabídnutá místa		4 694
návštěvníci		4 030
průměrná návštěvnost	65	65
tržby z představení (v Kč)	270 000	276 198
procento návštěvnosti		86

11

Výše tržeb

Velká scéna	10 263 406
Malá scéna	276 198

Základní finanční rámeček roku 2019

Náklady celkem **57 577 902 Kč**

- Náklady neinvestiční celkem (bez odpisů) 54 922 252 Kč
- Náklady investiční celkem 2 655 650 Kč

Výnosy celkem **57 577 902 Kč**

- Vlastní výnosy celkem 14 240 005 Kč
- z toho:
- výnosy z hlavní činnosti 13 090 871 Kč
  - výnosy z vedlejší činnosti 1 149 134 Kč
  - Dary 30 000 Kč
  - Dotace celkem 43 307 897 Kč
  - zřizovatel – KÚ 39 764 000 Kč

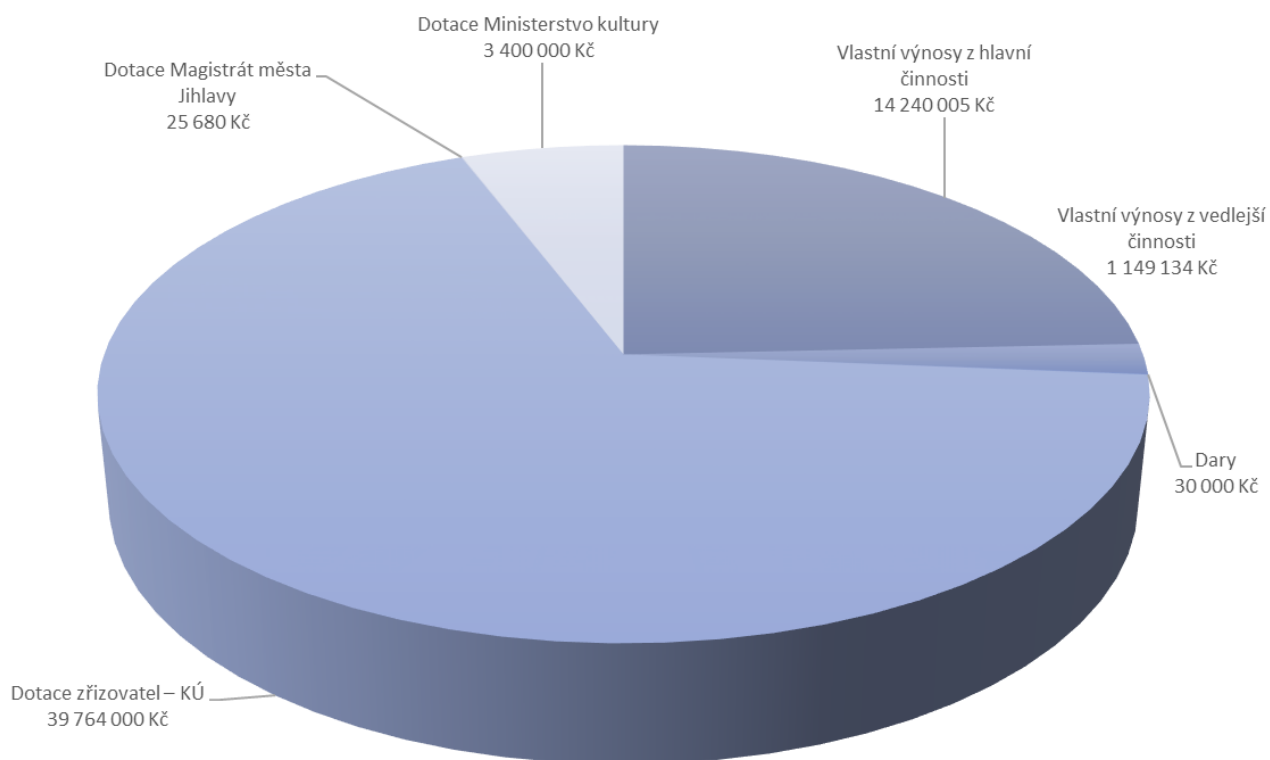

- Magistrát města Jihlavy
- Ministerstvo kultury
- časové rozlišení investičního transferu

25 680 Kč
 3 400 000 Kč
 118 217 Kč

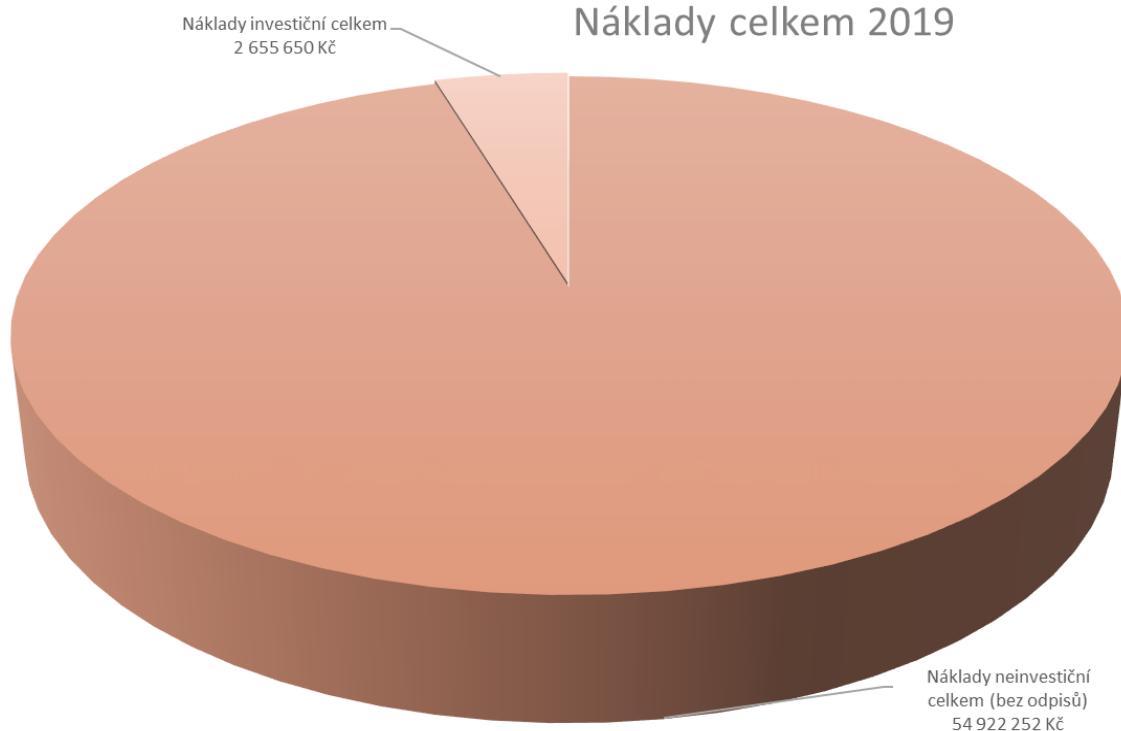
Procento soběstačnosti 25,98 % (poměr vlastních výnosů včetně darů a neinvestičních nákladů).

Výnosy celkem 2019

12

Náklady celkem 2019

2.2 ROK 2019 Z POHLEDU OBCHODNÍHO ODDĚLENÍ

Divadelní sezóna HDJ probíhá souběžně se začátkem a koncem školního roku, neshoduje se tedy s kalendářním rokem. V červnu 2019 byla zakončena divadelní sezóna 2018/19.

Cena předplatitelských legitimací na sezónu 2019/20 se zvýšila o 30 Kč na 1 abonentku, tj. o 5 Kč na představení. Cena abonentky za dovozová představení sk. X se v uvedené sezóně zvýšila o 100 Kč vzhledem ke stále se zvyšující ceně hostujících divadel. Tarify za dopravu pro stálé předplatitele se navýšily o 1 Kč na jízdu a pro zájezdové návštěvníky na termíny mimo předplatné se zvýšily o 2 Kč na jízdu.

Pokračujeme v zavedeném modelu - volný den neděle, hrací dny pondělí až sobota.

Nicméně 1x měsíčně uvádíme na velké scéně **POHÁDKOVÉ NEDĚLE**.

Abonentních skupin je 18, průměrné obsazení je 182 stálých předplatitelů v jedné skupině při kapacitě 305 míst v hledišti. Počet pravidelných předplatitelů se snížil na 3 273. Z tohoto počtu bylo 1 615 jihlavských a mimo jihlavských využívajících vlastní dopravy. Zbývajících 1658 jsme pravidelně svázeli našimi třemi autobusy ze 191 obcí Kraje Vysočina a částečně i Jihočeského a Pardubického kraje.

Pro abonenty uvádíme inscenace z našeho repertoáru. Začátky představení jsou od 19 hodin, s výjimkou skupiny M, určené seniorům a studentům – tato skupina začíná v 17 hodin. Stálou klientelu si drží abonentní skupina „Premiéra“, která není zvýhodněna slevami. Ostatní reprízové skupiny uplatňují slevy pro běžného předplatitele 10% ze základního vstupného, 20% pro seniory a 30% pro žáky, studenty a držitele průkazů ZTP. Cena abonentní legitimace je vypočtena ze základního vstupného stanoveného pro reprízu činohry.

13

Zásadním materiálem HDJ je **informační brožura Divadelní předplatné**, kterou v březnu divadlo oznamuje dramaturgický plán na další sezónu, nové podmínky a ceny předplatného. Tuto brožuru rozesíláme všem abonentům a jsou k dispozici pro zájemce také v pokladně divadla.

V pokladně si mohou diváci zakoupit divadelní programy, odznaky k jednotlivým představením, fotografie herců a seznámit se s nabídkou i obsahem jednotlivých představení. Stejnou službu poskytují i uvaděčky.

V průběhu každého představení se o informovanost a pohodlí návštěvníků stará tým dvanácti uvaděček a dvou šatnářek. Program k inscenaci na velké scéně byl prodáván za 30 Kč, příp. 40 Kč, program k inscenaci na malé scéně za 20 Kč. Cena programů pohádek zůstává na úrovni předchozí sezóny, tj. 15 Kč.

Otevírací doba prodeje vstupenek zůstala beze změny: pondělí až pátek od 11.00 do 19.00 hodin nebo do začátku představení v 19.30 hodin. V sobotu a v neděli hodinu před představením.

Velkým benefitem při prodeji jednotlivých představení je možnost **nabídky naší dopravy**. Na zájezdy mimo předplatné jsou po odeslání nabídek volných termínů naše tři autobusy obratem zamluveny.

Na základě požadavků předplatitelů máme vypracovány podrobné svozové trasy na jednotlivé dny a abonentní skupiny. Většinou jsou nasazeny všechny tři autobusy, které postupně na svých linkách sváží naše stálé předplatitele.

V obcích, kde je větší koncentrace předplatitelů, máme tzv. **garanty, je jich celkem 96**. Ti podávají zájemcům v místě bydliště informace o divadle, termínech představení i odjezdech autobusů,

zabezpečují nábor nových předplatitelů a starají se o stávající. Za tím účelem jim zasíláme měsíční informační materiály a materiály o novém předplatném.

V roce 2019 jsme nově navázali spolupráci s obecními knihovnami v Kraji Vysočina. Na základě naší kampaně momentálně evidujeme 24 obecních knihoven, se kterými spolupracujeme. Vedoucí knihoven na základě naší propagace nabízejí představení pro obyvatele obce a podle zjištěné poptávky objednávají vybraná představení.

Od roku 2019 jsme nově v rámci posílení propagace a zvýšení návštěvnosti divadla zavedli **služební jízdy do obcí a měst a seznamujeme je s naší programovou nabídkou představení**. Při komunikaci se zástupci obecních úřadů nebo různých zájmových organizací nabízíme jak možnost navštívit divadlo na volný prodej, tak využití našeho předplatného. Připravujeme pro ně tzv. startovací balíček s propagačními materiály. Následně se dohodneme na způsobu propagace tak, jak to jednotlivým obcím vyhovuje, materiály zasíláme poštou nebo elektronicky. Dále nově získané subjekty, pokud mají tuto možnost, uveřejňují měsíční program divadla na svých webových stránkách. V roce 2019 jsme touto formou navázali spolupráci s 94 obcemi, které pravidelně servisujeme.

Vzhledem k úbytku stálých předplatitelů se snažíme našim divákům nabídnout i jiné možnosti. **Kupónové a Flexi předplatné** je určeno pro časově vytížené návštěvníky, kterým nevyhovuje klasické předplatné. Umožňuje získat vstupenky se zajímavou slevou a zároveň dává volnost při výběru titulu a dne představení. Jde o blok šesti kuponů, které lze libovolně vyměnit za vstupenky na jakékoliv představení z repertoáru HDJ.

Novinkou roku 2019 je **FREEXI předplatné**, které je určeno pro studenty a nabízí nově hlavně zajímavá představení z malé scény.

14

Velký zájem je stále o 5 představení **abonentní skupiny „X“**, která je složena z inscenací pražských a mimopražských repertoárových divadel, jejichž věhlas překročil hranice jejich domácího působiště.

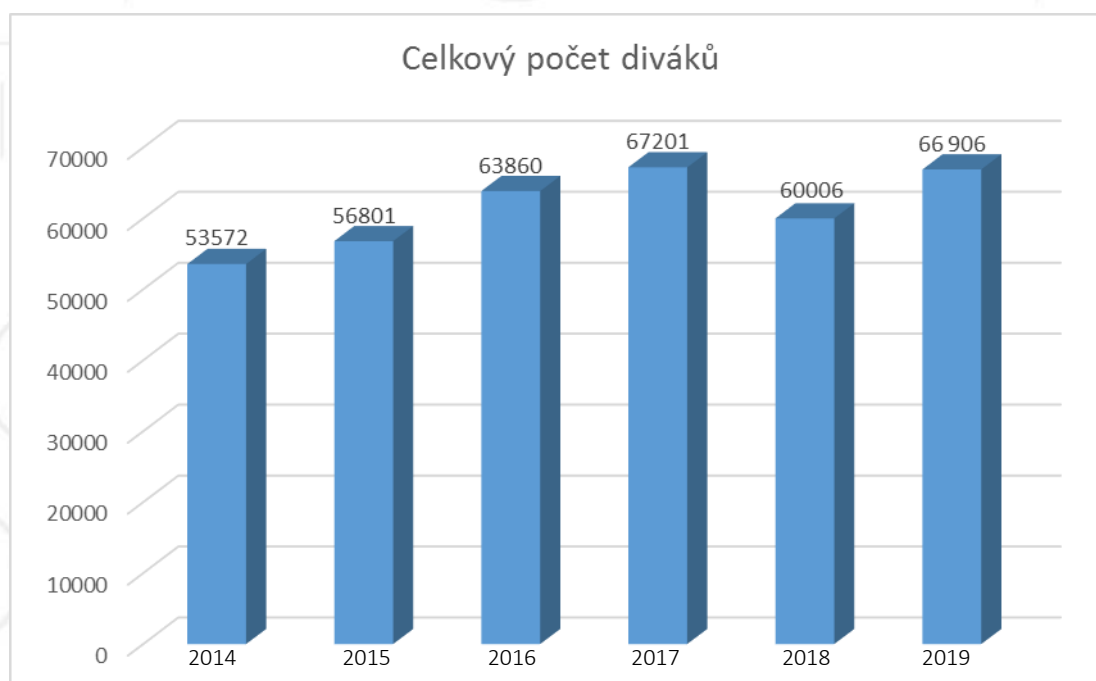
Cena předplatného i samostatných vstupenek na představení sk. X se zvyšovala o 20 Kč, vzhledem ke stále se zvyšujícím cenám hostujících divadel.

představení skupiny „X“	hra	mateřská scéna
18. 1. 2019	Cyrano	Divadlo v Celetné Praha
28. 3. 2019	Sweeney Todd	DJKT Plzeň
24. 4. 2019	Děkujeme, že zde kouříte	Činoherní studio Ústí n/L.
10. 10. 2019	Výjimečný stav	Divadlo Na Fidlovačce
15. 11. 2019	Už je tady zas ...	Divadlo Na Jezerce

Ve volných termínech hracího harmonogramu, které nejsou rezervovány pro abonentní skupiny, nabízíme představení „mimo předplatné“ většinou pro jednorázové hromadné objednávky.

Pro velký zájem jsme nabídli na termíny mimo předplatné také tituly z uplynulého roku 2018 a začátku roku 2019, a sice představení na velké scéně *Splašené nůžky*, *Jediný život*, *Obraz Doriana*

Graye, Škola základ života, Ako Tisícročná včela, Svatý Václav a pohádkový muzikál O Perníčkovi. Na malé scéně pak Maxipes Fík, 3100°C mé krve, Popel a pálenka, Současně a Cesta k Betlému. Volné termíny mimo předplatné využívají zejména školy a různé organizace nejen z Vysočiny, ale také částečně z krajů Jihočeského, Středočeského a Jihomoravského. Např. dovážíme návštěvníky z Vlašimi, Čáslavi, Jindřichohradecka, Znojemska, apod.

Graf - Celkový počet diváků.

Naše divadelní představení navštívilo v roce 2019 celkem 66 906 diváků, z toho 2 289 návštěvníků na zájezdech po ČR i Slovensku.

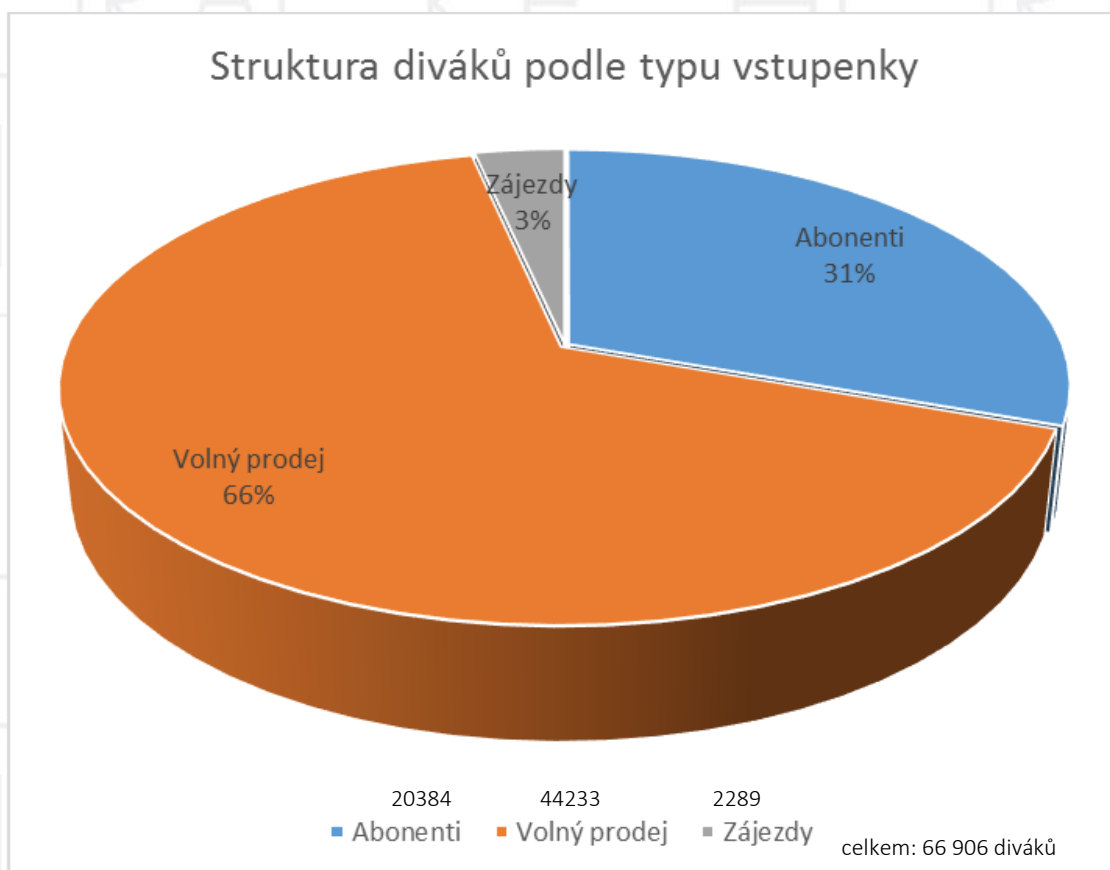
Do našeho divadla přišlo celkem 64 619 diváků, z tohoto počtu přišlo 20 384 stálých předplatitelů a 44 233 návštěvníků, kteří si zakoupili volné vstupenky na jednotlivá představení nebo využili nabídky jednorázových hromadných objednávek na termíny mimo předplatné.

Celkově divadlo navštívilo 68% diváků na volnou kasu a 32% v rámci předplatného. Těší nás vzrůstající zájem diváků o představení mimo předplatné, který je každým rokem vyšší, letošní počet diváků na volnou kasu je o 10% vyšší než v loňském roce.

Z uvedených 44 233 návštěvníků mimo předplatné bylo 27 183 na hromadné objednávky. Z toho počtu jsme dopravili mimojihlavských 7 414 osob našimi autobusy, vlastní dopravu si k hromadné objednávce vstupenek do HDJ zvolilo 19 769 diváků.

Na představení mimo předplatné poskytujeme slevy žákům, studentům a seniorům 15% a sružením zdravotně postižených 30 % ze základního vstupného. Dále poskytujeme slevy pro majitele Rodinných a Seniorských pasů Kraje Vysočina a karty SPHERE a nově také jihlavské CITY KARTY.

Vstupné ve volném prodeji bylo na Velké scéně navýšeno o 10 Kč.

Představení pro děti mají zvýhodněnou cenu, nicméně o 5 Kč se zvyšovala v sezóně 2018/19 cena pohádek na malé scéně, a to jak pro odpolední rodinná představení, tak i pohádek prodaných na hromadné objednávky do škol a školek. Cena nedělních rodinných pohádek se neměnila.

Vstupenky na jednotlivá představení je možné zakoupit již tři měsíce před termínem představení v pokladně divadla. Zde je rovněž možné si místa na vybrané termíny telefonicky rezervovat. Další možností je rezervace a prodej on-line, prostřednictvím webových stránek divadla. Další sezónu pracujeme v **rezervačním vstupenkovém systému Colosseum**. Výhodou je jednoduché a rychlé odbavení diváků na pokladně a jednoduchý a intuitivní nákup vstupenek přes internet. Diváci stále více využívají možnosti rezervovat a nakupovat vstupenky přes internet, tzv. e-vstupenky není nutné ani tisknout, jsou průkazné i na mobilních telefonech. Stejným způsobem si mohou kupovat dárkové e-poukázky a od prázdnin také e-předplatné. Velkým přínosem pro naše diváky je také možnost platit vstupenky platební kartou. Počet těchto rezervací a plateb stále roste. Pro nadcházející sezónu chystáme další novinky pro návštěvníky divadla. Chceme i nadále využívat možnosti a novinky, které nabízí rezervační systém Colosseum.

Pro děti a jejich rodiče připravujeme 1x měsíčně, vždy v sobotu odpoledne **Pohádkové čtení na schodech** ve foyer Velké scény. V sezóně 2018/19 naši herci četli staré české báje a pověsti. V sezóně 2019/20 vyrazíme na pomyslnou plavbu za pokladem a pohádkou. Celkem v roce 2019 proběhlo 7 pohádkových čtení a přišlo na ně 581 návštěvníků, **což je o 197 více než v roce 2018**.

Už opakovaně nabízíme interaktivní prohlídky pro 1. stupeň ZŠ **Poprvé v divadle** aneb Jak se dělá divadlo - jehož součástí je zápisník (knížka o 42 stranách) „Jak se dělá divadlo“.

Na začátku prohlídky dostane každý žák svůj vlastní divadelní zápisník „Jak se dělá divadlo“, ve kterém se dozví, které všechny profese (umělecké i řemeslné) tvoří divadelní představení. Děti si samy vymyslí a ožíví svého hrdinu, navrhnou mu kostým a vymyslí jeho příběh, který si pak samy zahrají. Vyzkouší si „na vlastní kůži“ práci režiséra, dramaturga, herce, osvětlovače, rekvizitáře, kostýmního výtvarníka a všech dalších důležitých profesí, které stojí za vznikem jedné divadelní inscenace.

V roce 2019 proběhlo 11 prohlídek, divadlo navštívilo celkem 266 dětí.

Stále pokračují představení pro rodiny s dětmi - **Pohádkové neděle od 15 hodin**. Na Velké scéně se vždy 1x měsíčně střídají herci HDJ s pohádkovým muzikálem O Perníčkovi s hostujícími divadly, hrajícími pro malé děti. Nedělní pohádky jsou velmi oblíbené a mají vysokou návštěvnost, v roce 2019 to bylo 90%.

Celkem nedělní pohádky navštívilo 2 481 dětí a jejich rodičů.

Pohádkové neděle	hra	mateřská scéna
6. 1. 2019	O popleteném kouzelníkovi	Divadlo Tramtárie
10. 2. 2019	O Perníčkovi	HDJ
17. 3. 2019	Sněhová královna	Divadlo Zlín
14. 4. 2019	O Perníčkovi	HDJ
19. 5. 2019	Bílá velryba	Slovácké divadlo Uh. Hradiště
13. 10. 2019	Vinnetou	Divadlo Polárka Brno
10. 11. 2019	O Perníčkovi	HDJ
1. 12. 2019 v 10.00	Jája a Pája	Divadlo Radost Brno
1. 12. 2019 v 15.00	Jája a Pája	Divadlo Radost Brno
Navíc pohádka dopoledne		
24. 5. 2019	Kterak drak pozřel Karla	Karlovarské divadlo

Novinkou v roce 2019 bylo edukační divadelní představení pro seniory SMOLAŘ

Smolař je název divadelní hry, kterou pro seniory připravilo Horácké divadlo Jihlava ve spolupráci s Krajem Vysočina o nástrahách, které na seniory mohou číhat.

Scénář představení odráží nejčastější triky, kterými se podvodníci snaží starší populaci oklamat a podvodně ze seniorů vylákat peníze, například vydáváním se za příbuzného, prodejem předražených zdravotnických pomůcek a vitamínů, nevýhodnými nákupy přes internet nebo sjednáváním nevýhodných smluv přes telefon. Divadelní představení v podání herců

Horáckého divadla mělo seniory zábavnou formou poučit jak říci NE manipulacím, podvodníkům a nátlaku. Divadelní představení SMOLAŘ se na podzim uskutečnilo v šesti termínech. **Do divadelní Zkušebny na něj přijelo 340 seniorů z Jihlavy, Třebíče, Žďáru n/S., Pelhřimova a Havlíčkova Brodu.**

Naším divákům nabízíme také **hostující představení z pražských i oblastních divadel** mimo předplatné. Zaměřujeme se převážně na jiné žánry, např. pohybová a hudební představení, improvizace. Do Horáckého divadla zveme zajímavé divadelní soubory, které divákům přiváží výjimečné divadelní zážitky.

Dovezená představení mimo předplatné	představení	mateřská scéna
18. 2. 2019	VIP	Radim Vizváry
4. 4. 2019	Meno	DAB Nitra
10. 5. 2019	Únos Europy	Debris Company
15. 10. 2019	Kytice	Pražský komorní balet
6. 12. 2019	Klíště	Divadlo B. Polívky Brno
OPERA		HDJ
4. 10. 2019	Dobrá rada drahá	Spolupráce Mahler 2000

18

V roce 2019 jsme přijali **pozvání na hostování** z různých divadel v České republice (z Brna, Hlinska, Zlína), ale hlavně z pražské scény - Městská divadla pražská (Vánoční festival pohádek). Opět jsme hostovali také ve slovenské Nitře.

V roce 2019 jsme odehráli 6 zájezdových představení v 5 městech.

Zájezdy souboru HDJ	hra	Divadlo, kde jsme hostovali
15. 1. 2019	Obraz Doriany Graye	MKK Hlinsko
7. 2. 2019	Barber shop	Jatka 78 Praha
17. 3. 2019	O Perníčkovi	Divadlo Zlín
24. 4. 2019	Šakalí léta	DAB Nitra
11. 6. 2019	O Perníčkovi	Městské divadlo Brno
15. 12. 2019	O Perníčkovi	Divadlo Komédie MDP Praha

Pronájmy prostor velké a malé scény

Kromě několika komerčních akcí pronajímáme prostory divadla dalším neziskovým organizacím, jako je např. ZUŠ Jihlava, JSPS Melodie, ale hlavně v našem divadle probíhá Mezinárodní festival dokumentárních filmů, který pořádá DOC.DREAM - Spolek pro podporu dokumentárního filmu. Zdarma jsme pronajali prostory na akci Kulturní inkubátor – Jihlava vzdělává kulturou 13. 6. 2019 a na Gynekologické sympozium, které pořádá Nemocnice Jihlava. Pravidelně pronajímáme prostory Kraji Vysočina na slavnostní akce a předávání ocenění a medailí.

19

Zadáno pro Kraj Vysočina v roce 2019

7. února	Bezpečná nemocnice	Velká scéna
29. března	Slavnostní vyhlášení Učitele roku Kraje Vysočina	Velká scéna
23. května	Slavnostní předání záslužných medailí IZS	Velká scéna
7. listopadu	Předání nejvyššího ocenění Kraje Vysočina	Velká scéna
7. listopadu	Gynekologické sympozium	Velká scéna
28. listopadu	Setkání Policie ČR	Velká scéna
6. listopadu	Setkání ředitelů PO	Zkušebna divadla

PRONÁJMY ZA ROK 2019 – Velká scéna (včetně DPH)			
13. ledna	Novoroční koncert 2019 Filharmonie G. Mahlera	Pořadatel BOSCH DIESEL, s.r.o.	70 954 Kč
23. února	2 koncerty Hvězdy tančí s Melodii	JSPS Melodie	52 514 Kč
1. dubna	Listování s Lukášem Hejlíkem	Agentura GATE	18 150 Kč
23. dubna	100 let Gymnázia Jihlava	Gymnázium Jihlava	25 000 Kč
11. června	Koncert hejtmana Kraje Vysočina – Festival Mahler	Kraj Vysočina, Mahler 2000	43 560 Kč
18. listopadu	Pronájem pro ČSSP	CCL – Conference Czechoslovakia LTD.	83 901 Kč
17. prosince	projekce filmové sekce Dokument ČT v rámci 23. MFDF Jihlava 2019 – velká scéna	DOC.DREAM – Spolek pro podporu dokumentárního filmu	82 491 Kč
PRONÁJMY ZA ROK 2019 – Malá scéna			
24. – 30. 10. 2018	projekce filmové sekce Dokument ČT v rámci 22. MFDF Jihlava 2018 – malá scéna	DOC.DREAM – Spolek pro podporu dokumentárního filmu	46 827 Kč
OSTATNÍ PRONÁJMY 2018			
24. – 30.10	projekce filmové sekce Dokument ČT v rámci 23. MFDF Jihlava 2019 – zkušebna	DOC.DREAM – Spolek pro podporu dokumentárního filmu	36 784 Kč

20

V roce 2019 pokračujeme v tradici **Jazzových večerů** v Divadelním klubu HDJ.

Pravidelně v pondělí 1x měsíčně jsme do Divadelního klubu zvali na koncerty jazzové kapely z Prahy, Brna, ale také z Vysočiny (Přibyslav, Pelhřimov, Dačice).

Příležitostně zveme také hosty ze zahraničí, kteří mají v ČR koncertní turné, do kterých se zapojujeme.

Tato naše vedlejší činnost je plně v režii divadla.

Kapacita Divadelního klubu je pouze 60 míst, nicméně v roce 2019 přišlo na jazz do divadla celkem 500 diváků.

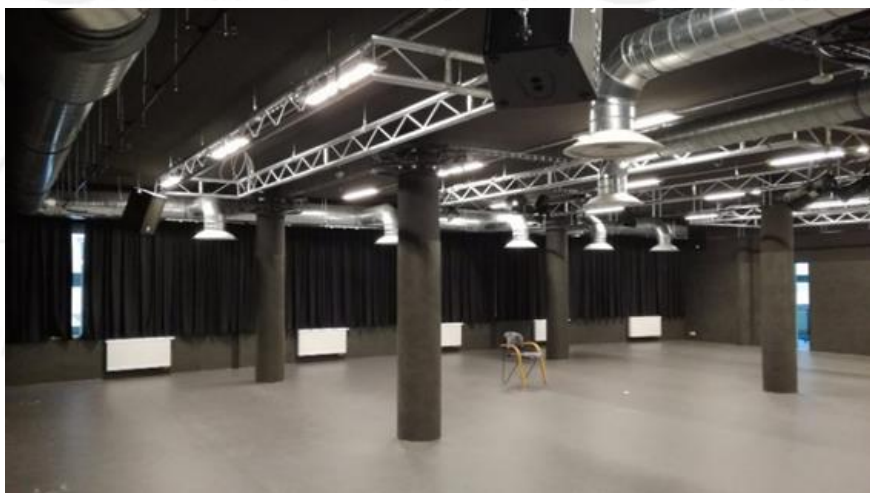

JAZZOVÉ VEČERY V DIVADELNÍM KLUBU

14. ledna	Tata band	CZ (Přibyslav)
11. února	Jitka Malczyk a V. Jindra	CZ
18. března	Ondřej Štveráček Quartet a Gene Jackson	CZ / USA
15. dubna	Tom Smith Quartet	UK / CZ
13. května	Alba Plano	Sicílie / CZ
3. června	Tereza Slámová	CZ
23. září	Sebranka jazz orchestra	CZ (Dačice)
7. října	Marta Kloučková	CZ
11. listopadu	Jazz Pilgrim	CZ (Pelhřimov)
9. prosince	VOILA a Zdenka Trvalcová	CZ

2.3 PLNĚNÍ UKAZATELŮ V RÁMCI ZKUŠEBNY

Během roku 2017 zřizovatel provedl rekonstrukci prostor v nové budově HDJ. V přízemí tak vznikly prostory pro nový předprodej vstupenek a restauraci/kavárnu. V prvním patře jsou od roku 2018 k dispozici prostory nové Zkušebny, která slouží nejen k přípravám a

zkouškám nových inscenací, ale také pro širokou veřejnost k akcím různých žánrů, z nichž nejvýznamnější část představují pohybové a divadelní kurzy. Od listopadu 2019 nabízí HDJ tyto kurzy pro děti a mládež od 6 do 15 let. Probíhají každý týden, nabízí výuku baletu, kompozice a divadelní výchovy. Pod vedením pedagogů Michaely Mikulové, Marie Hlávkové, Šárky Čermákové, Denisy Musilové a Tomáše Rychetského si děti nalézají cestu jak k rozvoji praktických vědomostí a budování svého vlastního osobitého interpretačního stylu, tak i k rozšíření všeobecného kulturního vědomí.

22

Kompozice a technika

(od 9 let)

V tomto kurzu jsou studenti nejen seznámeni s tanečními technikami, ale také se věnují hlubšímu porozumění pohybu jako svobodné formě vyjadřování. Na začátku hodiny se zaměřují na hlavní dovednosti, které jsou společné všem tanečním technikám - a to postavení těla, svalové cítění, vytvoření tělesného centra, správné dýchání, hudební cítění, vnímání prostoru, gravitace a porozumění tělesnému gestu. V další části zkoumají vlastní pohybové možnosti a rozvíjejí je na základě improvizace, pozorování, dialogu a prací ve skupině. Všechny tyto dovednosti spolu vzájemně souvisí, doplňují se a navzájem se ovlivňují. Důraz je kladen jak na osvojení techniky k vytvoření fyzické vytrvalosti a síly, tak i možnosti volné tvorby.

Po absolvování tohoto kurzu studenti naleznou cestu k budování svého vlastního osobitého interpretačního projevu a nedílnou součástí tohoto kurzu je i rozšiřování kulturního povědomí.

Kreativní pohyb

(5 – 8 let)

V tomto kurzu se děti učí základním elementům pohybu (tělo, prostor, čas a tvar). Práce v hodinách je rozdělena na rozvíjení improvizací s náčiním a na tvořivý přístup. Důraz bude kladen na formování komplexního přístupu k tvorbě skrze propojení fyzických dovedností dětí, jejich myšlení a emocí. Jednotlivé krátké choreografie a jejich opakování rozvíjí jejich paměť a tělesné dovednosti. Kurz se zaměřuje nejen na samostatnost v rámci tvorby, ale i na kolektivní spolupráci, která pomáhá rozvíjení sociální inteligence. Děti v tomto kurzu povedeme k vědomému používání těla a ke kultivování pohybu.

Základy klasického tance/baletu

(8 - 12 let)

Klasický tanec má logicky a přesně vypracovaný systém scénických prvků, pohybů a rozsah interpretační techniky je obdivuhodně veliký. Základem klasického tance je trénink, který vede k prostorovému citění, pružnosti, interpretační jistotě a přesné pohybové koordinaci včetně fyzické vytrvalosti a síly.

Divadelní výchova

(8-12 let)

Kurz rozvíjí osobnostní, sociální a estetické schopnosti a dovednosti dětí. Studenti se seznámí se základními hereckými cvičeními a etudami a elementární hlasovou přípravou. Naučí se základům jevištní řeči a pohybu, improvizaci a práci s hereckým partnerem i ve skupině. Důraz je kladen na rozvoj fantazie, slovní zásoby, kvalitní mluvy, empatie a komunikace. Při společné tvořivé práci se studenti seznámí se základními principy dalších divadelních disciplín jako jsou režie, dramaturgie, scénografie atd. Kurz probíhající přímo v prostorách HDJ poskytuje nejbližší a přímý kontakt s divadelní tvorbou a divadelním zákulisím.

Cena kurzů byla stanovena pololetně na základě kalkulace následovně:

- základní cena – 1 080,- Kč/kurz, pro skupinu Divadlo pokročilí 1.380,- Kč/kurz
- při přihlášení do více kurzů – 1 000,-/kurz, příp. 1 300,-/kurz Divadlo pokročilí
- při přihlášení sourozenců – 1000,-/kurz/dítě
- při hromadné objednávce (např. sportovní klub) – 1 000,- Kč/dítě
- pro děti zaměstnanců – 50 % ze základní ceny kurzu
- pro nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Erko Jihlava – 300,-/dítě

23

Skupin bylo k 31. 12. 2019 celkem 8. K tomuto datu se do kurzů přihlásilo 52 dětí, z toho 4 navštěvují dva kurzy, evidujeme tedy celkem 48 zájemců.

Kurzy Baletu a Kompozice a techniky byly v první polovině roku 2019 rozděleny podle věku na dvě skupiny. V druhé polovině roku 2019 byly rozděleny do dvou skupin dle věku kurzy Kompozice a technika a Kreativní pohyb. Vzhledem k rozrůstajícímu počtu zájemců došlo od října 2019 k rozšíření nabídky v rámci kurzů Divadlo, kde vznikly dvě skupiny, a to Divadlo pokročilí a začátečníci.

1. pololetí 2019 (únor - květen 2019)

POČET	SKUPINA	POČET PŘIHLÁŠENÝCH	TRŽBA
1	Balet I	10	9 120
2	Balet II	8	7 000
3	Děti I	5	5 200
4	Kompozice a technika I	9	9 320
5	Kompozice a technika II	3	2 720
6	Divadlo I	12	12 220

Celkem		47	45 580
--------	--	----	--------

2. pololetí 2019 (říjen - prosinec 2019)

POČET	SKUPINA	POČET PŘIHLÁŠENÝCH	TRŽBA
1	Balet I	7	5 250
2	Kompozice a technika I	7	3 990
3	Kompozice a technika II	3	2 430
4	Kreativní pohyb I	6	4 860
5	Kreativní pohyb II	4	2 840
6	Divadlo pokročilí	10	9 760
7	Divadlo začátečníci	9	6 860
8	Divadlo Erko	6	1 800
Celkem		52	37 90

2. 4. ZAMĚŠTNANCI

fyzický stav zaměstnanců 2019 celkem 73
z toho umělecké profese 27

24

V Jihlavě: 21. 2. 2020

Mgr. Ondřej Remiáš
ředitel Horáckého Jihlava,
příspěvkové organizace

Šakalí léta jsou víc než jen bohapustý muzikál

JHLAVA Jednou za dva roky přichází Horácké divadlo v Jihlavě s novým muzikálovým titulem.

Jeho čas nastal právě teď. Předchozí úspěšný muzikál Adéla ještě nevečeřela zítra v 19 hodin na velké scéně divadla nahradí neméně populární titul - Šakalí léta.

Dramatizace Miroslava Hanušě vychází ze stejnojmenného filmového muzikálu. Ten v roce 1993 režíroval Jan Hřebejk podle scénáře Petra Jarchovského - na námět povídky Petra Šabacha.

Film na začátku 90. let působil jako zjevení. Přispěly k tomu nejen herecké výkony, ale i hudba Ivana Hlase. Mnohé z hitů zlidověly - například písně Jednou mi fotr povídá nebo Na kolena.

Proto nebylo divu, že byl film v roce 1993 při udělení prvních českých filmových cen Český lev oceněn hned čtyřmi soškami (nejlepší film, nejlepší režie, mužský herecký výkon v hlavní roli pro Josefa Abrháma a nejlepší hudba), a stal se tak nejocetovanějším filmem roku.

A později se objevila i divadelní adaptace. Na scéně Horáckého divadla se tedy začne odehrávat příběh z konce 50. let o partě teenagerů, kteří na plácku pod rudou hvězdou děvkického hotelu International hledají poklady v podobě obalů od amerických živýkaček, prázdné plechovky od limonád, lahve od dovozového alkoholu a to, co najdou, brání proti partě vetřelců.

Poklidnou atmosféru čtvrti, kde jsou takřka na každém rohu ubytování vrchní představitelé armády a všemožní prorežimní aparátčiči, rozbouří příchod tajemného Bejbyho, jenž na první pohled upoutá výstředním oblečením, ale i tím, že je vášnivým vyznavačem rokenrolu.

Bejby svým nečekaným příchodem zasáhne do života číšnického pomocníka Edy Drábka, okrskáře Prokopa, jeho syna přezdívaného Kšanda a svým způsobem i do života barové zpěvačky Milady a jejího manžela, arogantního estébáka.

Boj za svobodu s kytarou v ruce Horácké divadlo si tento titul nevybralo pro letošní sezónu, která má být oslavou československé státnosti, náhodou.

„Mé na tom titulu baví fakt, že se nejedná o bohapustou muzikálovou produkci, ale má i své zásadní téma. Boj za svobodu. Odráží se v něm nelehká 50. léta, komunismus a nesvoboda. Muzikál nahlíží na tuto etapu naší historie rebelskýma očima rokenrolových teenagerů. Je to zároveň příběh o nezka-

Rokenrol v divadle Muzikál Šakalí léta vtrhne na jeviště Horáckého divadla v Jihlavě. Na snímku Jan Burda jako Bejby, Svetlana Hruškociová v roli Aleny Prokopové a Tereza Slámová coby jedna z pionýrek. Foto: Igor Stančík

žených ideálech a o tom, že za eticko-komorální hodnoty má smysl bojovat, byť je to s kytarou v ruce," zdůraznil režisér představení Pavel Šimák.

Jak stojí v anotaci k divadelnímu muzikálu: „Je to instruktážní muzikál pro ty, co zapomněli, a pro ty, co už nevědí.“

„Bytostně cítím, že na některé věci nesmíme nikdy zapomenout,

a proto také zásadně nevěřím na tlustou čáru za minulostí“, dodává Pavel Šimák k samotnému inscenáčnímu záměru uvedení této hry.

Postavu Bejbyho ztvární v Horáckém divadle Jan Burda. V muzikálu vystoupí také Svetlana Hruškociová jako Alena Prokopová alias Bejbi-na, jejího otce si zahráje Jakub Škrdla a číšníka Edu ztvární Lukáš Matěj. Malého Kšanda si v alternacích

zahrají hostující Samuel Barták a Jakub Klejzar.

Scénu vytvořil hostující Peter Janků a kostýmy Blanka Tesařová. O choreografii se postaral Pavel Strouhal, absolvent Státní taneční konzervatoře, který v roce 2004 získal teprve jako druhý choreograf na světě možnost vytvořit vlastní pojetí světového muzikálu Cats při jeho pražském uvedení.

Kořením celého představení bude živá profesionální rokenrolová kapela, kterou diváci uvidí společně s herci na jevišti. O hudební nastudování s živou kapelou se postaral korepetitor Martin Veselý, který vystudoval sbormistrovství chrámové hudby na pražské Univerzitě Karlově a řadu let byl sbormistrem opery Divadla F. X. Šaldy v Liberci.

— Ilona Zelníčková

MLADÁ FRONTA

DNES

31.1.2019

Z divadelního představení Romeo a Julie vzešla kapela, která hraje dodnes

9. leden 2019 | Dobré dopoledne

Horácké divadlo v Jihlavě uvedlo před pár lety kus Romeo a Julie. Režisér si přál živou kapelu, tak vznikla parta divadelníků, která si říká Old Good Chassis.

Z divadelního představení Romeo a Julie vzešla k...
23:38

26

Do studia přišli usměvaví členové, lídr Stanislav Gerstner, saxofonista Jakub Škrdla, baskytaristka Lenka Schreiberová a bratři Jan a Martin Fuksové.

„My se prostě nudíme,“ začal s úsměvem na rtech vysvětlovat vznik kapely frontman Stanislav Gerstner. „Ne, teď vážně,“ dodal a pokračoval: „Hráli jsme představení v režii Pavla Šimáka Romeo a Julie a on tam chtěl živou kapelu. Byla první schůzka a začalo se zjišťovat, kdo na co umí hrát. Lenička se přihlásila a říká: Když mi koupíte basu, budu hrát na basu.“

Na saxofon hraje Jakub Škrdla, u kterého ale není jasné, jestli mluví pravdu. „Já na saxofon hrál, ale to se nikomu nelíbilo. Dovolili mi hrát jen na část toho saxofon, jen na to esíčko,“ směje se.

Kapela zkouší a hraje

Kapela zkouší v divadle a tomu také děkuje za podporu. „Do konce jsme hráli i v zahraničí, na Slovensku. Bylo to nádherný, hráli jsme na staré plovárně ve vypuštěném bazénu,“ dodala Lenka Schreiberová.

Celý rozhovor si poslechněte v příloženém audiu.

autor: Hela Dvořáková | zdroj: Český rozhlas

Horácké divadlo chystá diskuse o inscenacích

JIHLAVA Horácké divadlo nabídne návštěvníkům možnost setkat se s tvůrci inscenací a diskutovat o nich.

Pořad 30 minut o... se bude pravidelně konat v kavárně divadla. Prvním tématem bude zítra hra Svatý Václav, která měla premiéru loni.

„Diskuse o divadelních inscenacích patří k běžné programové nadvěsti divadel a lze je uchopit různým způsobem. Rádi bychom cílili tyto pořady na celé spektrum diváků, kteří navštěvují oblastní repertoárové divadlo,“ uvedla mluvčí di-

vadla Mirka Kvíčalová. V lednu budou moci diváci diskutovat s dramaturgy divadla Barborou Jandovou a Jaroslavem Čermákem ještě o hře Tisícročná včela a s bývalým uměleckým šéfem Pavlem Šimákem, který je autorem a režisérem dokudramatu Barber shop hraného v divadle od října.

Šimák pak bude spolu s dramaturgem Čermákem k dispozici také 14. února při debatě o hře Šakalí léta, jejíž premiéra je naplánovaná na 2. února. Besedy v kavárně budou začínat vždy v 18.00. (ČTK)

MLADÁ FRONTA

DNES

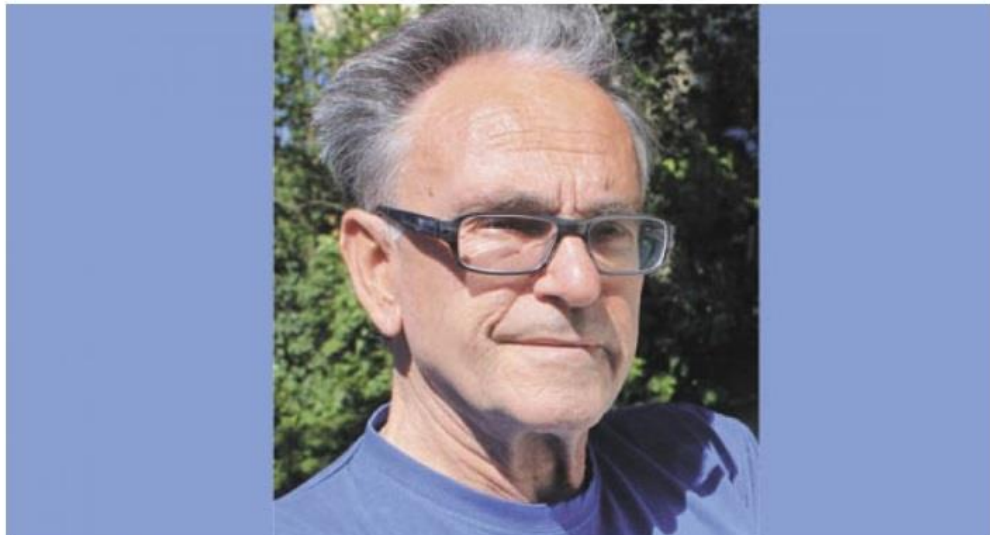
8.1.2019

Únor 2019

27

JIHLAVSKÉ LISTY založeny roku 1892 **128 let** s Vámi...

Divadelníci pořádají benefici osmdesátníka Zdeňka Dryšla

Ilustrační foto: archiv JL

15.2.2019 Aktuality/Komentáře (0), autor: Jiří Varhaník

U příležitosti nedávných osmdesátin svého kolegy Zdeňka Dryšla připravují herci Horáckého divadla Hereckou benefici se Zdeňkem Dryšlem. Koná se v neděli 17. února od 17 hodin na Malé scéně HDJ.

„Na benefici se bude vzpomínat, hrát a zpívat,“ avizují organizátoři setkání. Programem budou provázet herci Tereza Otavová a Ondřej Šípek. Vstupně se neplatí, s ohledem na kapacitu sálu je však třeba si rezervovat vstupenku na pokladně divadla.

Zdeněk Dryšl byl v angažmá v HDJ od roku 1963, s krátkou pauzou až do roku 2017. Na jevišti zde hostuje dodnes.

Zpráva z...

Horácké divadlo Jihlava

> [Šakalí léta](#)

Počet komentářů: 0

[Nový komentář](#)

Instruktažní muzikál pro ty, co zapomněli a pro ty, co už nevědí

[25. 1. 2019]

V sobotu 2. února 2019 na Velké scéně Horáckého divadla se jihlavským divákům poprvé představí inscenace muzikálu *Šakalí léta*, která vznikla podle známého filmu. Roli Bejbyho ztvární Ján Burda.

V bohatém výčtu děl mistrného vypravěče Petra Šabacha je možno naleznout spoustu zajímavých zpracování dobové nálady i reálií, které mapují zejména předrevoluční éru československého všedního života. Ale snad žádné z nich nevtřhlo mezi české diváky s takovou vervou jako filmově muzikálově zpracování povídky *Šakalí léta* z autorovy prvotiny *Jak potopit Austrálii*. Na tomto nekompromisním vpádu do širšího povědomí české divácké a čtenářské obce se značně podepsala první z řady budoucích osvědčených spoluprací autora předlohy Petra Šabacha, režiséra Jana Hřebejka a scénáristy Petra Jarchového. K tomuto týmu je pak třeba připočít i nezaměnitelný autorský vklad skladatele a zpěváka Ivana Hlase, který svými písněmi pomohl k dnešnímu zlidovění tohoto legendárního muzikálu, jenž byl v roce 1993 při udělení prvních českých filmových cen Český lev oceněn hned čtyřmi soškami (nejlepší film, nejlepší režie, mužský herecký výkon v hlavní roli pro Josefa Abrháma a nejlepší hudba) a stal se tak nejoceňovanějším filmem toho roku.

Petr Šabach psal často o výjevech ze svého okolí či dětství, v *Šakalích létech* pocítíme tuto autentickou zkušenost obzvláště intenzivně, jelikož nám autor dává nahlédnout do "svého" dejvického vyrůstání, v sevření této armádní čtvrti, kde byli takřka na každém rohu ubytováni vrchní představitelé armády a všemožní prorežimní aparátčící, a kde sevíť svou drobnou svobodu do dlaně bylo tou dobou velmi nesnadné.

Právě díky těmto autorovým vlastním odžitým zkušenostem do nás pak s přirozenou samozřejmostí vchází příběh mladé dejvické party, uchycené v okouzlení svobody rokenrolu, jako i tíživosti zrady mezi nimi samotnými, zrady rodičovské i systémové, která jim pak tyto nové a bezbřehé obzory opět zatmí.

Na jevišti Horáckého divadla se nastudování dramaturgie Miroslava Hanuše dostává právě v tzv. Československé sezóně nejen pro svůj věhlas, ale slovy režiséra Pavla Šimáka, který si tento titul vybral zejména proto, že je to muzikál s poselstvím.

„Bytostně cítím, že na některé věci nesmíme nikdy zapomenout a proto také zásadně nevěřím na tlustou čáru za minulostí,” dodává ještě Pavel Šimák k samotnému inscenačnímu záměru k uvedení této hry.

Pětadvacet let od prvního uvedení nenechá nikoho chladným toto velké vyprávění se skvělou hudbou a notoricky známými hity, pouze se posunulo soudobé všeobecné povědomí. A to jak od doby vzniku samotného filmu, tak od časů, ve kterých se tento příběh odehrává. Kromě precizních choreografií pod vedením Pavla Strouhala a hudebního nastudování s živou kapelou pod vedením korepetitora Martina Veselého tak dostává divák režijně poctivý a důsledný instruktažní muzikál pro ty, co zapomněli a pro ty, co už nevědí.

zdroj zprávy: Jaroslav Čermák

Šakalí léta v HDJ dělá i skvělá kapela

Parádní mejdan vytvořila na jevišti HDJ pětičlenná parta výborných mladých muzikantů. V inscenaci Šakalí léta se divadelníkům, hudebníkům a výtvarníkům společně podařilo přiblížit maximum toho, jak může vypadat muzikál na oblastní činoherní scéně.

■ Jiří Varhaník

Baloňáky potentátů, šedé obleky, zdi i myšlení lidí, uliční výbory, milice, karafiáty, vodka stoličnaja, duchové Hitlera a Gottwalda stále strašící kdesi v ovzduší, pionýrské šátky, mávátka a pocit všudypřítomné bezvýhodné beznaděje.

To jsou v prvním plánu atributy, kterými se v sobotu při premiéře poprvé zaplnilo jeviště HDJ. Hraje se látka tuze známá - Šakalí léta podle povídky Petra Šabacha, s hudbou Ivana Hlase, jak ji známe ze silné filmářské etapy režiséra Hřebejka.

Publikum se s divadelníky vydává do pražských Dejvic roku 1959, na rampu za hotelem Internacional a do bytu ovdovělého strážníka SNB Jindřicha Prokopa, který sám vychovává syn-

Recenze

ka a dospívající dceru. S vypětím všech sil čelí Prokop všem rodičovským úskalím, ale vedle toho i nebezpečím a strachům, které přináší politicky drsná realita konce padesátých let v komunistickém Československu.

Závan svobodného myšlení vnese do této atmosféry krátká epizoda - příchod až přepjatě elvisovského bouřliváka Bejbyho, jehož barva na gibsonce a na oblečení je docela jiná červená, než ta na sovětských praporech a v mozcích vypočítavých nebo zaslepených vyznavačů totalitního režimu.

Intenzivní závan naděje, který Bejby přináší, je ale jen krátký. A parta dejvických kluků, a s nimi celá společnost, ve finále netuší, že je všechny čeká ještě třicet let normalizace a komunistické totality, strachu z vlastních sousedů - milicionářů a udavačů.

Výborní herci

Muzikál Šakalí léta (zrežirovat ho přijel donedávna umělecký šéf HDJ Pavel Šimák) přináší celou škálu skvělých divadelnických výkonů - včetně výtvarníků a techniky. O perfektním a sebevědomém výkonu živé kapely už byla řeč.

Zásadní pro výsledek je také angažovaný choreograf Pavel Strouhala, který má za sebou práci na desítkách velkých muzi-

SAMUEL Barták (na snímku) alternuje v roli Kšandy s Jakubem Klejzarem.

Foto: Igor Stančík

kálních produkcí v pražských divadlech. Zejména hromadné choreografie jsou strhující podivnanou, která nadchne diváky a dočká se aplausů.

V představení také do vysoké míry fungují prakticky všechna hudební čísla (tu a tam je přes kapelu snad jen hůře rozumět textům) a herci sklízejí potlesk na otevřené scéně i za odvážnější jednotlivé prvky, které jim choreograf naordinoval.

S látkou si jihlavský soubor poradil i herecky. Vlastně nenápadným, ale naprosto přesným přístupem se do popředí dostává výkon **Jakuba Škrdly** v roli esenbáka Prokopa. Role jako by byla Škrdlovi psána na tělo. Oproti filmovému zpracování se díky výkonu herce posouvá na divadle ještě více do polohy ústřední postavy děje. Toto je hlavní hrdina příběhu, nositel jeho tragikomičnosti. Tak střídmé herectví, a přitom takový důraz na obsah a sdělení!

Podobné superlativy sne-se výkon **Ondřeje Šípka** v roli šedivého průvodce dějem (dobovou terminologií asi spíše konferenciéra), soudruha Ananase. Tenhle herec to tam prostě má - bezvýhradně pochopení a uchopení postav, ať hraje komediálního kladase, padoucha nebo slizkého sluhu režimu.

Výkonem v šakalích letech Šípek opět jen potvrzuje svoji třídu. Jako nebezpečná myš z uličního výboru se vás na večírku jen tak mimochodem zeptá - jak to, žes nebyl včera na schůzi? A že podobné otázky mohly končit v socialistickém absurdistanu koberečkem

ONDŘEJ Šípek (soudruh Ananas) a Jakub Škrdla (příslušník SNB Jindřich Prokop) v inscenaci Šakalí léta.

Foto: Igor Stančík

u soudruha tajemníka, anebo třeba taky v jáchymovském lágru, to zná z novodobých dějin ČSSR každý, kdo to znát chce.

Komediální linku do děje zdaleka vnáší (opět tradičně) také **Lucie Sobotková**, ale i paní **Eva Kaplerová**. Ta se jako lovkyně duchů se sekáčkem na maso v ruce vrací na jeviště svého divadla, aby s neutuchající energií opět a znovu potěšila publikum. A **Lukáš Matěj** zase přináší ve své postavě Edy Drábka na scéně nostalgii a smutek doby.

Dítě na jevišti

Samostatnou kapitolou je využití dětského herce, a to ve velké, v zásadě hlavní roli malého Kšandy - vypravěče příběhu. Tohoto velmi těžkého úkolu se zhostili alternující **Samuel Barták** a **Jakub Klejzar**. Přítomnost cca jedenáctiletého dítěte na jevišti sem vnáší všechny klady i negativa, které

Šakalí léta

■ Autoři: Petr Šabach, Petr Jarčovský, Jan Hřebejk, Ivan Hlas, Miroslav Hanuš.

- Režie: Pavel Šimák j. h.
- Dramaturgie: Jaroslav Čermák
- Scéna: Peter Janků j. h.
- Kostýmy: Blanka Tesařová j. h.
- Korepetice: Martin Veselý
- Choreografie: Pavel Strouhal

Zvláštní momenty

Důvod zařazení Šakalích let do sezóny, kterou HDJ věnuje stému výročí vzniku republiky, je zřejmý. Skvělá dramaturgická volba!

V jiné společensko-politické atmosféře, než je ta současná, by bylo možno užít si představení jako lehce varující retro komedii s dávkou nostalgie a romantiky. Tuhle možnost v naší realitě bohužel kalí vědomí, že za dveřmi divadla čeká situace, která do značné míry hrozí návratem společnosti k atmosféře doby sledování lidí „velkým bratrem“, do doby nesvobody a vlády hlupců s tou správnou stranickou průkazkou.

Při premiéře inscenace došlo chvílemi až k ideálnímu stavu jakési symbiózy jeviště s hledištěm - lidé šli s herci scénou až k závěrečnému standing ovation. A přesto se dostavily i poněkud zvláštní momenty, kdy se zrůdnost komunistického režimu během komediálního děje na jevišti odkopala a natvrdo ukázala co je zač, a velká část hlediště se přitom přesto smála.

Buď tahle místa divadelně úplně nezařadila tak, jak měla, anebo prostě leckomu v hledišti (i v tom našem celospolečenském) ještě pořád jaksi nedovklo, že ona to fakt nebyla a není sranda. A proč vlastně divadelníci po tomhle koušku sáhli.

Bohužel, Šabachova Šakalí léta už zase nejsou jen ohlednutím za zašlými časy. Vinou vlivu komunistů a všelijakých hochštaplerů na současnou vládní rozhodování jsou tak aktuální, jak jen mohou být. Už zase někteří z našich sousedů adorují totalitu a své názorové oponenty by nejraději věšeli (zatím našťastí jen na anonymním Facebooku) na pouliční lampy.

Sami divadelníci prezentují inscenaci Šakalích let jako instruktážní muzikál pro ty, co zapomněli a pro ty, co už nevědí. Bylo by fajn, kdyby divák toto poselství vnímal, a pochopil. Kdyby si uvědomil, že patos a nostalgie za komunistickými časy jsou mírně řečeno omyl. Aby docenil nejen formu zdařilé hudební inscenace, ale také její obsah. Víc polopatě už to totiž divadelníci z jeviště dát nemohou.

DIVADLO

ŠAKALÍ LÉTA

Povídka Petra Šabacha proslavil čtyři roky po sametové revoluci film Jana Hřebejka, v němž si Martin Dejdar zahrál hlavní roli Bejbyho. A příběh mladého rebela, který svou láskou k rokenrolu, výstředním chováním a celou svou nekonformní osobností poblázní mladé, pobouří dospělé a rozvíří jinak poklidné společenské dění v socialistické šedi roku 1959, teď vyprávějí i na jevišti v Jihlavě. Už sám o sobě dobře napsaný příběh, jemuž nechybí vzrušující zápletky, klukovské dobrodružství či milostná zápletky, na mimořádný zážitek povyšuje geniální hudba Ivana Hlase s neprávem zaprášenými hity Táhněte do háje, Dej nám pánbůh kýbl bublin nebo Sladkých patnáct.

HORÁCKÉ DIVADLO JIHLAVA / REŽIE – PAVEL ŠIMÁK / HRAJÍ – JAN BURDA, SVETLANA HRUŠKOCIOVÁ, LUKÁŠ MATĚJ, SAMUEL BARTÁK, JAKUB KLEJZAR, JAKUB ŠKRDLA, LUCIE SOBOTKOVÁ A DALŠÍ

deník.cz

Je to velká výzva, říká o své roli v Šakalích létech jihlavský Bejby Jan Burda

1.2.2019

Pořád jen na kolena, na kolena, já, já, já! Takhle písnička ze Šakalích let určitě patří k těm, které herec Horáckého divadla Jan Burda nyní slyší nejčastěji. Ve známém muzikálu, který má v sobotu večer premiéru na Velké scéně, mu totiž patří role Bejbyho, k němuž tato písnička patří stejně jako kytara a výrazné oblečení.

9 fotografií
v galerii >

Šakalí léta v Horáckém divadle Jihlava. | Foto: archiv divadla

Svou novou roli Jan Burda bere jako velkou výzvu, jak se mu s ní podařilo popasovat, se můžete přesvědčit i vy.

Šakalí léta v nové jihlavské verzi slibují podivnou, kde nebude chybět propracovaná taneční choreografie ani rokenrolové songy v podání živé kapely. „Moc se těším, ale jsem i nervózní a zvědavý. Je to pro mě velká výzva, nemám žádné úlevy. Budu zpívat své písničky a zároveň u toho tancovat, což jsem ještě nikdy nedělal,“ popsal své dojmy z nacvičování muzikálu Jan Burda. Postava Bejbyho je mu velmi sympatická, podle svých slov se v ní našel.

Házeli nože po řediteli školy. Artisté ohromili Vysocinu

PŘEČÍST ČLÁNEK >

„Je pravda, že já si odzpívám a odtancuji to svoje a zmizím ze scény. Hodně se mi líbí Samuel Barták v roli Kšandy. Tenhle páták, který chodí do dramatického kroužku, je opravdu moc šikovný,“ pochválil svého kolegu z muzikálu Burda.

Samuel Barták se na jevišti střídá s Jakubem Klejzarem. V dalších rolích se představí například Svetlana Hruškociová, Lukáš Matěj, Jakub Škrdla, Lucie Sobotková a další.

JASNÉ POSELSTVÍ

Režie se ujal Pavel Šimák. Tento titul si vybral zejména proto, že je to „muzikál s poselstvím“. „Bytostně cítím, že na některé věci nesmíme nikdy zapomenout, a proto také zásadně nevěřím na tlustou čáru za minulostí,“ řekl k tomu Pavel Šimák. O choreografii se v Horáckém divadle postaral Pavel Strouhal a hudební nastudování s živou kapelou vzniklo pod vedením korepetitora Martina Voceláha

Na jeviště HDJ zítra poprvé vstoupí dramatik Václav Havel

Žebrácká opera Václava Havla vstoupí zítra večer na jeviště Horáckého divadla. Na této scéně jde o vůbec první inscenaci některé z Havlových her.

■ Jiří Varhaník
Jihlava

Už dvakrát vidělo publikum v historii Horáckého divadla Žebráckou operu. Jak ale připomíná dramaturg HDJ Jaroslav Čermák, šlo v obou případech o inscenace hry německého dramatika Bertolta Brechta (1898 - 1956).

Zítra večer však bude v premiéře uvedena inscenace **Žebrácké opery**, hry z počátku sedmdesátých let z pera Václava Havla. A podle anoncí čeká publikum typicky havlovská, absurdně zábavná podivná.

„Samotná hra má předobraz a stejnojmennou předlohu v podobě baladické opery anglického spisovatele a básníka Johna Gaye, která byla nejen ve své době velice oblíbená,“ vysvětluje dramaturg Čermák, že na tuto hru (premiéru měla 29. ledna 1728 v divadle na Lincoln's Inn Fields; pozn.red) byla vytvořena řada adaptací.

Ta Brechtova vznikla k dvousměrnému výročí. Jako **Krejcarová opera** (Die Dreigroschenoper) měla premiéru 31. srpna 1928 v Berlíně, s hudbou Kurta Weilla. Z ní se proslavila úvodní skladba, uváděná později po celém světě v anglické verzi jako *Mack the Knife*. Českou verzi *Žralok zuby má jak nože* opatřil textem Jiří Suchý a v černobílém klipu nazpíval Miloš Kopecký.

Hrdinové ulice

Děj hry Žebrácká opera tvoří intriky a milostná dobrodružství figurek londýnského podsvětí v čele s lupičem Macheathem, známým též jako Mackie Messer.

Jak připomíná dramaturg Čermák, vyjadřují se tyto figurky jazykem ulice, což je v rozporu s tehdejšími divadelními zvyky

HERCI HDJ František Mitáš, Lukáš Matěj a Zdeněk Stejskal v Havlově Žebrácké opeře jako Macheath, Jack a Jim.
Foto: Igor Stančík

lostmi. Havel však tyto „hrdiny z ulice“ nechává promlouvat květnatou češtinou intelektuálů, a vytváří tak pro sebe typickou absurdní komiku.

Podle Čermáka ovšem nejde o samoučelost, nýbrž o promyšlenou slovní a myšlenkovou stavbu, která i bez podpůrné hudební partitury drží díky vrcholné práci s jazykem zpěvný až operní ráz. Ten odkazuje k původní předloze a zasahuje diváka svou hravostí.

Palčivá aktuálnost

HDJ Havlův text zařadilo do své slavnostní sezony věnované stému výročí vzniku československého státu. Podle Čermáka tak chce dramaturgie jihlavské

profesionální scény zpřítomnit společenský fenomén samotného Václava Havla jako člověka zásadního ve směřování celého národa.

Dramaturgy HDJ ale oslovila i komika, nadhled a palčivá aktuálnost textu. „I když byla hra napsána za probíhající normalizace roku 1972, vymanila se svým vhladem a nadčasovostí nejen době a režimu a opět mě oslovila svou současností,“ říká k tomu hostující režisér kusu, zkušený divadelník a hudebník **Michal Lang**, od roku 2013 ředitel pražského Divadla pod Palmovkou.

Ten se v Jihlavě uvedl už prací na divácky veleúspěšných inscenacích Rok na vsi a Přelet nad kukačím hnízdem. V

případě Žebrácké opery bude spolu s hereckým souborem bavit diváka komickými situacemi, které ale mají „strašidelný předobraz v každodenních událostech, které nás nejen v médiích obklopují.“ To vše je u Havla velmi autenticky, ale příznane inspirováno i zábavnými motivy z červené knihovny, komedie dell'arte či dobového soudružského slovníku.

Scénografii pro zítřejší premiéru měl na starosti přední český scénograf a vedoucí katedry scénografie na DAMU

Žebráckou operu nastudoval režisér Michal Lang na scéně legendy Jana Duška

prof. Jan Dušek. Jak připomíná dramaturg Čermák, byl Dušek celoživotně spjat s režisérem **Andrejem Krobem**, prvním inscenátorem Havlovy Žebrácké opery.

Očekávat lze variabilní scénografii, která se, podobně jako text, elegancí a funkčností vymaňuje dobovému sefvění. „Po revoluci všichni říkali, že je hra svázaná se starým režimem, a teď není o čem to hrát,“ komentuje hru scénograf Dušek. Navzdory dobovým realitám je ale podle něho humanistický přesah hry současný v tom, jak jsme nikdy nepřestali být manipulováni.

Kostýmy pro inscenaci navrhla pedagožka DAMU **Ivana Brádková**, jejíž práci zná publikum třeba z Věřčákových filmů Saturnin a Ceremoniář či z desítek televizních inscenací. V HDJ vytvořila kostýmní návrhy pro inscenaci Deník ničemy.

Autorem hudby je **Sebastian Lang**. Lupiče a vraha Macheatha si zahráje František Mitáš, Williama Peachuma, překupníka kradeného zboží a policistu v jedné osobě, Jakub Škrdla. V dalších rolích se představí prakticky celý soubor divadla.

Horácké divadlo Jihlava loni navštívilo víc než 60.000 lidí

2. března 2019 • 08:36

Návštěvnost Horáckého divadla Jihlava se loni meziročně mírně snížila. V hledišti usedlo přes 60.000 diváků, asi o 7000 méně než v roce 2017. Podle mluvčí divadla Mirky Kvíčalové je to očekávaný výsledek, protože divadlo záměrně kvůli své provozní kapacitě snížilo počet představení, některá se nekonala také kvůli zdravotní indispozici herců. Divadlo loni odehrálo 275 představení, vyjelo na devět zájezdů a přijalo pozvání na dva festivaly.

"V roce 2018 dostalo Horácké divadlo pozvání na Festival pohádek Městských divadel pražských s vánoční hříčkou Cesta k Betlému a na festival Made in Czechoslovakia do Nitry s inscenací Zapomenuté světlo," řekla Kvíčalová.

Stejně jako v roce 2017 i loni mělo divadlo s 19 herci v angažmá devět premiér, sedm na velké a dvě na malé scéně. Mezi loňské premiéry patří také dramtizace románu Petra Jaroše se stejnojmenným názvem Tisícročná včela. Dění hry je naplánováno na 4. března.

Divadlo začalo využívat prostor Zkušebna, kde se pořádají pohybové a dramatické kurzy pro veřejnost. Zkušebna vznikla díky rekonstrukci asi za 12 milionů korun společně s novým vstupem a divadelní kavárnou v roce 2017. Mezi tradiční akce divadla patří Pohádkové neděle, Pohádkové čtení na schodech a Jazzové večery v divadelním klubu. V rámci akcí pro veřejnost připravilo loni divadlo jednorázová přestavení či programy na Den otevřených dveří a Zahájení sezony, na akci Zažít město jinak, Urban Game a Noc divadel.

Zřizovatelem jediné profesionální scény na Vysočině je kraj, který loni poskytl divadlu na úhradu provozních nákladů 39,11 milionu korun, ministerstvo kultury přispělo částkou dva miliony korun. Jihlavský magistrát dal loni divadlu 500.000 korun v rámci plnění Memoranda o vzájemné spolupráci mezi Krajem Vysočina a Statutárním městem Jihlava uzavřeného v prosinci 2015, většinu peněz divadlo využilo k zaplacení nasvícení fasády divadla. Divadlo zaměstnává 73 lidí.

Autor: ČTK

Kdo koho vlastně hlídá? Žebrácká opera v Jihlavě paroduje současnost

26. 3. 2019

V jihlavském Horáckém divadle vůbec poprvé nastudovali *Žebráckou operu* Václava Havla. Gangsterskou grotesku o propletených vztazích policie a podsvětí připravil se souborem z Vysočiny režisér Michal Lang.

Horácké divadlo uvedlo *Žebráckou operu*

Žebráckou operu původně napsal anglický dramatik John Gay, po uvedení v roce 1728 dosáhla velkého diváckého úspěchu. Stejně jako o dvě století později, kdy se do její adaptace pro německá jeviště pustili Bertold Brecht a Kurt Weill, hitem se stala především píseň o Mackie Messerovi, kterou interpretovala řada zpěváků od Louise Armstronga po Robbieho Williamse. Českým posluchačům je známá v podání Miloše Kopeckého s textem Jiřího Suchého.

Na začátku sedmdesátých let svou adaptaci *Žebrácké opery* napsal Václav Havel pro pražský Činoherní klub, kde ovšem byla nakonec uvedena až v devadesátých letech. Tehdy vznikla i filmová verze režírovaná Jiřím Menzelem.

I na jihlavské diváky čeká vyhlášený lupič, zloděj, ale také elegantní svůdník Macheath. „Je to chytře napsané, ale udržet ve stránkových monologích, kdy je jedna věta na čtrnáct řádků, Havlovu myšlenku, je těžké,“ přiznává představitel Macheatha František Mítáš s tím, že nebylo pro herce snadné popasovat se s textem. „Je náročné nezabít všechny pointy,“ souhlasí Alexandra Palatinusová.

Na jevišti Horáckého divadla se proměnila v prohnanou prostitutku Jenny Macheath je jejím osudovým mužem, jehož ovšem neváhá opakovaně zrazovat. Nástrahy čekají na krále podsvětí ale i od jeho zločineckého konkurenta Peachuma (v podání Jakuba Škrdly), který je zároveň spojencem policie. Kdo koho vlastně hlídá a kdo komu donáší?

Parodie i na současnost

Havel zasadil *Žebráckou operu* do první poloviny dvacátého století, jako parodie na společenské a politické poměry ovšem fungovala i v době Johna Gaye, stejně jako dnes. Propojení se současností navíc jihlavská scénografie zdůrazňuje zapojením moderních vymožeností, jako je televize, dron nebo mikrofony, do sto let staré doby.

Žebrácká opera zapadá v repertoáru Horáckého divadla do aktuální československé sezony. Jihlavská scéna plánuje inscenaci, kterou poprvé uvedlo 23. března, odehrát i v dalších českých a také slovenských divadlech.

Havel v Jihlavě s vektorem do Počernic

Jiří P. Kříž

Je to neuvěřitelné, ale Horácké divadlo ještě nikdy nehrálo text Václava Havla. Už to neplatí. Po invazi jeho her v devadesátých a nultých letech - jménu Havel z větší části spíš uškodila - baví Jihlavu jeho Žebrácká opera.

No, baví. Režisér Michal Lang s dramaturgem Jaroslavem Čermákem se snažili opustit linii původní autorovy výpovědi proti praktikám komunistického režimu padesátých let s vyústěním do husákovské normalizace let sedmdesátých a hledali - velice úspěšně - Havlovo memento určené nám. Dnes a tady.

Lang objevil hudebnost

Hlava gangu Peachum chce ovládnout londýnské podsvětí v prospěšné spolupráci s policií. Konkurent Macheath přináší moderní metody zapomínaje ale v opojení moci a vlastním osobním kouzlem zaručujícím úspěch u žen, na ostražitost. Velitel policie, obratný Lockit, drží v šachu oba, až z toho vznikne kýžená mocenská korporace. Na šibenici končí vlastně jen poctivý, zásad a profesní cti dbalý zloděj Filch.

Langova inscenace patří už jiné době a jiné společnosti. Té, která své příslušníky nechává vychutnávat si svobodu slova třeba v internetových diskusích s vybojovaným argotem, a v žírných časopisech s vyobrazeními všech tělesných orgánů, zejména pohlavních, na videu nejraději rovnou v akci. A také ve vězení.

Zatímco Peachum (znamenitý Jakub Škrdla), Lockit (věrohodný Petr Soumar) a Macheath (neodolatelný František Mitáš) kují pikle k příští všestranně prospěšné globální spolupráci, za nimi na obrazovce nacvičují němohru - všichni vědí, co říkají, takže už není nutné poslouchat, co říkají - Babiš, Faltýnek, Zeman, Okamura, Filip a další velcí duchové našich časů. Jsme s nimi přece jedna velká, zdravá rodina.

Žebráckou operu ještě víc na zážitek povyšuje stále lepší scénická hudba Sebastiana Langa pracujícího s originálními názvuky i jako potvrzení hudebnosti Havlova lexikálně bohatého intelektuálního jazyka. Akcentují ji hlavně monology přednášené jako zásadní politické promluvy na mikrofon. Září v nich hlavně Škrdla.

Co má s Katyní

V recenzi glose není možné věnovat se všem dvaceti postavám inscenace. Traduje se, že Havla nejlépe inscenuje Andrej Krob v Divadle Na tahu. Nechává autorovy figurky působit v inzitní absurdnosti, tedy jak byly napsány. Lang v rehabilitaci vlastního přístupu k Havlovi dokázal, že snesou patos i herojská gesta. Ale přesná. Premiéra Žebrácké opery se uskutečnila v roce 1975 v Divadle Horní Počernice. S estébáckým dopovězením. S velkolepými manévry potírajícími zbytek vnitřních nepřátel. V historických paralelách, a tedy při kočkování s novou normalizací, se divadlo na východní okraj Prahy už zase pomalu stěhuje. Premiéru tam před pár týdny měla Lízinka (Katyně) Pavla Kohouta. Zatím bez dopovídání.

Horácké divadlo Jihlava - Václav Havel: Žebrácká opera. Režie Michal Lang, dramaturgie Jaroslav Čermák, scéna Jan Dušek, kostýmy Ivana Brádková, dohled realizace kostýmních návrhů Dana Hávová, hudba Sebastian Lang. Premiéra 23. března, psáno z reprízy 11. dubna 2019.

Hodnocení 85%

Horácké divadlo uvede Havlovu Žebráckou operu

14.03.2019 17:00

Horácké divadlo Jihlava uvede *Žebráckou operu* Václava Havla v režii Michala Langa. Bude to první Havlova hra, kterou jediná profesionální scéna na Vysočině zařadila do repertoáru. Premiéra bude 23. března, uvedla v tiskové zprávě mluvčí divadla Mirka Kvíčalová.

Šestá premiéra aktuální 79. divadelní sezony zapadá do dramaturgického plánu divadla, které sezonu 2018/2019 označuje jako československou s poukazem na století od vzniku Československé republiky.

Divadlo chtělo během slavnostní sezony připomenout fenomén Václava Havla, jeho vliv na směřování národa i jeho komiku, nadhled i neutuchající a palčivou aktuálnost, uvedla mluvčí. "I když byla hra napsána za probíhající normalizace roku 1972, vymanila se svým vhledem a nadčasovostí nejen době a režimu a opět mě oslovila svou současností," řekl režisér Lang.

Scénografii pro Horácké divadlo vytvořil Jan Dušek, který je mimo jiné celoživotně spjat s režisérem Andrejem Krobem, jenž byl prvním inscenátorem Havlovy *Žebrácké opery*, uvedla Kvíčalová. Hlavní roli svěřil režisér Františku Mitášovi.

Horácké divadlo Jihlava je jedinou profesionální divadelní scénou na Vysočině. Zřizovatelem je Kraj Vysočina. V uplynulém roce divadlo navštívilo asi šedesát tisíc diváků. Jeho uměleckým šéfem je od května Michal Skočovský. Ředitelem divadla je Ondřej Remiáš.

AUTOR: ČTK

FOTO: ČTK, DOLEŽAL MICHAL

Na jihlavské jeviště přijde v jubilejní sezoně Švejk

JIHLAVA Osm nových premiér chystá Horácké divadlo Jihlava v příští, jubilejní osmdesáté sezoně. Mezi tituly, které diváci od září uvidí, bude například nová dramatičtější verze románu Osudy dobrého vojáka Švejka, drama Tak šel čas jihlavskou ulicí či Ibsenova Heda Gablerová.

„Chystáme repertoár se širokým žánrovým záběrem, od komedií zahraniční proveniencí přes dramatičtější české humoristické literatury až po drama psané přímo pro naše divadlo,“ říká ředitel divadla Ondřej Remiš.

Hledání hlavního tématu nové sezony nebylo jednoduché. „Uvažovali jsme, co pro nás uplynulých 80 let znamenalo a jak je můžeme uchopit. Došli jsme k tomu, že skrze minulost se můžeme dívat do budoucnosti. Začali jsme analyzovat

témata a události, které nás poznamenaly a s kterými se musíme vypořádat. Ať už je to otázka feminizmu, nebo války. Ptáme se také, co je umění 21. století,“ vysvětluje umělecký šéf divadla Michal Škočovský, jak se rotil výběr jednotlivých titulů.

První inscenací nové sezony bude komedie *Obraz* od jedné z nejhranějších současných autorek Yasmíny Rezy. „Je to herecky i divácky velmi atraktivní lehká konverzační komedie pro tři herce,“ upozornila dramaturgyně Barbora Jančová.

Jak šel čas ulici

Na velké scéně uvidí diváci drama *Jak šel čas jihlavskou ulicí*. To by mělo přiblížit a pojmenovat nezájímavější události tohoto města posledních 80 let. „Chceme vycházet z konkrétních příběhů a událostí,

Jasný plán Umělecký ředitel divadla Michal Škočovský vybral adaptaci románu *Osudy dobrého vojáka Švejka*. Foto: Petr Lemberk, MAFFA

Fakta Co se bude hrát v příští sezoně

- 1. Obraz**
Yasmína Reza; premiéra: 7. září
- 2. Tak šel čas jihlavskou ulicí**
5. října
- 3. Utrpení mladého Werthera**
J. W. Goethe; 27. září
- 4. Podivný pár**
Neil Simon; 7. prosince
- 5. Neobyčejné dobrodružství**
Ustav; 29. listopadu
- 6. Osudy dobrého vojáka Švejka**
Jaroslav Hašek v nové dramatičtější verzi Romany Sikory; 8. února
- 7. Heda Gablerová**
Henrik Ibsen; 4. dubna
- 8. Martinů – Česká rapsodie**
Bohuslava Dodo Gombára; 16. května (Zdroj: Horácké divadlo Jihlava)

kteř se v Jihlavě a okolí staly,“ uvedl Škočovský, který se chopí i režie tohoto představení.

Vyrcholním nastávající sezony bude autorská hra na motivy osudů hudebního skladatele Bohuslava Martinů pod režijní taktovkou renomovaného režiséra Dodo Gombára. Horácké divadlo v Jihlavě plánuje v příští sezoně i větší využití Malé scény, která cílí především na mladé publikum. Diváci uvidí hned dva tituly, a to původní dramatičtější verze slavného románu *Utrpení mladého Werthera* a pak autorskou dramatičtější Ustavu České republiky.

„Co pro nás znamená Ustava? Je možné ji divadelně zpracovat? Věříme, že ano. Ustava je pro nás nejen aktuální téma, ale i jedno velké divadelní dobrodružství,“ uvedla režisérka Tereza Říhová.
– Ilona Zelničková

MLADÁ FRONTA DNES | pátek 22. 3. 2019

DNES Jihlava, Třebíč, Havlíčkův Brod, Žďár nad Sázavou, Pelhřimov

Horácké divadlo uvede **Žebráckou operu** dramatika a exprezidenta Václava Havla

Gangsterská groteska plná intrik. Stále aktuální téma

35

Ilona Zelničková
redaktorka
MF DNES

JIHLAVA Poprvé v historii Horáckého divadla bude zítra na scéně uvedena hra významného dramatika a bývalého českého prezidenta Václava Havla. Volba při výběru titulu padla na jeho *Žebráckou operu*.

Divadlo zafadilo Havlovu hru do svého repertoáru záměrně v rámci dramaturgického plánu, který je v této sezoně zaměřen na oslavu stoletého výročí vzniku Československa.

Výběr právě tohoto autora mělo své dva důvody. „Chtěli jsme v portfoliu sezony pokračovat v moderní české dramatičtější, abychom nevynechali tuto výraznou etapu, kterou kromě Havla reprezentují ještě například Josef Topol nebo Karel Stei-

gerwald. Václav Havel je výraznou osobností našich dějin a jaksi podprahově patří do divadelních oslav sta let života naší země,“ uvedl tehdejší umělecký šéf souboru Pavel Šimák, jenž dramaturgický plán aktuální sezony připravoval.

Nadčasová hra z roku 1972

A proč právě *Žebrácká opera*?

„Byla to první volba režiséra Michala Langa a zároveň je to pro mnohé naše diváky dobrý vstup do světa Havlovy dramatičtější. Navíc i téma *Žebrácké opery*, mafiánství, korupce a boj o moc těch, kteří se nám snaží vládnout, je jednoznačně super aktuální,“ dodal Šimák.

Také renomovaný režisér a zároveň ředitel a umělecký šéf Divadla pod Palmovkou Michal Lang, jenž představení režiruje, zdůrazňuje aktuálnost titulu. „I když byla hra napsána za probíhající normalizace

roku 1972, vymanila se svým vhlédem a nadčasovostí nejen době a režimu a opět mě oslovila svou současností,“ říká Lang.

Diváci se tak mohou těšit na gangsterskou grotesku plnou intrik, vzájemných léček a milostných dobrodružství v londýnském podsvětí.

To ovládají dva mafiánské gangy – jeden vedený Peachumem (Jakub Škrdla) a druhý Macheathem (František Mitaš).

Oba tábory spolu soupeří. Rozkol má mezi ně vnést Peachumova dcera Polly (Tereza Slámová), kterou její otec zaukoluje, aby navázala vztah s Macheathem a donášela zprávy z druhé strany.

Samotná hra má předobraz a stejnojmennou předlohu v podobě baladické opery anglického spisovatele a básníka Johna Gaye, která byla nejen ve své době velice oblíbená.

Celá řada světově známých auto-

rů vytvořila adaptace této dnes již téměř třisetleté hry. K jejím dvoustému výročí přispěl svoji verzí proslulý německý dramatik Bertold Brecht.

Právě tuto adaptaci mohli návštěvníci Horáckého divadla v minulosti dvakrát zhlédnout.

Strašidelný předobraz

Havlovo zpracování je však jiné. „Václav Havel uchopuje jazyk těchto takzvaných hrdinů způsobem sobě vlastním a v duchu vrcholné komiky nechává postavy hovořit květnatou až intelektuální češtinou,“ vysvětluje dramaturg Horáckého divadla Jaroslav Čermák.

Režisér Lang prý při zkoušení a rozkladu této hry často přemítá a rozmlouvá s herci nad jednotlivými situacemi. „Jakkoliv mohou být ve své podstatě komické, mají i v těch nejmenších otiscích svůj strašidelný

předobraz v každodenních událostech, které nás nejen v médiích obklopují,“ dodává Čermák.

Režisér Michal Lang v minulosti v Horáckém divadle režíroval již dvě představení – *Přelet nad kukačím hnízdem* a *Rok na vsi*. Obě inscenace dostaly diváckou cenu Horák za nejlepší hru roku.

Autorem scény je hostující scénograf Jan Dušek, jenž je celoživotně spjat s režisérem Andrejem Krobem, který byl prvním inscenátorem Havlovy *Žebrácké opery*.

„Po revoluci všichni říkali, že je hra svázaná se starým režimem a teď není o čem to hrát. Ale postupně se ukázalo, představení od představení, af se to dělalo kdekoliv, že navzdory dobovým realitám má hra humanistický přesah do současnosti. Tím, jak jsme a nikdy jsme nepěstali být manipulováni,“ zdůraznil Čermák.

Navzdory dobovým realitám má hra humanistický přesah do současnosti.

Korupce i boj o moc Téma Havlovy *Žebrácké opery*, tedy mafiánství, korupce a boj o moc těch, kteří se snaží vládnout, je stále velice aktuální.
2x foto: Igor Stančík

Jihlavské divadlo poprvé představí Havlovu hru

20.3.2019

Jihlava - Na jevišti Horáckého divadla Jihlava (HDJ) se poprvé v historii objeví divadelní hra Václava Havla. Žebrácká opera má premiéru v sobotu 23. března na velké scéně.

Horácké divadlo Jihlava. Velká scéna HDJ. | Foto: Deník / Laskot Jaroslav

Je symbolické, že se Žebrácká opera dostane k návštěvníkům HDJ právě v devětasedmdesáté sezóně věnované stému výročí československého státu. „I když byla hra napsána za probíhající normalizace roku 1972, vymanila se svým vhladem a nadčasovostí nejen době a režimu a opět mě oslovila svou současností,“ podotkl režisér Michal Lang.

Samotná hra má předobraz a stejnojmennou předlohu v podobě baladické opery anglického spisovatele a básníka Johna Gaye. „Dějovou linií nejen původní hry se ve vzájemných léčkách, intrikách a milostných dobrodružstvích provlékají pestré figury londýnského podsvětí,“ řekl k ději dramaturg jihlavského divadla Jaroslav Čermák. Zatímco v originále mluví postavy jazykem ulice, v Havlově podání hovoří květnatou až intelektuální češtinou.

Působivou a variabilní scénografií pak pro jihlavské divadlo vytvořil scénograf Jan Dušek. Právě on byl mimo jiné prvním inscenátorem Havlovy Žebrácké opery vůbec. „Po revoluci všichni říkali, že je hra svázaná se starým režimem a teď není o čem to hrát. Ale postupně se ukázalo, představení od představení, ať se to dělalo kdekoli, že navzdory dobovým reáliím je humanistický přesah hry současný. To jak jsme, a nikdy jsme nepřestali, být manipulováni,“ uvedl Dušek.

Autor: *Martin Singr*

LUKÁŠ DUBSKÝ OD SVATÉHO VÁCLAVA K TGM

václav na chciplém koni Horácké divadlo Jihlava v posledních sezonách výrazně proměnilo tvář a stalo se umělecky mnohem ambicióznější scénou. K výročí vzniku Československa si objednalo hru o jednom ze symbolů české

Lenka Lagronová: Svatý Václav, režie Rastislav Ballek, Horácké divadlo Jihlava, 2018. Zdeněk Stejskal (Petr) a Alexandra Palatinusová (Sestra)

státnosti, Svatém Václavovi, od známé české dramatičky Lenky Lagronové, a ke spolupráci přizvalo úspěšného slovenského režiséra Rastislava Balleka, který u nás spolupracoval například s Divadlem Na zábradlí a především s Národním divadlem Brno.

Lagronovou víc než historická rekonstrukce života legendárního českého knížete zajímá současnost, do jejíž částečně fi kktivní podoby je také hra *Svatý Václav* zasazena. Dějištěm je především Svatováclavská kaple v katedrále svatého Víta na Pražském hradě. Sem přijíždí

z Říma nový arcibiskup Petr. Všichni kolem něj si myslí, že byl povolán především proto, aby organizačně zajistil svatbu premiérové dcery, která se má uskutečnit právě v kapli zasvěcené Václavovi. Jenže mladý, moderně smýšlející kněz vidí svůj hlavní úkol jinde – ve vzkříšení svatováclavského mýtu a s tím spojeném výběru sochy svatého Václava na reprezentativní místo pod Národním muzeem. Věc se má totiž tak, že v univerzu Lagronové hry tato socha v centru Prahy schází, a jediným uměleckým zpodobněním českého světce je provokativní plastika *Kůň* od sochaře

SVĚT A DIVADLO

časopis o světě divadla a divadle světa

SAD 01

Davidu Černého, která visí v pasáži paláce Lucerna. Svatý Václav na ní sedí na břiše svého mrtvého koně a plastika má na místě zůstat až do doby, než bude v zemi obnovena konstituční monarchie. *)

Lehce snová atmosféra se na jeviště dostává především zásluhou scény Tomáše Cillera a kostýmů Kataríny Holkové. První tři obrazy se odehrávají na forbině před spuštěnou oponou, po jejím vytažení divák spatří něco mezi kaplí a sochařským ateliérem. Scéna je zavalena částmi Myslbekových sochy svatého Václava, o jejichž poskládání se některé postavy během představení marně pokoušejí. Poetickou atmosféru dotváří jakýsi dětský kolotoč, jehož roztočení způsobí vizuálně působivou hru stínů a světél. Zadní stěnu zdobí nápis „Svatý Václave, vévodo české země, kníže náš. Nedej zahynouti nám ni budoucím.“, vedle něj na podstavci leží Václavova lebka. Kostýmy kombinují současné civilní oblečení s rouchy církevních hodnostářů.

Nová hra nevyniká dějovostí, forma je často spíše esejistická (sama Lagronová hovoří o meditaci na téma svatý Václav). Rastislav Ballek patrně právě proto nezvolil dekonstrukční přístup známý z jeho shakespearovských inscenací v Brně a Ostravě. Středobodem dění je postava nového arcibiskupa, kterého autorka, ale především režisér se Zdeňkem Stejskalem, představitelem té role, vykresluje jako velmi neortodoxního

*) Majitelka Lucerna a švagrová Václava Havla Dagmar Havlová má s Černým skutečně domluvu, že dílo má v pasáži viset, dokud nebude v zemích Koruny české obnovena konstituční monarchie.

Bártova Dobrá rada bude znovu drahá, po 241 letech

Opavdu velkou událostí festivalu Hudba tisíců bude novodobá premiéra singspielu Josefa Barty Dobrá rada drahá. Naposledy bylo dílo uvedeno ve Vídni skoro před čtvrt tisíciletím v roce 1778, přesně tedy před 241 lety. „Nastudování a uvedení tohoto komického ‚muzikálového‘ titulu o trampotách lásky a snaze mazaného podvodníka zneužít ‚dobrých rad‘ k obohacení vzniklo ve spolupráci festivalu Hudba tisíců, pražské HAMU a Horáckého divadla v Jihlavě,“ přibližuje vznik letošní zajímavosti ředitel festivalu Jiří Štílec.

Na obou festivalových premiérách 25. a 26. června v Horáckém divadle vystoupí nejlepší mladí pěvci, studenti HAMU s orchestrem Ensemble 18+ pod vedením dirigenta

Marka Štilce, který kus z 18. století nastudoval.

A jak se Bártův muzikál podařilo dostat znovu na jeviště? „Objevení ‚spícího‘ díla Da ist nich gut zu raten neboli Dobrá rada drahá od Josefa Barty (1744-1787) se odehrálo trochu neobvykle,“ vysvětluje ředitel festivalu. „Když jsem pátral v rámci projektu Češi ve Vídni po nejrůznějších autorech a dílech v Čechách narozených tvůrců, narazil jsem na jméno autora, o němž jsem vůbec nevěděl. Byl to Josef Bárta, psaný též jako Barrrta, Bartha nebo Bartta. Nejdříve mne zaujal titul jeho singspielu Šlechtic nádeníkem. Singspiel neboli de facto dnešní terminologií muzikál, byl ve Vídni na rozhraní 70. a 80. let 18. století velmi oblíbeným žánrem většinou s komickým dějem, kde zpí-

vané pasáže střídaly úseky mluveného slova a dialogů bez doprovodu hudby,“ přibližuje Štílec.

Šlechtice nádeníkem se mu však nepodařilo najít ani v českých, ani evropských archivech či knihovnách. „Ale pak jsem objevil jeden Bártův singspiel, jehož rukopisná podoba ležela v archivu v Berlíně,“ líčí nalezení díla Dobrá rada drahá. Starý rukopis bylo ovšem nutné přepsat do moderní notace, text psaný novogotickou kurzívou neboli kurentem převést do latinky, poté nechat udělat český překlad libreta, upravit ho, udělat klavírní výtahy a připravit kompletní orchestrální materiál neboli party jednotlivých nástrojů orchestru. „Tato krásná, ale náročná a ‚objevná‘ práce trvala dva roky,“ dodává Štílec (jasu)

Vysočina se rozsvítila modře

ANNA RÁZLOVÁ / DNE 3. 4. 2019 / 8:29 /

FOTO, VIDEO, HAVLÍČKOBRODSKO, JIHLAVSKO, TŘEBÍČSKO, VYSOČINA, ŽDÁRSKO, ZPRÁVY

V noci z úterka na středu 2. a 3. dubna se budovy několika institucí na Vysočině rozsvítilo do modra. Připojily ke tím kampani Rozsvítíme Vysočinu modře, kterou v rámci Týdne porozumění autismu zorganizovalo Integroční centrum Sasov.

Kromě administrativní budovy Integročního centra Sasov na Teležské ulici v Jihlavě se rozsvítila i prosklená budova kongresového centra Krajského úřadu Kraje Vysočina, budova jihlavského magistrátu, DKO Jihlava, Český rozhlas Vysočina, Horácké divadlo Jihlava, Vysoká škola polytechnická Jihlava, Horácký zimní stadion, Rodinný zábavní park Robinson Jihlava a Vodárenská akciová společnost.

Mimo krajské město se ke kampani připojilo i Město Havlíčkův Brod, kde se rozsvítila kancelář starosty na Nové radnici. Tu rozsvítilo i Město Žďár nad Sázavou, Město Třebíč nasvítlo věž a ke kampani se připojilo také Město Chotěboř.

VYSOČINA
NEWS.cz

Obnovená světová premiéra: HDJ dnes a zítra uslyší starou zpěvohru

JIHLAVA (jv, tz) – Jeden z vrcholů probíhajícího hudebního festivalu Hudba tisíců – Mahler Jihlava 2019 zažije 25. a 26. června Horácké divadlo. Na jeho scéně zazní ve dvou obnovených světových premiérách přes dvě stě let stará komická zpěvohra.

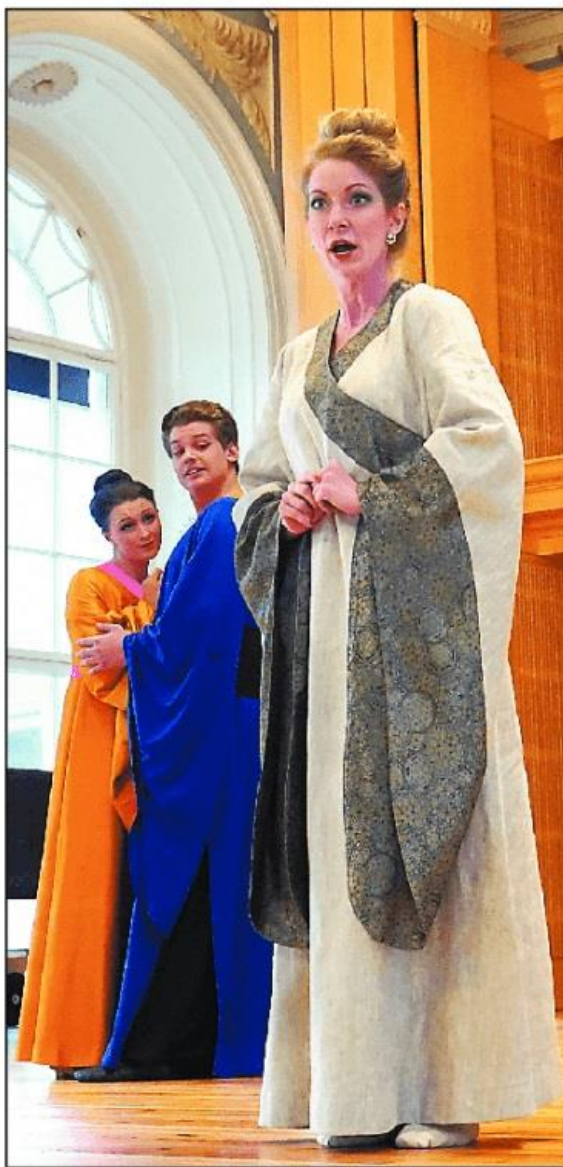
Projekt obnovené světové premiéry singspielu (zpěvohry) Josefa Barty *Dobrá rada drahá* (v originále *Da ist nicht gut zu raten*) vznikl v koprodukcí HAMU Praha (Katedra ZOR a Katedra produkce), Horáckého divadla Jihlava, společnosti ArcoDiva a mahlerovského festivalu.

„Opis partitury singspielu se podařilo najít dirigentu Marku Štilcovi v Hamburku v roce 2016, když pátral po jiném díle tohoto autora. Při spartaci a moderní edici tohoto díla spolupracoval se švédským odborníkem Danielem Bernhardssonem,“ vysvětluje inscenátoři.

Obnovení Bártovy zpěvohry je součástí dlouhodobého projektu Marka Štilce Češi ve Vídni. V jeho rámci dirigent hledá a oživuje na koncertech i nahrávkách díla v Čechách narozených hudebních tvůrců působících v osmnáctém století ve Vídni.

Autorem německého libreta zpěvohry je Johann Gottlieb Stephanie ml. (český překlad mladá germanistka Jana Dušek Pražáková). Vedle moderní edice a výroby provozovacího materiálu bylo nutno zajistit právě i současný český překlad díla.

Horácké divadlo, jako koproducent, uvede v úterý a ve středu komickou operu jako devátou premiéru své probíhající sezóny. Projektu poskytlo technické zázemí, výrobu scén, kostýmů a tiskovin. Inscenaci režiruje a scénou navrhl umělecký šéf a režisér HDJ Michal Skočovský. Na pohybové spolu-

DVĚ PREMIÉRY zpěvohry *Dobrá rada drahá* (snímek je ze zkoušky) nabídnou také velkorysé kostýmy. Foto: Mahler festival

Josef Barta (1744 – 1787)

■ Český hudební skladatel a varhaník, narozen pravděpodobně 1744.

■ Prvním místem jeho působení byla Praha, kde získal teologické a hudební vzdělání.

■ Jako mnoho českých hudebníků své doby našel uplatnění ve Vídni.

■ Věnoval se především kompozici oper, z nichž dvě – *Dobrá rada drahá* a *Šlechtic nádeníkem* byly psány na německý text ve formě Singspielu pro vídeňský Nationalssingspiel.

■ Bártovy opery si získaly značnou oblibu a árie z nich byly často upravovány pro komorní orchestr.

Zdroj: HDJ

práci se podíleli kmenoví choreografové HDJ Tomáš Rychetský a Denisa Musilová.

Hudbu nastudoval M. Štilce s orchestrem dobových nástrojů Ensemble 18+. Pěveckých rolí se ujali nejlepší studenti a absolventi HAMU Praha. Pěvci Jan Janda / Vojtěch Šembera, Zuzana Kopřivová / Lucie Vagenknechtová, Daniel Matoušek / Václav Vallon, Tereza Smoláková / Nikola Uramová a Vít Nosek / Vít Šantora, Josef Kovačič se představí v kostýmech Kateřiny Veselé.

Děj zpěvohry je zasazen do orientálního prostředí, vychází však z modelů známých v českém prostředí např. z opery *Prodaná nevěsta* nebo z postav Commedia dell'arte.

Vstupenky na obě světové premiéry lze zakoupit v HDJ na „volnou kasu“. Podle informace Mirky Kvíčalové z marketingového oddělení HDJ uvažuje divadlo o uvedení dalších nejméně dvou jihlavských představení zpěvohry ještě do konce letošního roku.

Kolářovy Zahrádky na scéně HDJ nám jdou zase až „do kuchyně“

Jihlavský dramatik Martin Kolář dobyl Horácké divadlo. Tvrzení poněkud expresivní, ale zase tak daleko od pravdy nebude. Na jevišti HDJ slaví premiéře oprávněný úspěch nová Kolářova komedie Zahrádky.

■ Jiří Varhaník

Jihlavský „divák obecný“ to jméno velmi dobře zná. Ve zdejším amatérských či poloprofesionálních divadelních vodách už bylo v premiérách uvedeno několik inscenací her dramatika Martina Koláře. Snad všechny si navíc osobně zrežisoval, a snad ve všech si taky zahrál.

Novinkou ale bude Kolářovo jméno pro řadu tradičních diváků Horáckého divadla. Některí do Jihlavy přijíždějí z okolí, cíleně právě jen do hlediště zdejšího profi scény. Jiní zase další možnosti divadelního využití v krajském městě nevyhledávají, anebo zajdou maximálně na televizně známá herecká jména v dovážených „zájezdovkách“.

Zařazením komedie Zahrádky, kterou uvedlo v premiéře 11. května, teď HDJ seznamuje se jménem Martina Koláře (* 1972) celou svojí širokou divadelní obec. Výsostně současný dramatik je přitom dokonale volbou pro finále sezóny, v níž se první jihlavská scéna tematicky zamýšlela nad uplynulým stoletím naší republiky.

Vzala to doslova od úvah nad fenoménem svatého Václava, až po nejpalčivější vztahové problémy dneška. A právě to je silná Kolářova parketa. V tomto

PLOTY mezi námi jako téma nové inscenace v HDJ. Petr Soumar jako Vladimír Kubát (vlevo) a Ondřej Šípek s Terezou Otavovou coby manželé Radim a Bára Podhorští v komedii Zahrádky. Foto: Igor Stančík

konkrétním případě sleduje tři manželské páry, které se vedle sebe nastěhují do řadových rodinných domků.

Na jedné straně je tu zabezčený odpůrce čehokoli nového, uzavřený jakékoli nové infor-

do akce“, když je toho třeba. A nakonec mladý páreček, jehož jediným ideálem je klouzat po povrchu života, dělat si své byznysky, být „v poho“ a nezajímat se vlastně vůbec o nic.

V úvaze nad nejnovější inscenací Zahrádky by se dalo rychle a snadno skončit. Prostě jen učinit upřímný hlubokosklon před autorem další skvěle napsané hry, a stejnou poklonou vyseknout za přehled a odvahu uměleckému vedení divadla, jmenovitě pak dramaturgyni Barboře Jandové.

Když už budeme v úklonu, mohli bychom tam ještě posetrvat v úctě před všemi herci bez výjimky, kteří se objeví na scéně. Jisté se neurazí, pokud ještě navíc smekneme klobouk před výkonem Petra Soumara v roli Vladimíra Kubáta, nejzásadnější figury celého kousku.

Dobře udělaný

Odbýt Zahrádky v HDJ pouze jednoduchým „dobře udělaný“, by ale byla přece jen škoda. Inscenace je totiž zajímavá hned z několika úhlů pohledu. Nutno předeslat, že Zahrádky jsou žánrově velmi typickým produktem Kolářovy tvorby a stylu – satirická komedie ze současnosti, vztahové drama, lehounce opepřeno jemným nádechem absurdity.

Divákům jde hra až do kuchyně, protože mnohé je doslova odporováváno od reálného života, zhuštěno do koncentrovaného tvaru a vymrštnuto do lidí s takovou intenzitou, že se jim smích, mrazení i děs z nás

samých slévá do jediného silného a propleteného vjemu, který si budou postupně analyzovat a rozplétat ještě dlouho po „oponě“.

Inscenace v HDJ tedy v první řadě odpovídá na otázku, zda bude typický Kolářův text fungovat v profesionálním režijním a hereckém uchopení, s technickými možnostmi a s publikem repertoárového divadla. Pozitivní reakce diváků, řada potlesků na otevřené scéně i nadšená atmosféra děkovačky po premiéře hovoří za vše.

Abyste neuteklo

Režie kusu se ujal umělecký šéf HDJ Michal Skočovský. Hře se svým tvůrčím týmem vtiskl originální specifickou atmosféru, ale zároveň se mu do značné míry podařilo zachovat autenticitu známou z dosavadních realizací Kolářových her.

V některých případech to možná ani nebyl záměr. Pro fajnšmekry je takovým momentem (odkazem) třeba použití plochých obličejových masek, typického prvku z kabaretů Mimochoďník, režirovaných v minulosti M. Kolářem.

Oproti tomu nezvykle působí k autorovu textu popisné, realistické pojetí scény. Je ale důkazem toho, že text funguje i ve velmi odlišné výtvarné kulisě, než na jakou jsme navyklí.

Po čase jsme v hledišti HDJ účastníky intenzivního divadelního zážitku, při němž má člověk oči zapichnuté do jeviště, aby mu něco neuteklo. V nabitém dění vadí každé

Martin Kolář: Zahrádky

- Režie: Michal Skočovský
- Dramaturgie: Barbora Jandová
- Scéna: Tom Čiller j. h.
- Kostýmy: Lucie Šperlová
- Psáno z premiéry 11. května 2019 na Velké scéně HDJ

zakašláni v hledišti, protože přece zrovna mohl zaznít další nápaditý fór.

Na druhou stranu by se dalo „hledat mouchy“. Například zahrádkářská radost v úvodní něm scéně je čirá, zábavná a sdělná, ale umění včas opustit hezký nápad je někdy na divadle taky důležité.

Zásadnější by ovšem byla polemika nad výběrem některých hudebních skladeb. S tím souvisí i nejpodivnější režijní moment inscenace, totiž žánrový útok do zcela otevřené parodie se zapalovači v jedné z nočních scén. Takhle „sranda na druhou“ je tu nadbytečná. Nedává smysl, jde proti humoru i logice situace a textu.

Kubátové v nás

Možná i pojetí finále může být zdrojem polemik, nicméně závěrečná metafora naší lidské nepoučitelnosti a zacyklenosti je silná, funguje a nenechá (doufejme) lechoko v klidu.

Právě tady se ale po zhlédnutí Zahrádek nabízí ta nejpalčivější otázka. V inscenaci se hraje o lidské schopnosti (či spíše neschopnosti) tolerance, vzájemného respektu a soužití. Ještě více ale o potřebě přemýšlet, nebyť demagogem, neopakovat v pyše bezmyšlenkovitě kdejakou blbost, kterou slyšíme nebo čteme, zůstat slušný, vyhnout se agresii.

K možnosti, že se případně „protiřehavlostí Kubátové ze zásady“ po zhlédnutí Zahrádek poznají a trochu zamyslí, zůstává autor těchto řádků spíše skeptický. Na druhou stranu je ale nejtípčivějším aspektem dramatické tvorby M. Koláře právě schopnost vyvolat v divákovu silnou sebereflexi a ztotožnění s postavami.

A Zahrádky v nastudování Horáckého divadla a M. Skočovského v tomhle nejsou jiné. Jsou očištěným momentem, který v rozdělené občanské společnosti na okamžik vyvolává naději, že dobrá a silná kultura snad opravdu může ještě leccos zachránit. Když už to naši politici (absolutně napříč politickým spektrem) tak totálně zmastili.

Jihlava

Kolář napsal hru Zahrádky přímo pro Horácké divadlo

04.05.2019 13:00

Horácké divadlo Jihlava připravuje premiéru hry *Zahrádky*. Přimo pro jihlavskou scénu ji napsal Martin Kolář. I když se divadlu věnuje déle než 20 let, bude to jeho první hra uvedená na profesionální scéně. Místo původně zamýšleného příběhu odkazujícího na život jihlavských Němců nabídl divadlu univerzálnější téma sousedského soužití. Inspirací mu byly i ploty mezi zahrádkami v Karviné, kam jezdil jako dítě. *Zahrádky* jako svou 974. premiéru uvede Horácké divadlo 11. května.

Nabídku na hru psanou přímo pro jihlavské divadlo dostal Kolář od někdejšího uměleckého šéfa Pavla Šimáka a dramaturgyně Barbory Jandové. Jejich byl nápad zachytit život v někdejší převážně německé Jihlavě. "Na to jsem jim ale řekl, že bych to neuměl napsat. Měl jsem babičku, která kdyby mi s tím mohla pomoci, protože byla z jihlavských Němců, tak by hra asi dopadla dobře. Ale babička už není na světě," řekl Kolář. Místo přesného zadání dostal nakonec při psaní volnou ruku.

Jeho *Zahrádky* jsou současná hra s humornými momenty vznikajícími za ploty sousedících zahrad. Hru psal po loňských prezidentských volbách a její zápletka symbolizuje rozdělení společnosti. Společenské konflikty jsou zastoupeny obyčejnými spory tří rodin, které bydlí vedle sebe. "Zkusil jsem najít podhoubí, jak to vůbec vzniká, proč se lidi pořád hádají. Chtěl jsem, ať je to zábavné, ale kdo tam bude chtít najít něco hlubšího a bude pozornější, tak to tam určitě uslyší a uvidí," řekl Kolář.

Šestačtyřicetiletý Martin Kolář je absolventem brněnské JAMU a zakladatelem jihlavského divadla De Facto Mimo, které funguje od roku 2000 a svá představení hraje v divadle DIOD. Kolář v něm působí nejen jako autor, ale také jako režisér a herec. Je autorem rozhlasových her a vyučuje v jihlavské základní umělecké škole.

Zahrádky vznikají v režii současného uměleckého šéfa Horáckého divadla Michala Skočovského.

JIHLAVSKÉ LISTY

založeny roku 1892

128 let
s Vámi...

5.5.2019 Aktuality/Komentáře (0), autor: Jiří Varhaník

Ve spolupráci s Oblastní galerií Vysočiny (OGV) chystají sedmáci z jihlavské ZŠ Kollárova streetartovou malbu v prostoru Koželužského potoka. Pokračuje tak vzdělávání školáků v projektu Jihlava vzdělává kulturu (Inkubátor).

Na projekt Inkubátor vyčlenila loni jihlavská radnice půl milionu korun. Do projektu vstoupilo devět subjektů (kulturních institucí ve městě), které se od listopadu 2017 zapojily do tvorby sedmi originálních vzdělávacích programů pro školy.

Každý tvůrce programu mohl žádat o dotaci ve výši max. 150 tisíc Kč. Reálně se žádosti pohybovaly do cca 90 tisíc Kč, celková výše požadavku takřka naplnila půlmilionový rozpočet. Loni v květnu všichni tvůrci své vytvořené projekty a žádosti o podporu obhájili před městskou komisí expertů.

Jednotlivé programy jsou od loňského jara postupně realizovány. OGV připravila pro žáky II. stupně ZŠ program nazvaný **Náš street art**. V pilotním ročníku se k němu připojila ZŠ Kollárova.

Jak vysvětlila edukátorka OGV Pavlína Pitrová, připravuje skupina žáků 7. třídy vlastní streetartovou realizaci v prostoru města, a to od výtvarného návrhu, přes legislativu, propagaci, rozpočet, dokumentaci a medializaci až po vlastní tvorbu díla.

Pro jeho vytvoření se OGV podařilo získat plochu na zdi soukromého objektu v ulici Na Sádkách, v blízkosti Koželužského potoka. Tady má být vytvořena a v červnu slavnostně odhalena malba sprejem. Její podobu žáci s edukátorkou na jaře společně finalizují během teoretické přípravy v učebně galerie.

Jak prozradili realizátoři, bude zřejmě hlavním motivem malby nápis MY. Doplnit ho mají stylizované postavičky v situacích, které charakterizují jednotlivé tvůrce a jejich zájmy.

Do vlastní realizace se žáci pustí 6. května základním náterem plochy. Odhalení díla plánují na 19. června v 17 hodin, vernisáž chtějí doprovodit vlastním programem.

Výtvarná tvorba se ve workshopech programu Náš street art prolne také s výukou, která žákům přiblíží novinářské žánry a pomůže jim orientovat se ve světě informací.

Sedmáci si tak sami připraví pozvánky na vernisáž a tiskovou zprávu, vyzkouší si tvorbu zpravodajství, reportáže, fotoreportáže nebo názorových textů na celou aktivitu. S programem spolupracuje redakce Jihlavských listů. Výběr z tiskových materiálů, které žáci vytvoří, přineseme v JL.

Od Destinové po Zahradníčka

Vedle OGV se do projektu Inkubátor zapojilo několik dalších kulturních institucí. Některé z programů už mají za sebou i pilotní realizace.

Uskupení **Nultá generace** uspořádalo workshopy pro mladší i starší školáky, středoškoláky i veřejnost během výstavy současného umění, kterou loni organizovalo v někdejším skladišti vlakového nádraží.

Městská knihovna, Muzeum Vysočiny a Horácké divadlo Jihlava se spojily při tvorbě programu pro II. stupeň ZŠ a středoškoláky. Žáci poznávali tragický osud básníka Jana Zahradníčka, vyzkoušeli si podmínky samizdatu a poznali brutální praktiky komunistického režimu vůči jeho oponentům.

Centrum dokumentárního filmu Jihlava zpracovalo pro starší žáky ZŠ program *Poznáváme sebe i svět filmem*. Děti ze ZŠ Otokara Březiny v jeho rámci natočily tři filmy na školním veletrhu zdraví.

Divadlo DIOD pro žáky ZŠ zpracovalo program *S novým cirkusem za poznáním*. Výstupem dvouměsíční práce bylo pohybové představení na téma superhrdinů českých dějin – pěvkyně Emy Destinové, běžce Emila Zátopka, fotografa Josefa Koudelky a básníka Ivana Martina Magora Jirouse.

Zapojily se také **Dům Gustava Mahlera** (zážitkové poznávání G. Mahlera jako významné osobnosti města) a **Architektonické uskupení UNArchitekti** (program *Moje škola/můj prostor - řešení praktických úkolů, utváření vztahu ke svému městu jako součásti identity*).

7. ročník festivalu Dokořán pro hudební divadlo přiveze do Brna to nejlepší z ČR i zahraničí

17. 5. 2019, 9:21 • Aktualizováno 17. 5. 2019, 9:27 - Jaroslav Štěpaník

Ve dnech 7. až 12. června se uskuteční sedmý ročník festivalu, jehož pořadatelem a hostitelem je Městské divadlo Brno. Představí se jedenáct souborů. Hrát se bude na obou scénách MdB, ale také v Divadle na Orli. V letošním programu si najde to své opravdu každý.

Z největšího světového divadelního festivalu v Edinburghu dorazí do Brna nový anglický muzikálový hit. **Láska až za hrob** (Buried), získala prestižní Cameron Mackintosh Award pro muzikálové talenty. Autory jsou T. Williams a C. O'Driscoll. Představení souboru COLLA VOCE THEATRE COMPANY z Velké Británie režíruje T. Williams. Překvapivá zápleтка, děj spojující romantiku s černým humorem.

Bratislavské DIVADLO V PODPALUBÍ v podpalubí upoutá příběhem novorozence nalezeného na zaoceánském parníku v krabici citronů. Lemon se stane zázračným klavíristou, který nikdy neopustí svou loď (**Novocento – Legenda o pianistovi**).

DIVADLO NOD, Praha představí svou **Měsíční sonátu č. 11**. Mladý soubor inscenuje komunikaci Apolla 11 s řídicím střediskem NASA v Houstonu jako velké hudební číslo, showmanský set tří dýdžejů. 1969 – první kroky člověka na Měsíci, velký skok pro lidstvo.

Pražské DIVADLO NA PRÁDLE přijede s autobiografickým muzikálem J. Larsona. – Tricet – ten věk, kdy byste měli už dělat dospělá rozhodnutí. – **Tick, Tick...Boom!**

MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC přichází s **Božími mlýny**: dramatisací románu J. Vrbý o tragickém osudu sedlácké rodiny. Děj v hanáckém regionu je podpořen písněmi Jarka Nohavici za doprovodu živé cimbálky.

MĚSTSKÉ DIVADLO ZLÍN - **Petr a Lucie** - „*Ted' máme jedno srdce místo dvou... dvě těla místo jednoho.*“ Silný a věčný příběh novely R. Rollanda jako muzikál D. Ursiniho, A. Vášové a J. Štrassera.

Festival nezapomíná na děti. Ty nejmenší od čtyř let osloví pohádka **O Perníčkovi** z HORÁCKÉHO DIVADLA JIHLAVA. Vtip, hudební čísla a interakce s diváky jsou předností rodinného muzikálu v režii S. Slováka.

STUDIO DVA DIVADLO, Praha nabídne hudební projekt na motivy světznámého **Malého prince** Saint Exupéryho. Příběh, který oslovuje a rezonuje s vnímáním jak dětí, tak dospělých.

NÁRODNÍ DIVADLO | LATERNA MAGIKA, Praha uvede **Zahradu**. Rodinná inscenace, autorský tanečně vizuální projekt se volně inspiroje Zahradou Jiřího Trnky. – Tam na konci ulice, za vysokou zdí a zrelou brankou je přeče vaše zahrada!

NAIVNÍ DIVADLO LIBEREC uvede loutkovou komedii V. Peřiny pro rodiče s dětmi od šesti let - **O hodině navíc aneb potlach v Hustníku**. Vznikla ke 100. výročí českého trampingu. Čas se posune a začnou se dít věci...

Ve festivalové přehlídce nemohou chybět domácí. MĚSTSKÉ DIVADLO BRNO uvede dle románové předlohy E. Basse v rytmu swingu svou **Klapzubovu jedenáctku a Viva „la,la, la“ republika** V. Blahuty a I. Ondříčka s hudbou, jak šla a zněla stoletím naší republiky v podání orchestru a sólistů MdB za režie Igora Ondříčka. Před začátkem tohoto zahajovacího představení dojde k slavnostnímu předání Cen magazínu Musical-opereta za rok 2018.

DNES Jihlava, Třebíč, Havlíčkův Brod, Žďár nad Sázavou, Pelhřimov

Jihlavský autor se při psaní inspiroval v Karviné

JHLAVA Poslední premiéru letošní sezony má před sebou Horácké divadlo v Jihlavě. Umělecký soubor nazkoušel komedii Zahrádky. Hra renomovaného jihlavského dramaturga, scenáristy, pedagoga a vůdčí osobnosti souboru De Facto Mimo, Martina Koláře byla napsána speciálně pro Horácké divadlo.

S nápadem oslovit ke spolupráci tohoto autora přišlo vedení divadla. „Tvorbu Martina Koláře znám od dob studií na JAMU. Cokoliv, co napsal, od rozhlasových povídek přes poezii až po divadelní hry, bylo skvělé. On je pro mě obdivuhodný a nevyčerpatelný zdroj nápadů. Bylo by nepochopitelné, neprofesionální a pitomé nepožádat takový talent, který žije, tvoří a je pevně zakotvený v tomto městě, o spolupráci s našim divadlem,“ vysvětluje dramaturgyně divadla Barbora Jandová.

Sousedé si zrušili branky, přestože se kdysi navštěvovali

A tak vznikla komedie Zahrádky, která sice s humorem, ale velmi nesmlouvavě přibližuje naši přítomnost. „Jako místní téma mě napadly právě zahrádky. Inspirací byl vlastně prostor, který jsem zažil u příbuzných v Karviné, kde mi utkvěly v paměti tři sousedící zahrady vedle sebe, se zrušenými brankami, přestože se kdysi všichni mezi sebou navštěvovali. A pak mě před rokem nakoply ty neustálé řeči o rozdělení společnosti... Alternativní názvy této hry byly také Mezi ploty - název by napovídal, že svět je bláznec - anebo Hodní, zlí a ti třeťí,“ vypráví autor hry Martin Kolář, jenž jako scenárista spolupracuje například i s Českou televizí.

Tři manželské páry

Na scénu, tedy na zahrádky za řadovými domky, přivádí Kolář tři manželské páry různých generací. Vedle starousedlíků Kubátových v podání Lenky Schreiberové a Petra Soumara se přistěhují noví sousedé - čtyřicátníci Podhorští (herci Ondřej Šípek a Tereza Otavová). Zatímco sousedé napravo jsou zástupci nejmladší generace. Zahrají si je Svetlana Hruškociová a hostující Viktor Harangl.

Mezi novými sousedy a starousedlíky to však začne jiskřit - a rozjede se řada slovních i situačních duelů. „Malicherné i zásadní konflikty se

Zahrádky na jevišti Vedle starousedlíků Kubátových v podání Lenky Schreiberové a Petra Soumara (na snímku) se přistěhují noví sousedé - čtyřicátníci Podhorští. V těchto rolích se divákům představí herci Ondřej Šípek a Tereza Otavová (u plotu na žebříku). 2x foto: Luboš Pavlíček, ČTK

více než společných plotů a společně sdíleného prostoru týkají schopnosti či neschopnosti společného soužití, komunikace a vzájemné tolerance. Vypovídají tedy především o nás samých,“ připomíná Jandová.

Režijně se celého projektu ujal současný umělecký šéf divadla Martin Skočovský. „Zahrádky a jejich obyvatelé jsou pro mě personifikace myšlenek, se kterými bojuje anebo si je přivlastňuje každý z nás. Každý po svém hledáme odpovědi na různé složité otázky. Tato hra je o toleranci, kterou nahlížíme skrze Popperovský paradox tolerance, který by v parafrázi mohl znít takto: pokud chceme být tolerantní, nesmíme být tolerantní k netoleranci.“

Česká premiéra této hry je naplánovaná na sobotu jedenáctého května od 19. hodin na velké scéně Horáckého divadla v Jihlavě.

— Ilona Zelníčková

Hlavní představitelé Hra jihlavského autora Martina Koláře, který je mimo jiné vůdčí osobností souboru De Facto Mimo, bude mít premiéru v Horáckém divadle v sobotu 11. května. Nastudoval ji režisér Michal Skočovský.

Na Startovači fanoušci podporují vydání debutu Old Good Chassis

Ještě týden mají fanoušci šanci podpořit na webovém portálu Startovač chystané nahrání a vydání premiérového alba jihlavské hudební skupiny Old Good Chassis. Tu tvoří z velké části herci Horáckého divadla.

■ Jiří Varhaník
Jihlava

Výrazným fenoménem jihlavské hudební scény se stala v posledních měsících kapela Old Good Chassis. V listopadu 2017 ji založili muzicírující herci Horáckého divadla Stanislav Céčko Gerstner (zpěv a bicí), Lenka Schreiberová (baskytara) či Jakub Škrdla (saxofon). Posléze se rozrostla o další zkušené hudebníky a začala stavět vlastní repertoár.

Kapela vyrostla na základu herecké hudební formace, která na jevišti HDJ živě provázela představení Romeo a Julie (režie Pavel Šimák) a Kabaret z lágru (Kateřina Dušková).

„Tolik nás bavilo spolu hrát a atmosféra byla tak příjemná, že jsme se po derniéře obou představení rozhodli pokračovat i mimo divadelní jeviště,“ ohlížejí se členové kapely S. Gerstner a L. Schreiberová.

Silné sedmdesátky

Hudebníci se nechali inspirovat energií hudby undergroundu.

Swingový Bee Band pokřtí premiérové album All of Bee

SKUPINA Old Good Chassis se poprvé chystá do nahrávacího studia.

Foto: archiv skupiny

dových kapel sedmdesátých let. Do repertoáru si pro začátek dokonce upravili některé skladby The Plastic People of The Universe.

Cílem však bylo postupně postavit vlastní repertoár, a také rozšířit obsazení kapely. Do té přibyla dvojice muzikantů Martin (kytara) a Jan Fuchsovi (bicí).

„Bratři spolu hrají již osm let, působili spolu v několika jihlavských kapelách jako jsou Joyners nebo Uragán. Oba mají bohaté hudební zkušenosti jak od svých učitelů (Miloš Makovský a Vítězslav Vavřda), tak z nahrávacích studií i z koncertních pódii,“ argumentují zakladatelé Old Good Chassis.

Přítomnost zkušených instrumentalistů se brzy promítla i

do tlaku na zvyšování technické zdatnosti herců-muzikantů. „Vytíženost při práci v divadle je samozřejmě velká, ale kapela je hodně o domácí přípravě, o cvičení, bez toho to prostě nejde,“ usmívá se L. Schreiberová. Odměnou je podle ní pro muzikanty skvělá energie koncertů i společných zkoušek, pro které kapela našla zázemí v prostorách HDJ.

Na domácí půdě, v Divadelním klubu HDJ, si Old Good Chassis také odbyli svůj první koncert. Takřka domovskou scénou se pro kapelu stala také komorní jihlavská kavárna Paseka.

„Velký zážitek byla účast na netradičních akcích, jako byla Tůlavá čítareň na Slovensku nebo Divadlo na Staré plovárně v Jihlavě,“ uvažuje Schreiberová. Zatím vrcholným zážitkem ale byla pro muzikanty z Old Good Chassis zkušenost, kterou nabrali před našlapaným sálem polenského zámku coby předskokani jihlavské legendy gotického rocku, skupiny XIII. století.

„Na zaplněné sály jsme zvyklí z divadla, ale tohle bylo něco docela jiného. Navíc jsme měli hrát před fanoušky, kteří primárně přišli na někoho jiného,“ shodují

nahrává právě jihlavská „Třináctka“. Petr Štěpán se podle svých slov částečně zapojil do zajištění produkce.

Album Ticho nabídne čtyři autorské skladby a bonus v podobě nahrávky z koncertu, který Old Good Chassis odehrají 31. srpna na jihlavském parkánu.

Ze svého repertoáru vybrala kapela na EP skladby, které nejlépe vystihují její tvorbu – uvolňující undergroundový styl odkazující na sedmdesátá léta, obohacený o špetku rocku a jazzu.

Některé skladby obsahují texty jihlavského básníka Marka Hona, který před časem úspěšně vybral prostředky na svoji básnickou sbírku Diagnosta na webovém portálu Startovač.

Touto cestou se nyní vydali také Old Good Chassis, když se svým projektem Ticho požádali fanoušky o podporu právě prostřednictvím Startovače. Cílová částka je 30 tisíc Kč, prostředky mají pokrýt náklady na nahrávání, mastering, lisování a dokončení výroby CD.

Projekt je na Startovači umístěn od 20. května na 30 dní, podmínkou je vybrání celé částky. Osm dní před koncem termínu se zatím vybralo 18.730 Kč, což představuje 62 % cílové částky.

Dárci podle výše příspěvku obdrží ceny v podobě alba s věnováním, fotografií, placek, hrnků, triček či sátek s logem kapely, vstupenek na křest nebo třeba účasti na VIP párty. Mohou získat i pozici knotra cédéčka.

Své nové album by kapela chtěla pokřtít na říjnovém koncertu. Už před tím se jihlavskému publiku představí 7. září na amfiteátru při dalším ročníku benefiční akce Přijďte na koncert, pomůžete.

Kapela vznikla na jevišti Horáckého divadla, ožívuje energii sedmdesátek

se Schreiberová s Gerstnerem. O to víc těšila pozitivní odezva od publika.

„Já jsem byl překvapený z energie, která z té kapely šla, bylo z ní cítit, že muziku dělají srdcem a s láskou, že je to čistý přístup k hudbě. Proto jsem je oslovil jako předskokany,“ vzpomíná frontman XIII. století Petr Štěpán.

Otázkou podle něho bylo, jak se Old Good Chassis popasují s velkým pódium. „Byli zvyklí hrát na malých placekách, s malou aparaturou, a v Polně je ohromné pódium. To některé kapely taky nemusí dát,“ popisuje Štěpán. Old Good Chassis ale podle něho skvěle zvládli velké pódium i dav lidí, a odehráli výborný set.

Startovač

Své debutové EP-CD s titulem Ticho se Old Good Chassis chystají nahrávat během srpna ve studiu BENAS na Seči, kde

Nejlepší herec či inscenace? Vyhlášení divácké ankety Horác se blíží

11.5.2019

Jihlava - Horácké divadlo vyhláší již 27. ročník tradiční divácké ankety Horác. Od soboty až do konce června budou v divadle k dispozici anketní lístky a schránky k jejich odevzdání. Diváci budou moci hlasovat v kategoriích: inscenace, výprava, herec a herečka. Tři vylosovaní z hlasujících získají abonentní legitimaci na příští sezonu.

Horácké divadlo. Ilustrační foto | Foto: ČTK/Luboš Pavlíček

Tento rok nebude udělena Malá Thálie zaštitovaná Hereckou asociací. Místo ní Horácké divadlo rozšířilo diváckou anketu o cenu odborné poroty. Tu udělí porota pěti divadelních odborníků, kteří viděli všechny letošní premiéry.

Červen 2019

MLADÁ FRONTA DNES | pátek 28. 6. 2019

Zemřel nejdéle sloužící šéf Horáckého divadla

JIHLAVA Před týdnem v pátek zemřel ve věku nedožitých 94 let bývalý dlouholetý ředitel Horáckého divadla Ladislav Panovec. Pohřeb nebyl veřejný, na přání zesnulého se konal v rodinném kruhu.

Panovec do jihlavského angažmá přišel v roce 1957 z brněnského Divadla bratří Mrštíků, což je dnešní Městské divadlo Brno.

„Z pozice uměleckého ředitele a kmenového režiséra Horácké divadlo zkonsolidoval hospodářsky i umělecky. Jeho cílem bylo vybudo-

vat z kočovného divadla stabilizovanou scénu repertoárového typu. Jeho zásluhou vznikl tehdy svozový systém, jenž funguje dodnes,“ píše na svém webu Horácké divadlo.

Jako režisér nazkoušel Panovec více než osmdesát inscenací. Pro umělecký soubor byl uznávanou autoritou. Ladislav Panovec byl ředitelem Horáckého divadla rovných třicet let do roku 1987, a stal se tak údajně nejdéle sloužícím ředitelem v českém divadelnictví. Režiroval do roku 1991. Dokud mu to zdraví dovolilo, byl pravidelným návštěvníkem jihlavských premiér. (rl)

HDJ: obměny souboru rozhodně nejsou radikální přestavbou

K tématu uzavírání pracovních smluv a problematice postojů některých herců k tomuto tématu jsme požádali o vyjádření vedení Horáckého divadla.

Jak jsou ošetřeny pracovní-smluvní vztahy se členy hereckého souboru?

V roce 2016 podepsalo divadlo s odbory novou kolektivní smlouvu, o kterou herci řadu let usilovali. Její podstatou je, že herecká práce není posuzována jako sezónní, a tudíž je řetězení smluv na dobu určitou stejné jako u běžných povolání.

Letos dobíhaly poslední možné termínové smlouvy některým členům souboru. V případě herců Vladimíry Vokůrkové, Milana Šindeláře a Anny Bazgerové jsme nenabídli smlouvu na dobu neurčitou - Vladimíra Vokůrková čerpá rodičovskou dovolenou, Milan Šindelář a Anna Bazgerová jsou již několik let v důchodovém věku.

Předpokládalo HDJ nějakou jinou formu spolupráce s herci M. Šindelářem a A. Bazgerovou?

U Milana Šindeláře a Anny Bazgerové považovalo divadlo tuto změnu spíše za formální, počítali jsme s nimi jak v přetahovaných inscenacích z této sezóny, tak v nových titulech na externí smlouvu v pozici stálých hostů.

Považujeme tento způsob za

standardní, s divadlem takto spolupracují i další herci (Zdeněk Dryšl, Taťána Schottnerová, Eva Kaplerová). S Milanem Šindelářem jsme spolupráci na příští sezónu podepsali začátkem května, Anna Bazgerová nám aktuálně 18. 6. sdělila, že nabídnutou spolupráci nepřijme s ohledem na její rozsah - tři přetahované tituly a dvě nové inscenace - který by ovšem zůstal stejný, i kdyby dostala smlouvu na dobu neurčitou.

Jak je to u herečky Vokůrkové, která je na mateřské dovolené?

Vladimíře Vokůrkové právě ukončení pracovního poměru paradoxně legislativně umožňuje hrát v divadle na externí smlouvu. Tuto spolupráci jsme aktuálně herečce nabídli v obecné rovině. Konkrétní role, které bychom mohli nabídnout, se teprve hledají. Spolupráce se plánuje vždy na další sezónu a s ohledem na její rodičovskou dovolenou jsme v příští sezóně s Vladimírou Vokůrkovou původně nepočítali.

Ujistil ředitel HDJ tuto herečku při oznámení odchodu na mateřskou dovolenou, že s ní divadlo do budoucna počítá, jakmile bude moci nastoupit zpět do práce?

Další podrobnosti ke konkrétním pracovním právním vztahům z pochopitelných důvodů uvádět nebudeme.

Lze z vašeho pohledu vnímat plánované změny v souboru jako radikální?

Obměny v hereckém souboru nejsou pro příští sezónu rozhodně radikální. Tereza Slámová, která bude dohrávat své inscenace, měla být jedinou, kdo oproti současné sezóně nebude v souboru. V tuto chvíli jsou to s Annou Bazgerovou dvě herečky (Vladimíra Vokůrková už tuto sezónu nehraje).

Do příští sezóny pak počítáme se třemi novými členy souboru, které představíme na začátku sezóny. To je obměna naprosto běžná a nijak nevybočuje z dlouhodobě zavedené praxe, která je postavená právě na tom, že obměny v hereckém souboru vedou naopak ke zvyšování umělecké úrovně.

Jaké je stanovisko vedení HDJ k aktuální situaci, kdy někteří herci vyjádřili nesouhlas s přístupem k dlouholetým členům souboru?

O žádném aktuálním vyjádření nesouhlasu není vedení divadla informováno. První nesouhlasné postoje některých herců ke změnám v souboru projednávalo vedení divadla s celým souborem začátkem dubna, následně opakovaně se zástupci souboru (s těmi, kteří měli o téma zájem. Na posledním setkání to bylo pět členů souboru před měsícem), dále s odbory, všemi zaměstnanci i zřizovatelem.

-jv-

Červenec 2019

JIHLAVSKÉ LISTY založeny roku 1892
128 let
s Vámi...

Jak nebyť SMOLAŘEM. Nové divadelní představení cílí na seniory

Ilustrační foto: archiv JL

48

8.8.2019 Aktuality/Komentáře (0), autor: -tz-

V září, říjnu a listopadu letošního roku nabídne prostor divadelní zkušebny Horáckého divadla Jihlava nové vzdělávací představení pro seniory s názvem SMOLAŘ.

Scénář představení odráží nejčastější triky, kterými se podvodníci snaží starší populaci oklamat a podvodně ze seniorů vylákat peníze, například vydáváním se za příbuzného, prodejem předražených zdravotnických pomůcek a vitaminů, nevýhodnými nákupy přes internet nebo sjednáváním nevýhodných smluv přes telefon.

„Divadelní představení v podání herců Horáckého divadla by mělo seniory zábavnou formou poučit jak říci NE manipulacím, podvodníkům a nátlaku.“ vysvětluje Andrea Pohanová z krajského oddělení krizového řízení a bezpečnosti. Divadelní představení SMOLAŘ se na podzim uskuteční v šesti termínech. Vstupenky na představení si mohou senioři už nyní rezervovat na nejbližším Senior Pointu v Havlíčkově Brodě, Jihlavě, Pelhřimově, Třebíči nebo Žďáře nad Sázavou. Pro každý okres je určeno vždy jedno vystoupení, pouze jihlavský Senior Point přijímá přihlášky na dvě představení.

„Každé představení je určeno pro maximálně 50 diváků, protože se počítá s jejich aktivním zapojením, a mělo by trvat přibližně hodinu. Následně jsme ve spolupráci s Policií ČR připravili půlhodinovou diskuzi,“ zve na představení SMOLAŘ Andrea Pohanová a dodává, že vstup na představení i speciální svozový autobus z okresních měst jsou pro seniory zdarma. Více informací poskytnou jednotlivé Senior Pointy.

Divadlo montuje zvukovou aparaturu

ZVUK v Horáckém divadle bude díky novým reproduktorům přirozeně odpovídat současným technologickým požadavkům, které jsou vyšší nejen pro muzikály a hudební produkce, ale i pro nazvučení činohry. Foto: Horácké divadlo Jihlava, Mirka Kvičalová

21.8.2019 Aktuality/Komentáře (0), autor: Jiří Varhaník

V Horáckém divadle probíhá tento týden montáž nové zvukové aparatury.

Jak sdělila na dotaz JL Mirka Kvičalová z marketingového oddělení divadla, jedná se o montáž aktivních reproduktorů, rozvodů a zvukového procesoru.

„Současné reproduktory jsou ještě původní z roku 1995 a ani v původní verzi nebyly, na rozdíl od nových, koncipovány k ozvučení lóží. Aktivní reproduktory zajistí zvuk i v případě, že některý z nich má během produkce problémy, nebo úplně vypadne,“ vysvětlila Kvičalová.

Zvuk v divadle tak bude přirozeně odpovídat současným technologickým požadavkům, které jsou vyšší nejen pro muzikály a hudební produkce, ale i pro nazvučení činohry.

Nutná není souběžná výměna ovládacího pultu. „Ovládací pult se měnil před dvěma lety a už byl naddimenzovaný na plánovanou sestavu reproduktorů,“ vysvětlila Kvičalová.

Celková cena nové techniky a montáže je 1130.000 Kč, z toho 500 tisíc Kč poskytlo město Jihlava v rámci plnění Memoranda o vzájemné spolupráci mezi Krajem Vysočina a Statutárním městem Jihlava. Zbytek ceny hradí divadlo z plánovaného rozpočtu. Dodavatel prošel standardním výběrovým řízením.

V této fázi výměny je montována část aparatury, která slouží divákům. Jevištní zvuková technika (odposlechy apod.) se má měnit v další fázi, v roce 2020. „To už půjde o menší část, v ceně zhruba 400 tisíc Kč,“ avizuje Kvičalová.

V divadle také během letní prázdninové pauzy probíhá běžná údržba a menší opravy, např. opravy omítek v interiérech apod.

29. 08. 2019 - 08:38

Zahájení jubilejní osmdesáté sezóny Horáckého divadla připadá na hru *Obraz (Art)* od světoznámé francouzské divadelní autorky Yasmíny Rezy. Mimo jiné se také jedná o autorčin návrat na jeviště Horáckého divadla, někteří diváci jistě opráší poměrně nedávnou vzpomínku na sedm let staré uvedení jejího neméně slavného a i v Jihlavě úspěšného *Boha masakru*. S hrou *Obraz* se naskytá příležitost zhlédnout opět vrcholnou francouzskou komedii ověřenou mnoha cenami (Molièrova cena, Laurence Olivier Award a Tony Award), ale zejména pak autorčíným rukopisem, který dokáže nejednoznačná a náročná témata otevírat srozumitelným a lidským přístupem.

Samotná hra diváky přivede mezi tři přátele středního věku, svého druhu zástupce generace "tlustých čar", a to jak za minulostí, tak před budoucností. Mnoholeté přátelství těchto mužů zaznamená nenadálý úder v podobě koupě obrazu, přesněji plátna měřícího asi metr šedesát na metr dvacet, oceněného na - pro tyto přátele astronomických - sto tisíc eur. Bílé plátno v sobě pohltí odpadávající zábrany a postupně muže tlačí palčivou naléhavostí k odkrytí nejniternějších tajemství, k hledání hranic vlastního názoru a možnosti či nemožnosti naslouchat těm druhým. S brilantním humorem vede děj muže úzkou soutěskou mezi výměnou názorů, hledáním životních pozic a pochopení, kdy se nezdědky navzájem zraní o břit vytažený z nejhlubších úkrytů myslí a sežvýkané je přivede na rozcestí u samotného okraje přežití jejich přátelství.

Hra *Obraz* pro Horácké divadlo znamená více než pouhý zábavný a důstojný začátek jubilejní Sezóny 80. Stává se přirozeným vyústěním a příspěvkem současné dramaturgie k velmi aktuálním debatám o svobodě a přínosu umění, ke kterým provokuje i současná tvorba HDJ. Hra totiž v sobě snoubí elegantní a svižně humornou názorovou pestrost jako i nemilosrdnost postojů lidských či uměleckých. Při pohledu na totéž se množí názory a skrze pole střetů či souznění neodvratně stoupá naléhavá potřeba vzájemné otevřenosti a přirozené touhy o posouvání hranic vjemu, o obohacení se vzájemnou množinou názorů a setkání s nimi.

Inscenování se chopil renomovaný režisér Mikoláš Tyc, který se sobě vlastní citlivostí a lehkostí buduje srozumitelným jazykem vrcholně komické situace, přičemž před nás staví celkově působivé dramatické klenutí hry. Na otázku proč a čím je *Obraz* Yasmíny Rezy oslovil jednoznačně odpovídá parafrází věty z této hry: „Podle mě je to skvělá komedie. Když říkám podle mě, myslím tím objektivně.“ Pod vedením Mikuláše Tyce se Zdeněk Stejskal, Stanislav Gerstner a František Mitáš mistrně orientují v trojhranném ringu, který ustanovují jejich postavy.

Co přinesla Tisícročná včela

K vrcholům právě uplynulé sezóny Horáckého divadla patřila dramaturgická práce Petra Jaroše Tisícročná včela. Podíleli se na ní režisér Matěj Růžička a dramaturgyně Simona Petřů. Mýtus o jednom rodu, vesnici a zemi. Hra o lásce, oběti, sobectví i odpouštění. K inscenování nejezdnotná záležitost.

Odpovídala tomu také složitá sisiscéna, vystavěná z množství praktikáblů do jakési pyramidy evokující symbolicky včelín. Po aktérech požadovalo vedení divadla lékařské potvrzení, že jsou schopni pracovat ve výškách.

Režisér upozorňoval: „Celá dekorace je složitá, je natřená na bílo, takže nebudete nic vidět. Naučte se po tom chodit zpaměti. Jak se to nasvítí, předpokládám, že začnete padat. Pokud možno směrem k publiku.“

Téměř před každou zkouškou měl režisér až hodinovou promluvu - pokyny, co bychom a jak bychom měli. Jeden kolega to komentoval: „Ježíšmarjá, jak von dycky tak dlouho mluví, vždyť je to, jak kdyby kázal slovo Boží.“

Samotné představení jsme hráli déle než tři a půl hodi-

ny. Pravda, neobvyklé byly dvě přestávky, aby se publikum nadechlo. Příběh hry však byl silný, na jevišti se pořád něco dělo. Během zkoušek si pan režisér několikrát postěžoval: „Není nutné režisérovi, jako já, dávat příliš volna. Mám z toho hlavu jako nafukovací balón. Tak si dám kafe a vosladím si život. Na truc.“

Během zkoušek i představení se leccos i nepatřičně přihodilo. Třeba, když představitel Juro Matlocha přibíhá a křičí: „Pane Bože, obesil sa, obesil sa...“ Při jednom představení mu však jméno oběšence vypadlo. Zachránil ho až ten, co už tam visel a napověděl mu: „Nader, Jožko Nader se oběsil.“

Nebo, hlavní postava hry, Martin Pichanda, několikrát opakuje, že by se rád podíval na Madagaskar a rád by se tam setkal s domorodci. Ale jednou se mu podařilo sdělit, že tam sám bude jako „dorodomorec“.

Nejvíce však při jednom představení zabodoval představitel tuláka Gágoše, když se přičítal na scénu a sdělil, že „zavraždil náčelníka (správně následníka) trůnu Ferdinanda a jeho manželku.“ Diváka takové pře-

Divadelním životem se Zdeňkem Dryšem

■ Během letošního léta přinášíme v JL pravidelnou rubriku vzpomínek z pera divadelníka Zdeňka Dryše.

■ Drobné historky, situace a momentky se během let udály nejen v životě Horáckého divadla, profesionální scény Kraje Vysočina.

■ Zdeněk Dryš (* 30. ledna 1939, žije v Brtnici u Jihlavy) patří k bardům Horáckého divadla.

■ Hercem souboru HDJ byl v letech 1963 - 1973 a 1999 - 2017. Na postu dramaturga HDJ působil v období let 1975 - 1987 a ředitelem jihlavského divadla byl v letech 1987 - 1990. **-jv-**

šlapy udiví, kolegy královsky pobaví.

Na inscenaci se pak ještě můžete dočíst různé kritiky v novinách. Renomovaný recenzent odborného periodika mimo jiné napsal: „Herec M.Š. ovládá bájevně moudré akcenty, ale postrádá magické prosvícení slova gest.“ Zajímavý postřeh. Jenom to pak zahrát.

Nebo: „Herečka E.K. připomíná světici ze svatého obrázku. Poukazuje na pracovitost včel, jejich tvrdé životní podmínky... Nasloucháme vlídně naléhavému hlasu, tak trochu, jakoby šlo o Pohádky ovčí babičky.“ Tak si

vybrat - světici nebo ovčí babičku.

Svoje dostal i režisér: „...prostý lid se v jeho inscenaci chová a mluví, jako ve druhém a třetím nálevu z nějakého - Válčili jsme za Čepičky. Je to jakási směs češtiny a slovenštiny, která měla být poctou první republice, ale vyzněla spíš jako pozornost Andreji Babišovi.“

Shrnuto: Náročnou inscenaci Tisícročná včela jsme hráli rádi. I přes některé připomínky a naše občasná „klopýtnutí“ bylo divácké přijetí velice příznivé. Po každém představení tesklavo publikum ve stoje.

Září 2019

Úterý 24. září 2019

Aktuality

JL strana 2

Herci Zuzana Truplová a Jan Burda v nominacích na divadelní Thálii

Dvě herecké tváře spojené s Jihlavou se objevují v nominacích pro 26. ročník divadelních Cen Thálie. Ty se budou vyhlašovat 5. října v Národním divadle.

■ Jiří Varhaník
Jihlava

Jména mladé herečky spojené s jihlavským gymnáziem a populárního herce souboru současného Horáckého divadla zaznívají mezi divadelníky, kteří letos dosáhli prestižních ocenění ve svém oboru.

Jedním jménem v nominaci na Cenu Thálie pro činoherce do 33 let je **Zuzana Truplová**.

Rodačka z Jihlavy vystudo-

vala zdejší Gymnázium Jana Masaryka, kde začínala ve školní divadelní společnosti Hobit pod vedením pedagoga Zdeňka Krásenského. Nebyla přijata na pražskou konzervatoř, absolvovala studium činohry na Janáčkově konzervatoři pod vedením Marie Logojdové a loutkoherectví pod vedením Boženy Homolkové.

Od třetího ročníku hostovala v Národním divadle moravskoslezském v pohádce Čarodějnice v režii Pavla Šimáka. Získala angažmá v Komorní scéně Aréna, kde vytvořila řadu postav. Ovace sklízela např. jako Irina ve Třech sestřích.

Od ledna 2019 je v angažmá v Činoherním studiu v Ústí nad Labem. Zde se uvedla rolí Sáry

Zuzana Truplová

v absurdní komedii Pan Kolpert (režie D. Šiktanc), ztvárnila roli Dawn v Lobby Hero (režie Jan Prušinovský), její další rolí je Helena ve Snu noci svatojánském (režie Filip Nuckolls).

Hrála ve filmech Hořící keř, Stockholmský syndrom a v televizním sitcomu Pečený sněhulák. Pod přezdívkou MC Zuzka tvoří na hudební scéně jako rapperka.

Člen hereckého souboru

Jan Burda

Horáckého divadla v Jihlavě (HDJ) **Jan Burda** byl vybrán do širší nominace na udělení divadelnické Ceny Thálie 2019.

Jak potvrdila JL Mirka Kvíčalová z oddělení marketingu a PR HDJ, oznámila pro letošní 26. ročník Cen Thálie Herecká asociace vedení HDJ, že v rámci širší nominace byl vybrán i umělec v jihlavském divadle, a sice Jan Burda, za mimořádný výkon v inscenaci Obraz Doria-

na Graye (režie Pavel Šimák).

„Zařazení do širší nominace sice neznamená, že bude aspirovat na Cenu Thálie ve finálovém večeru..., ale vzhledem ke konkurenci v oboru a počtu premiér na zdejších jevištích jde o významné ocenění jeho umělecké práce. Umělecké výkony nejsou exaktně měřitelné, takže rozdíl mezi úzkou a širší nominací je často racionálně neměřitelný,“ sdělila Herecká asociace.

Jak vysvětlila Kvíčalová, vybírají se do aktuálního ročníku adepti Cen Thálie za sezónu (dříve to bylo za kalendářní rok). Širší nominace oznamuje asociace už v září, oproti dřívějšímu, kdy se vyhlašovaly až na slavnostním večeru společně s vítězi.

Divadlo vyřadilo na 1.700 kostýmů

FUNDUS BAZAR ZAPLNIL ZKUŠEBNU. Po úspěchu červnového výprodeje vyřazených kostýmů na Zkušebně Horáckého divadla v Jihlavě se akce ve středu a včera zopakovala. Podle Marty Benáčkové (na snímku z bazaru s jedním z historizujících kostýmů), která má fundus na starosti, bylo aktuálně vyřazeno na 1.700 kusů oděvu a dvanáct pytlů bot. Celkově čítá fundus HDJ k jedenácti tisícům evidovaných kostýmů. Divadlo se zítra dopoledne také otevře lidem k volné prohlídce. Večer pak uvede první premiéru nové sezóny (více k tématu na str. 9). **Foto: Jiří Varhaník**

52

MLADÁ FRONTA DNES | úterý 3. 9. 2019

DNES Jihlava, Třebíč, Havlíčkův Brod, Žďár nad Sázavou, Pelhřimov

Divadlo chystá Obraz i výstavy

JIHLAVA Horácké divadlo Jihlava se připravuje na první premiéru nové divadelní sezóny. V sobotu uvede komedii *Obraz* francouzské dramatičky Yasminy Rezové. Pro návštěvníky chystá i výstavy, den otevřených dveří či pohádku *O pejskovi a kočičce*, jejíž uvedení muselo podle mluvčí Mirky Kvíčalové v červnu kvůli nemoci v souboru odložit.

Inscenování hry *Obraz* se chopil hostující režisér Mikoláš Tyc. „Podle mě je to skvělá komedie. Když říkám podle mě, myslím tím objektivně,“ pověděl režisér, absolvent pražské DAMU. V letech 2013–2015 byl uměleckým šéfem brněnského divadla Buranteatr, kde inscenoval 39 stupňů, *Fausta* a *Markétku* nebo inscenaci *Létající dítě*, která získala Cenu Marka Ravenhilla 2014.

Hlavní role svěřil Tyc Zdeňku Stejskalovi, Stanislavu Gerstmerovi a Františku Mitášovi. Scéna je dílem

Karla Čapka. Kostýmy navrhla Petra Krčmářová. Hudbu k představení zkomponovala Kristýna Hulcová. Premiéra *Obrazu* bude na velké scéně jediného profesionálního divadla na Vysočině 7. září.

Po skončení se mohou diváci zúčastnit zahájení výstavy fotografií zachycujících loňskou takzvanou Československou sezonu Horáckého divadla. Autorem snímků je Igor Stančík. Výstava bude instalovaná v galerii V suterénu.

Den otevřených dveří bude 7. září Alternativní výstavní prostor vedle Divadelního klubu bude od 4. září patřit dílu Jiřího Staňka. „V rámci vernisáže 4. září proběhne dražba jeho *Recyklátů*. Výtěžek poputuje k autorovým dalším recyklačním projevům. Vydražená díla si zájemci mohou odnést po ukončení výstavy koncem října,“ uvedla Kvíčalová.

Na 7. září Horácké divadlo připravilo den otevřených dveří. „Zveme diváky na samostatnou procházku budovami divadla po vyznačených trasách a mnohá setkání s divadelníky všech profesí,“ řekla Kvíčalová.

Divadlo bude otevřené od 9.00. Poslední návštěvníci se mohou na prohlídkovou trasu vydat ve 12.30.

Pohádka inspirovaná dílem Josefa Čapka, která se měla hrát už v červnu, bude mít premiéru na malé scéně 10. září. Text připravila dramaturgyně Barbora Jandová. Na scénu přivedla i Čapka, jemuž pejskovi s kočičkou pomáhají vymýšlet příběhy pro děti, aby spisovatel splnil zadání redakce. Představení, jež režíroval Michal Skočovský, je pro děti od tří let.

Zřizovatelem Horáckého divadla, které začíná svoji 80. sezónu, je Kraj Vysočina. Loni jej navštívilo asi 60 tisíc diváků. Ředitelem je Ondřej Remiáš. (ČTK)

Na jeviště Horáckého divadla vyběhnou pejsek kočička i Josef Čapek

10. září 2019 8:35

V Jihlavě se v úterý v podvečer odehraje druhá premiéra jubilejní 80. sezony Horáckého divadla. Tak trochu netradičně bude věnována zejména dětem. Od 17 h je totiž na malé scéně na programu klasická pohádka Josefa Čapka O pejskovi a kočičce.

Šárka Čermáková bude hrát kočičku, Jan Burda pejska. Ale nebudou sami – na jevišti se ukáže i Josef Kundera v roli Josefa Čapka. | foto: Petr Chodura

Nové představení je sice určeno nejmenším dětským divákům od tří let, ale vítání budou i všichni ti, kterým kdysi učarovala Čapkova kniha, jejíž celý název zní Povídání o pejskovi a kočičce - jak spolu hospodařili a ještě o všelijakých jiných věcech.

Dramatizace hry se ujala dramaturgyně Horáckého divadla Barbora Jandová, režisérem byl Michal Skočovský. Scénu a kostýmy navrhla Kateřina Kábová. Na jevišti se představí Jan Burda jako pejsek, Šárka Čermáková coby kočička a také Josef Kundera, který ztvární vypravěče - samotného autora Josefa Čapka.

Cyklus pohádek o pejskovi a kočičce Čapek napsal a ilustroval někdy kolem roku 1928, když byla jeho dcera Alenka v předškolním věku. Prvních šest příběhů vyšlo nejprve jednotlivě v příloze Lidových novin Dětský koutek a před Vánoce roku 1929 vyšla kniha se zbývajícimi pohádkami a se známými ilustracemi samotného autora.

Básník František Halas o této knížce po Čapkově smrti napsal: „Bezdeché poslouchání jeho Povídání o pejskovi a kočičce bylo slávou, která se k němu horoucně dětsky drala a hrnula. Ta knížka blažila i velké, a když se mi po něm zasteskne, čítám si zrovna v ní, abych se potěšil tím, jak to s panem Čapkem, pejskem a kočičkou bylo.“

Starší bratr spisovatele Karla Čapka byl novinářem, ilustrátorem, grafikem, avantgardním malířem a fotografem.

Další premiéra. Na jeviště míří pejsek, kočička a Josef Čapek

Pohádka v divadle Šárka Čermáková bude hrát kočičku, Jan Burda pejska. Ale nebudou sami – na jevišti se ukáže i Josef Kundera v roli Josefa Čapka. Foto: Petr Chodura

JIHLAVA V Jihlavě se zítra odehraje druhá premiéra jubilejní 80. sezony Horáckého divadla - a věnována bude dětem. Od 17 hodin je totiž na malé scéně na programu pohádka Josefa Čapka O pejskovi a kočičce.

Nové představení je sice určeno nejmenším dětským divákům od tří let, ale vítání budou i všichni ti, kterým kdysi učarovala Čapkova kniha, jejíž celý název zní Povídání o pejskovi a kočičce - jak spolu hospodařili a ještě o všelijakých jiných věcech.

Dramatizace hry se ujala dramaturgyně Horáckého divadla Barbora Jandová, režisérem byl Michal Skočovský. Scénu a kostýmy navrhla Kateřina Kábová. Na jevišti se představí Jan Burda jako pejsek, Šárka Čermáková coby kočička a také Josef Kundera, který ztvární vypravěče - samotného autora Josefa Čapka.

„Ta knížka blažila i velké“

Cyklus pohádek o pejskovi a kočičce Čapek napsal a ilustroval někdy kolem roku 1928, když byla jeho dcera Alenka v předškolním věku. Prvních šest příběhů vyšlo nejprve jednotlivě v příloze Lidových novin Dětský koutek a před Vánoce roku 1929 vyšla kniha se zbývajícimi pohádkami a se známými ilustracemi samotného autora.

Básník František Halas o této knížce po Čapkově smrti napsal: „Bezdeché poslouchání jeho Povídání o pejskovi a kočičce bylo slávou, která se k němu horoucně dětsky drala a hrnula. Ta knížka blažila i velké, a když se mi po něm zasteskne, čítám si zrovna v ní, abych se potěšil tím, jak to s panem Čapkem, pejskem a kočičkou bylo.“

Starší bratr spisovatele Karla Čapka byl novinářem, ilustrátorem, grafikem, avantgardním malířem a fotografem. (nel)

Reza a Čapek: osmdesátá sezóna HDJ startuje dvěma premiérami

JIHLAVA (jv) – Svoji jubilejní 80. sezónu otevře Horácké divadlo (HDJ) v Jihlavě v sobotu 7. září. Přes den se budova otevře divákům k prohlídce a večer divadlo uvede novou premiéru na Velké scéně.

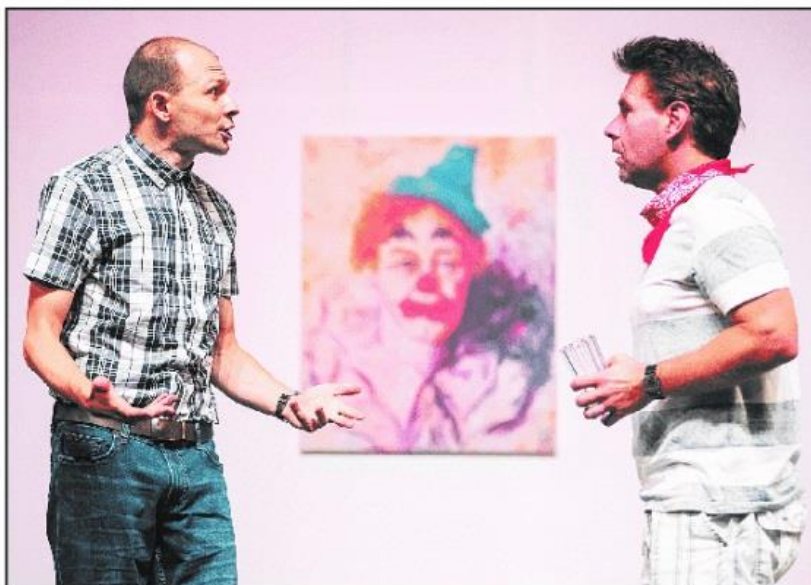
Tradiční dopolední Den otevřených dveří bude v sobotu pojat stejně jako v loňském roce formou samostatných prohlídek divadla. Na vyznačených trasách potkají návštěvníci od 9 do 12.30 hodin členy hereckého souboru i technické pracovníky divadla, poznají jeho provoz z druhé strany opony. Vstup je zdarma a je řešen bez vstupenek.

Velká scéna: vztahy přátel v krizi

Slavnostní sobotní den zakončí divadlo od 19 hodin premiérou komedie francouzské dramatičky **Yasminy Reza** **Obraz**. Ta řeší situaci, kdy se dlouholeté přátelství ocitne v krizi, když si jeden z přátel zakoupí drahý abstraktní obraz.

Hra získala prestižní cenu Molière za nejlepší text i inscenaci roku 1995 a další divadelní ocenění, byla přeložena do třiceti pěti jazyků.

Autorka v ní sleduje vzájemné vztahy tří dlouholetých přátel,

HERCI Zdeněk Stejskal a František Mitáš v komedii **Obraz** na scéně HDJ.

Foto: Igor Stančík

tel, kteří se mylně domnívali, že se znají. Díky zakoupenému obrazu - bílému čtverci na bílém pozadí - se nyní o sobě nyní dozvídají nové věci. Hledají znovu cestu k sobě samým i k sobě navzájem.

Hru v překladu Michala Láz-

ňovského v Jihlavě nazkoušel hostující **Mikoláš Tyc** (*1982), který od ukončení studia na DAMU pravidelně režisruje v českých i moravských divadlech.

Dramaturgii inscenace měl Jaroslav Čermák, hrát se bude

na scéně Karla Čapka a v kostýmech Petry Krémářové. Autorkou hudby je rovněž hostující Kristýna Hulcová. Hrají Zdeněk Stejskal (Marek), Stanislav Gerstner (Boris) a František Mitáš (Ivan).

Malá scéna: pejssek a kočička

Premiéru chystá HDJ také na své Malé scéně. Byla pro nemoc odložena ze závěru uplynulé sezóny, jde o dramaturgii jedné z nejoblíbenějších knížek pro děti.

První představení inscenace **O pejskovi a kočičce** podle knížky Josefa Čapka začne v Horáckém divadle 10. září v 17 hodin.

Jak připomíná dramaturgyně HDJ a autorka dramaturgii

V sobotu lidé mohou navštívit i zákulisí divadla

ce **Barbora Jandová**, napsal a ilustroval Josef Čapek (1887 – 1945) cyklus pohádek **O pejskovi a kočičce** kolem roku 1928, když byla jeho dcera Alenka v předškolním věku.

Prvních šest příběhů vyšlo nejprve jednotlivě v příloze Lidových novin **Dětský koutek** a před Vánocemi roku 1929 vyšla kniha se zbývajícími pohádkami. Od té doby oslovuje generace pro svoji pohodu, optimismus, hravost, laskavost a lehká nenásilná poučení z každého příběhu.

V inscenaci na Malé scéně inspirovala divadelníky postava autora - vypravěče, který v některých příbězích vystupuje a radí se s pejskem a kočičkou, o čem má psát a jak odpovídat na reakce dětských čtenářů.

Přímo před diváky tedy pejssek s kočičkou pomáhají panu Čapkovy vymýšlet a hrát zábavné příběhy - Jak myli podlahu, O pyšné noční kočilce a Jak si dělali k svátku dort.

„*Pejssek a kočička jsou svěrázní hrdinové, kteří se snaží napodobit chování dospělých lidí a hrají si jako děti, současně povzbuzují svými hrami dětskou fantazii i jazykový cit. Jejich kamarádství je vlastně oslavou přátelství a tolerance,*“ uvažuje autorka dramaturgii.

Inscenaci režíroval umělecký šéf HDJ Michal Skočovský, scénou a kostýmy navrhla hostující Kateřina Kábová.

Hrají Jan Burda, Šárka Čermáková a Josef Kundera. Pohádka je doporučena pro děti od tří let.

SEZÓNA 80

DIVADLO MÁME POD KŮŽÍ

DIVADELNÍ PŘEDPLATNÉ 2019 - 2020

Yasmina Reza
OBRAZ
Michal Skočovský, Barbora Jandová
TAK ŠEL ČAS JIHLAVSKOU ULICÍ

Neil Simon

Gerstner, Stejskal, Mitáš – skvělý výkon trojice herců na úvod sezóny

Inscenací proslulé komedie *Obraz* zahájilo Horácké divadlo svoji osmdesátou sezónu. Ačkoli hra francouzské dramatičky Yasminy Reza sbírala prestižní ceny už v polovině devadesátých let, zdá se, jako by ji autorka psala pro naši českou současnost.

■ Jiří Varhaník

Boris (Stanislav Gerstner), umělecky založený zubař ze střední třídy a „muž své doby“, si koupí obraz. Bílé plátno s bílými pruhy. Možná si ho pořídil upřímně, možná jako investici, možná coby symbol příslušnosti ke své společenské vrstvě. Pochlubí se svým nejlepším dvěma přátelům – a krize čtrnáct let trvajících nerozlučného přátelství je na světě.

Taková je základní zápletka hořké komedie *Obraz*, kterou Horácké divadlo otevírá svojí jubilejní sezónou. Hraje se v ní o spoustě témat – o snobismu, toleranci, přetvářce, upřímnosti, možná dokonce o udržitelnosti povrchního konzumního světa, když se na věc podíváme hodně zeširoka.

Především ale o schopnosti vnímat, případně respektovat druhé a jejich postoje a názory. Borisovi přátelé jsou totiž z docela jiného těsta, nežli novopečený majitel obrazu z dílny „známého umělce“.

Marek (Zdeněk Stejskal) je pragmatický muž. Věci pojmenovává přímo, nekompromisně a bez okolků. Na čistě bílý obraz má názor hotový velmi rychle a velmi zřetelně.

Ivan (František Mitáš) je pozitivní, dospělý, ale zdánlivě bezbranný stvoření. Je ale také tvárný, vzhlížející k nezlomné síle

STANISLAV GERSTNER, Zdeněk Stejskal, František Mitáš a debata nad bílým plátnem. Scéna z inscenace HDJ *Obraz*. Foto: Igor Stančík

přátelství. U svých kamarádů hledá útočiště a útek od starostí všedního dne v obchodě s papírnickým zbožím.

Mezilidský konflikt je nasnadě a autorka Yasmina Reza (*1959) rozehrává jeho nuance hned z několika stran. Jde ostatně o její nosné téma. Na jihlav-

Recenze

skou scénu se vrací se svým textem poté, kdy se tu v roce 2010 hrála její další světové úspěšná hra *Bůh masakru*.

Připomeňme, že v ní se setkávají k přátelskému vyřešení situace a klidnému vyplnění pojistné události rodiče „oběti a útočníka“ z dětského hřiště. Také tady se civilizované setkání mění v mezilidskou „bitvu“.

Stupňování napětí

Hra *Obraz* byla přeložena do třiceti pěti jazyků. Jihlavská inscenace v režii hostujícího Mikoláše Tyce si celou atmosférou, výtvarným pojetím, uváděním bez pauzy i dalšími aspekty zachovává ráz komorního představení. Klasická rychlá konverzace, dá se říct, kterou táhne trojice zkušených herců.

Síla hry a inscenace není ani tak v samotné situaci, která je od počátku daná a neměnná. Spočívá spíše v obratném a jemném zkoumání věci z různých pohledů, a pak ve stupňování napětí.

A právě to je nejsilnější věm, který si z jihlavského představení odnášíte. To graduující napětí, které vás postupně vtahuje natolik, že i ve vás roste a nutí vás pojmenovávat si vlastní názor na věc. Stát se sympati-

zantem toho či onoho, přiklonit se na něčí stranu, abyste vzápětí našli kus pravdy také u jeho soka.

Původně banální situace tak narůstá a bobtná. Vytváří až nepříjemné vnitřní pnutí, potřebu ukončit konflikt, pakliže jste pacifistou, dupnout, pakliže jste opačného založení.

Horácké divadlo hraje o toleranci, přetvářce i upřímnosti

To by ovšem nebylo myslitelné bez špičkového divadelního herectví. A tady svoji vysokou hereckou třídu potvrzují všichni tři aktéři: Gerstnerův Boris (sám jeho představitel je ostatně malířem a performerem s moderním pohledem na věc) je bohem, který své napětí, neurotičnost a lehké povýšenectví zdařile ukrývá pod masku klidu

Yasmina Reza: *Obraz*

- Režie: Mikoláš Tyc j. h.
- Překlad: Michal Lázňovský
- Dramaturgie: Jaroslav Čermák
- Scéna: Karel Čapek j. h.
- Kostýmy: Petra Krčmářová j. h.
- Hudba: Kristýna Hulcová j. h.
- Psáno z premiéry

7. září 2019 na Velké scéně HDJ

a nadhledu.

Stejskalův Marek přetéká jako papírák potřebou pojmenovávat pravdu stůj co stůj, neschoopen kompromisu a „neupřímné“ taktiky.

Mitášův Ivan baví publikum, když se dostává až do poloh bezbranného dítěte. Stává se zranitelným tvůrčkem s potřebou citu, uznání, přijetí. Schopný ustoupit, přizpůsobit se, ale zároveň se silným smyslem pro spravedlnost a s hrdostí, která nečekané dokáže vyhrávat války.

Poučná lecke

Skvostné výkony všech tří herců dávají postavám uvěřitelnost, a metafora hry ve vztahu k současnému marasmu české společnosti je zřetelná.

Zní to sice jako klišé, ale v době, kdy velká část národa zcela rezignovala na potřebu pravdy, přemýšlení, argumentace, nekonzfliktního jednání, naslouchání a dialogu, se hra stává doslova naším „zrcadlem“.

Síla inscenace je ale i v rovině osobnější – lidské. Nikdo nejsme jen černý nebo bílý, a tak si vnímavý, a k sobě upřímný divák bezesporu najde kus sebe v každém ze tří protagonistů. Velmi poučná lecke!

Situace hry *Obraz* umožňuje ve finále jednoznačné a rychlé vyřešení konfliktu, vyčištění vzduchu – katarzi. Je to svého druhu návod k řešení. A tak vám při odchodu z divadla bleskne hlavou – kéž by to tak snadno bylo možné i v reálné společnosti kolem nás.

Říjen 2019

Malá scéna HDJ jede naplno

JIHLAVA (jv) – Nabito je v říjnu na Malé scéně Horáckého divadla v Jihlavě. Ta aktuálně uvádí hned několik titulů.

Dnes večer (17.) a 21. 10. (9.) a 10.30) se bude hrát pro děti pohádka *O pejskovi a kočičce*, dramatizace textu Josefa Čapka. Ve čtvrtek 17. 10. (17.) bude na programu nová inscenace *Utrpení mladého Wetherera*. Ta oslovuje zejména mladé publikum, na divadelní prkna převádí klasický román

v dopisech, jehož autorem je J. W. Goethe.

V úterý 22. 10. (19.30) bude ještě na Malé scéně uvedena repríza inscenace *Barber Shop*. Polybově vizuální satirická performance má prvky dokudramatu. Inspirována je bojem umělců s byrokratickou mašinerií, konkrétně skutečným příběhem Jatek78, domácí scény nejznámějšího souboru nového cirkusu, Cirkula La Putyka.

Herec Z. Stejskal přiblíží historii Horáckého divadla

JIHLAVA (jv) – Osmdesáté výročí vzniku si v této sezóně připomíná Horácké divadlo v Jihlavě (HDJ). O historii této scény bude ve veřejné přednášce vyprávět herec HDJ Zdeněk Stejskal.

Tématem Stejskalova vyprávění budou nejzajímavější mezníky divadelní historie v Jihlavě. „*Máme doloženo, že divadlo v Jihlavě existuje už 507 let,*“ zvou na setkání organizátoři akce.

Posluchači se mimo jiné dovědí, kde všude se v Jihlavě

divadlo hrálo, proč jeho budova stojí tam, kde stojí a co na jejím místě stávalo dříve. Stejskal nastíní také okolnosti vzniku Spolku pro vznik Horáckého divadla a důvody, proč se přestěhovalo z Třebíče do Jihlavy.

Premiéra hodinového povídání se koná v Divadelní kavárně v den narozenin divadla, v pátek 18. října od 19 hodin. U příležitosti jubilejní sezóny se přednáška zopakuje ještě v prosinci, únoru a v květnu.

Dokudrama v Horáckém divadle projde osmi dekádami života Jihlavy

Samotné město Jihlava je hlavním hrdinou nové inscenace Horáckého divadla. To na svoji Velkou scénu přivádí žánr dokudramatu.

■ Jiří Varhaník
Jihlava

Jako čtvrtou premiéru osmdesáté sezóny uvede Horácké divadlo (HDJ) 5. října autorské dokudrama *Tak šel čas jihlavskou ulicí*.

Hledání našich kořenů označuje vedení divadla za jednu z hlavních inspirací a programových linií své aktuální dramaturgie. V novém titulu se divadelníci pokusí charakterizovat složitou historii a problematiku města, v němž divadlo sídlí.

Zkoumáním osmdesátí let historie Jihlavy navíc Horácké divadlo připomíná i vlastní letošní kulatý jubileum. Spoluautory hry jsou umělecký šéf HDJ Michal Škočovský a dlouholetá dramaturgyně jihlavské scény Barbora Jandová.

Jak autoři vysvětlují, je inscenace z hlediska formy dramatickou koláží, mozaikou vzniklou z rešeršů, dojmů, pocitů, dějinných faktů a různých příběhů, které se za osmdesát let odehrály v Jihlavě a jejím blízkém okolí.

Uzavřené město

Oproti obvyklému vzniku divadelní inscenace ovšem tentokrát autoři předložili první verzi scénáře a jeho témata s načrtnutými dialogy k dotvoření širšímu tvůrčímu týmu, hercům.

„Je to kolektivní práce celého souboru, měla by spojit myšlenkové proudy všech lidí, my s Bárou ty směry jen nějak korigujeme,” vysvětluje Škočovský.

Z ankety mezi samotnými herci prý vyšla Jihlava na první čtené zkoušce do velké míry jako město studené, nehostinné a uzavřené. *„A my se snažíme přijít na to, proč má takovou duši,”* uvažuje Jandová.

SPOLUAUTOŘI základní koncepce titulu *Tak šel čas jihlavskou ulicí* - dramaturgyně Bára Jandová a režisér Michal Škočovský. Na výsledném tvaru dokudramatu se ale kolektivně podílel celý umělecký soubor jihlavského divadla.

Foto: Jiří Varhaník

naci do značné míry jako osobní záležitost: *„Je to takové moje seznámení s tím, co je Jihlava, co je tohle město a tenhle kraj vlastně zač a jaký genius loci tu je, skrze příběhy tu banální, tam závažnější. Snažíme se to pochopit - tedy já, protože Bára už v Jihlavě nějakou chvíli žije a tvoří, zatímco já jsem tady teprve druhou sezónu, což není tak dlouhý čas. Tím, že jsem nově přichází, že vidím ty věci z nějakého nadhledu a odstupu, tak se pokouším dávat je do souvislostí s tím, jak a co žijeme dnes.”*

Divadelníci si tedy položili otázku „kdo je Jihlavák“. Narážejí na termín vykořeněnosti i na citlivost dnešní doby a neschopnost poučít se z chyb minulosti, z destrukce jazyka i kultury.

Dějiny v bytě

Průvodcem inscenací je postava Režiséra, který se právě přistěhoval do prázdného bytu v kterém si jihlavské domě. Pátrá po minulých obyvatelích a příbězích

Studená, uzavřená, vykořeněná? Jaká je vlastně Jihlava?

v rozpětí let 1939 až 2019. Prostřednictvím jeho postavy může i Jihlavák v hledišti na své město nahlédnout „zvenčí“.

Autoři vyšli z přelomových dějinných událostí, každá z jednotlivých kapitol by podle nich vydala na samostatné drama. *„První kapitola Soušedé začíná rokem 1939. Dotýká se odsunu původního německého obyvatelstva,”* prozradila Jandová. Druhá kapitola je věnována roku 1945.

Temná padesátá léta, dobu zinscenovaných politických procesů, věznění a poprav na jihlavském soudním dvoře, nazírá inscenace skrze tragický osud zdejšího akademického sochaře Jaroslava Šlezingera. Tento tvůrce zničené Masarykovy sochy před gymnáziem nebo sousoší Zaváté šlepi-

tové si fatálně podlomil zdraví v komunistickém uranovém lágru.

„Sedesátky“ rozčlenili autoři do dvou kapitol. Jejich nadějné první polovina je reflektována v otevřeném dialogu faráře s překladatelkou a spisovatelkou Janou, druhá přináší obětí - upálení Evžena Plocka v roce 1969 na jihlavském náměstí.

Období prázdnoty

Následují normalizační 70. a 80. léta s tématem stavby Prioru. *„Tahle doba pro mě byla nejhorší zmapovatelná, protože si myslím, že se nedělo vůbec nic. A to je ta krize identity, kterou dneska máme. To je období, které nás vlastně poznamenalo nejvíce - období ničeho, prázdnoty, utíkáni na chalupy a zahradničení místa toho, abychom se zabývali sami sebou, lidmi okolo sebe nebo Bohem,”* popisuje Škočovský.

Devadesátá léta pak okomentuje kapitola Návrat s postavou pětadesátiletého Heinricha.

minulost, nemůžeme najít naši současnou identitu. My jsme ti, kteří nějakým způsobem ty dějiny přijímají - buď je přijímáme, anebo je naprosto odstavíme a nejsme s to se z dějin poučit,” podotýká režisér Škočovský.

Do tvůrčího týmu přizval Lucii Šperlovou (kostýmy), Ondřeje Mikulu (hudba) a scénografku Dorotu Volfovou. V širokém obsazení si zahrájí herci A. Palatínová, S. Hrušková, J. Kundera, R. Vokůrka, Z. Dryšl, T. Schottnetrová, L. Matěj, Š. Čermáková, J. Škrdl, P. Soumar, L. Sobotková či M. Šindelář.

Ústřední postavu Režiséra světlil Škočovský nové tváři na jihlavské scéně: hostující Marián Chaláný hrál osm let v brněnském HaDivadle, jako herec na volné noze působí po celé republice.

V Jihlavě Chaláný hostuje poprvé. *„A to je vlastně ten záměr - spolu s námi Marian procházel rešeršemi jako herec, jako osobnost. Do té postavy jsme si nedokázali představit nikoho z našeho souboru, protože to jsou lidé, kteří tu už léta žijí, jsou s tím městem sžití. A já jsem potřeboval člověka, který se na to podívá čistými očima,”* argumentuje režisér Škočovský.

Směr - dokudrama

Dokudrama jako žánr má v HDJ dostávat i do budoucna stále větší prostor: *„Tradičně je to na Malé scéně, novou inscenaci se ale přesouvá i do velkého sálu.”*

„Nikde není napsáno, kolik procent pravdy musí takové dokudrama obsahovat,” zamýšlí se nad žánrem Mirka Kvíčalová z PR oddělení divadla, *„my to v zásadě cítíme přesně tak, jak se to jmenuje - dokudrama. Nejde o to, aby divák odcházel a měl seznam událostí, které se staly. Něco dokumentujeme, a přes dramatickou linku se snažíme tu věc lidsky pochopit.”*

Stonařoučtí u

MLADÁ FRONTA DNES | čtvrtek 3. 10. 2019

Herci v Jihlavě dokončují hru inspirovanou dějinami města

JIHLAVA Horácké divadlo Jihlava připravuje hru *Tak šel čas jihlavskou ulicí*. Scénář napsali dramaturgyně divadla Barbora Jandová a jeho umělecký šéf Michal Škočovský, který je zároveň režisérem.

Inscenace je podle něho otiskem doby, ve které divadlo, hrající letos osmdesátou sezónu, fungovalo. V několika obrazech nabídne pohled na významné milníky české historie, které se promítly do fungování dřívě z velké části německého města. Premiéra bude tuto sobotu 5. října.

„Je to pro mě dost osobní záležitost, v podstatě moje seznámení s tím, co je Jihlava, co je tohle město a kraj vlastně zač,” řekl Škočovský. Hra vznikla na základě událostí, které se ve městě a okolí děly od roku 1939 do současnosti.

„Snažíme se hrou velmi důsledně

sledovat jednu z našich hlavních dramaturgických linií, a to osahovat a prozkoumávat kořeny a místo, kde žijeme,” říká Jandová.

„Je to pro mě osobní záležitost, v podstatě moje seznámení s tím, co je Jihlava, co je tohle město a kraj vlastně zač.”

Jihlava podle ní na mnohé lidi působí jako studené, nehostinné a dost uzavřené město. *„Snažíme se přijít na to, proč to město má takovou duši,”* říká.

Hlavní postavu režiséra, který se

seznamuje s novým městem a je průvodcem v příběhu, světlil Škočovský hostujícímu Mariánu Chalánymu, který působil v brněnském HaDivadle, dnes je na volné noze. V Horáckém divadle hraje poprvé. Podle Škočovského je to záměr.

„V souboru jsou lidé, kteří už jsou s městem sžití, a já jsem potřeboval člověka, který se na ty věci začne dívat stejně jako já s čistými očima,” řekl Škočovský, který se stal uměleckým šéfem jihlavské scény loni.

Představení má formu koláže. V obrazech se prolínají fakta s tím, jaké pocity vše vyvolává. Dotýká se odsunu německého obyvatelstva, života sochaře Jaroslava Šlezingera, který zemřel jako politický vězeň v roce 1955, i Evžena Plocka, který se v roce 1969 upálil na jihlavském náměstí. (ČTK)

Silné dokudrama snad otevře i debatu o současnosti naší Jihlavy

Informační sílu dokudramatu i divadelní atraktivitu má nová inscenace Horáckého divadla (HDJ) Tak šel čas jihlavskou ulicí.

■ Jiří Varhaník

Spoluautoři Bára Jandová (dramaturgyně HDJ) a Michal Škočovský (umělecký šéf HDJ) přivedli na Velkou scénu jihlavského divadla žánr dokudramatu.

Ten se už za poslední dobu polehivě usadil na Malé scéně. Novinka, jejíž autoři si dali za cíl divadelně uchopit zásadní etapy ze života Jihlavy za posledních osmdesát let, ale ukazuje, že dokumentární drama může nít v Jihlavě otevřené dveře i do velkého sálu. Po premiéře se eskalo vestoje, a hlavně zcela aslouženě.

Tedy, ne že by šlo o aplaus freinetický a nadšeně halasný. Byl obšíře trochu zaražený. Důvod nasnadě. Publikum totiž při škováčce ještě stále vstřebává naléhavé sdělení celého kusu. A k tomu ještě v hlavách zpracovávalo jedno z vůbec nejpůsobivějších inscenačních finále, jaké bylo za mnoho let na scéně Horáckého divadla k vidění.

To ale předbýváme. Na začátku inscenace zavádějí divadelníci publikum do předválečných let. Odtud začínají pátrat po kořenech současných Jihlavanů a po základech přetrvávající atmosféry města – atmosféry uzavřené, odtažené a jaksi „tvrdé“, jak ji mimojihlavští zhusta definují.

Možné důvody takového charakteru města autoři hry uvěřitelně odkrývají v jeho pohnuté

ODCHOD syna z německé rodiny na frontu druhé světové války a pivně-bůčkový dialog z doby normalizace. Dvě scény z jednoho bytu v inscenaci HDJ Tak šel čas jihlavskou ulicí.

Foto: Igor Stančík

a složité novodobé historii. Především se jim podařilo vytipovat výrazné a zásadní momenty - rok 1939 a nástup fašismu, válečná léta (a zdaleka ne černobílý přístup jihlavských Němců), poválečný odsun a řádění samozvaných revolučních gard, hrůzu komunistické totality, plytkost normalizačních sedmdesátých let, devadesátky...

Pohledy z bytu

Dějiny města nechává hra M. Škočovského a B. Jandové plynout v pohledu z jediného bytu, kdesi naproti Grandu. Výsledná koláž přitom není žánrově přísně jednotná. Forma jednotlivých epizod se do jisté míry mění, k dobru výsledného efektu vždy reaguje na to které téma.

Na začátku je to např. takřka klasičky činoherně vyprávěný emotivní příběh třicátých, a válečných čtyřicátých let. Vzápětí je ale skvěle zvolena forma až reportážní, která umožňuje věcně a silně předat do hlediště sdělení o průběhu činu jihlavské pochodně č. 3, Evžena Pločka.

Data, čísla, statistika. Časový sled děje, jak se odehrával na Velký pátek roku 1969 - Pločkovy poslední desítky minut, kavárna Alfa - pivo a rum, dvě lahve Fedi-dla. To vše proloženo filozofickými a politickými postoji, autentickými citacemi. Dramatičnost divadelně skvěle vygradovaná až k nevyhnutelnému finálnímu bodu.

Časy estébácké hrůzovlády jsou vzápětí vykresleny vlastně drobnější, ale herecky skvěle zpracovanou (Lukáš Matěj a Josef Kundera) etudou výslechu kostelníka z chrámu Nenebveztí Panny Marie. Osobou zájmu je tu pro StB akademický sochař Jaroslav Šlezinger (1911 - 1955)

- další komunisty zmařený život z jihlavské elity 20. století.

Následně divadelníci nahlížejí na polovinu šedesátek, kdy se dveře začaly otevírat novým tvůrcům. V bytě na jevišti se odehrává komorní filozofický rozhovor o povaze českého národa, a posléze intimní bytová mše ve dvou. A málem symbolicky, jen pár hodin po premiéře jihlavské inscenace, vyvolá reálný odchod Vlasty Chromostové vzpomínky na atmosféru disentu a bytových divadel té doby. Síla náhody, platnost divadla.

Odboj z divanu

Vyprávědnost sedmdesátých let pojímají autoři hry o jihlavské historii formou divadelní anekdoty (a ne jenom proto, že právě na vyprávění protirežimních frků je v téhle scéně vše postaveno).

Jak poznamenal před premiérou M. Škočovský, je právě prázdnota nejsilnějším dojmem, který

Recenze

nám z téhle doby zbyl. Nedělo se vlastně nic, co by se dalo divadelně uchopit jako nosný prvek. Autoři ale přece jen nakonec našli čecháčkovsky anekdotický „tichý odboj z divanu“ jako cosi, co je pro tuhle dobu spojující a typické.

V téhle kapitole tedy zaznívá z hlediště smích. „Byt“ se mění na „kvartýr“, a k tomu všechny ty fronty na všechno, podpultovky, chaty, luncheonmeaty a bůčky.

Smích ale v humorném dialogu manželské dvojice (další herecká lahůdka v podání Lucie Sobotkové a Petra Soumara) postup-

Michal Škočovský, Barbara Jandová: Tak šel čas jihlavskou ulicí

- Režie Michal Škočovský
- Dramaturgie Barbara Jandová
- Scéna Dorota Volfová j. h.
- Kostýmy Lucie Šperlová j. h.
- Hudba Ondřej Mikula
- Asistent režie Jakub Vrága j. h.
- Psáno z premiéry 5. října 2019 na Velké scéně HDJ

ně hořkne. Zůstává jen pachut marnosti, beznaděje a rezignace, jak si ji ze sedmdesátek ještě velmi dobře pamatujeme - tedy pokud se zpět nedíváme přes skla „růžových brýlí ztraceného mládí“.

Citlivé téma

Ani porevoluční dobu novinka jihlavského divadla prvoplánově neadoruje. S postavou někdejšího jihlavského Němce Heinricha (Milan Šindelář), který jako dítě musel odejít s odsunem a nyní v doprovodu vnučka prochází vybydleným bytem, někdejším domovem, se kruh symboliky a nápaditě uzavírá. Na scéně zaznívají zdánlivě triviální, ale platná poselství: Divadlo je lepší než válka..., mluvit spolu je lepší než mluvit o sobě...

Divadelníci otevřeli velmi citlivé téma současné Jihlavy, v níž je v poslední době možno zaslechnout i z úst patriotů (možná už někdejších) věty o pocitu, že se v ní přestávají cítit doma. Možná tak nová inscenace otevře i vyhraněnou diskuzi, což je ostatně jeden z úkolů divadla ve zdravé společnosti.

Mnozí jihlavané totiž ve svém

městě přestávají rozumět tomu, jak se za třicet let v zásadě nepohnula jeho kulturní tvář. Jak bylo centrum odcizeno samotným Jihlavanům a jak zoufale nefunguje. Jak přetékají odpadkové koše v parcích i turistických lokacích, jak se ženy časné ráno bojí chodit centrem a raději vystupují o dvě zastávky dříve, než by se vystavovaly obavám z pospávajících bezdomovců a ataků agresivních, popravdě většinou etnický jednolitých skupinek. Divadlo nás nutí uvažovat o městě z pohledu posledních desítek let, ale i prizmatem současnosti.

Vyznění samotné inscenace podtrhují výstižná i praktická scénografie s využitím přestavitelných pokojů na točném, báječná hudba Ondřeje Mikuly, mnohdy skvěle znějící němčina i využití velkoplošné projekce. Snad jen škoda toho rušivého skladu po celé šířce „promitačho plátna“, ale lze pochopit, že při takových rozměrech jde o technický problém.

Autentické dobové fotografie (vlastně jakési pohledy z okna bytu) dění skvěle doplňují a dávají mu kontext, ať už jde o fašistické fangle se svastikami na budovách, anebo náměstí rozkopané pro základy obudného Pioru. Detailní záběry z ruční kamery na scéně zase v reálném čase zvyšují napětí a zvyrazňují děj.

Snad jen ve dvou momentech (v úvodní válečné scéně a v anekdotické smřšti) divák napadne, že „tady by se dalo trochu škrtat“, že děj se stává malinko rozvleklým. Další reprízy pak jistě přinesou více klidu i ostruhy zkušenosti některým dětským hercům, kteří se v novém kuse odvážně postavili vedle profiků před zaplněný sál.

Bez svědomí a morálky je demokracie v úzkých, varuje „hororová“ novinka

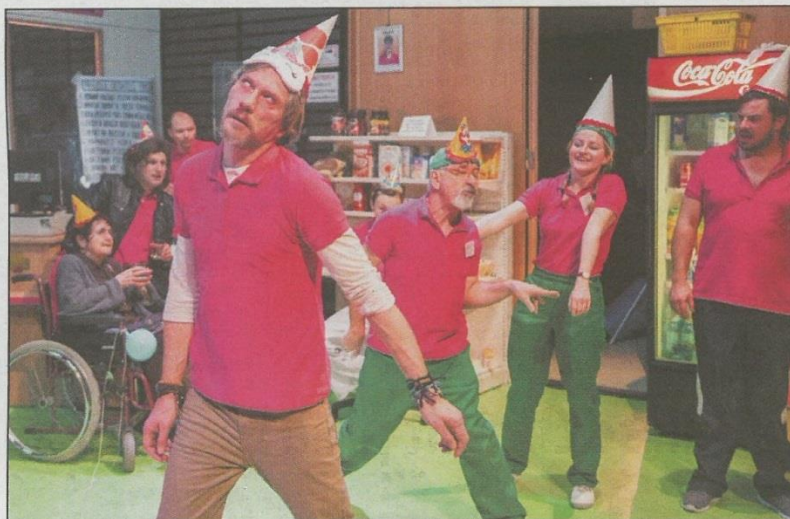
Nemrtví zombies se potácejí kolem Malé scény Horáckého divadla. Tyto nečekané prostředníky využila jihlavská profesionální scéna k tomu, aby obecně popsala fenomén Ústavy a úskalí spojená s dodržováním demokratických principů lidské společnosti.

■ Jiří Varhaník

Tak trochu jako v céčkovém hororu si chvílemi připadá divák v hledišti Malé scény HDJ při představení nové inscenace *Neuvěřitelné dobrodružství Ústavy*. Řekneme-li, že její výchozí dějová linka v zásadě ničím nevybočuje z obvyklých klišé té nejděsnější filmové zombie produkce, nebudeme daleko od pravdy.

Ústý jedné z postav to ostatně zaznívá i v samotném textu hry: „*Dyt' to je jak z blbého filmu.*“ Autoři tak ovšem příznavně verbalizují, že příběh o náhlé psychóze, která během noci postihne všechny spící lidi na zeměkouli a promění je v zombies, je jen svého druhu nosičem. Jakýmsi kmenem, na který divadelníci naroubovali štěpy zajímavých psychologických situací. Ty pak staví aktéry do dilemat a před obtížná rozhodnutí.

Skupinka přeživších zůstává po apokalypse na několik měsíců uvězněna v nočním supermarketu. Nemají informace a nezbyvá jim, než si v krizové situaci zvolit své představitele, stanovit pravidla ohledně chování i spotřeby zásob, dodržovat je, hlasovat.

PRAVIDLA a konflikty „trosečníků“ v hypermarketu: Zdeněk Stejskal jako Mirek a Milan Šindelář jako Michal v inscenaci *Neuvěřitelné dobrodružství Ústavy*. Foto: Petr Chodura

Ideální zmenšený model společnosti s demokratickým systémem řízení!

Díky scénickému řešení se divák stává součástí tohoto prostoru. Jeho ztotožnění se situací postav umocňuje fakt, že spolu s nimi sleduje zevnitř dění za sklem, „tam venku“, kde se po celý čas potácejí nemrtví, jejichž kousnutí (neřešíme tu logiky, proč vlastně) činí zombies i z jejich obětí.

Nahlédneme-li na scénu z pohledu její funkčnosti, je efekt téměř dokonalý. Pro ty z nás, pro něž je i v reálném světě pohyb v prostředí unifikovaných nákupů totálním utrpením, se

pobyt v téhle pozitivní růžové a zelené stává už po pár minutách takřka nesnesitelným. Tuhle funkčnost ovšem zařadíme k velkým kladům inscenace.

Recenze

Úvodní pasáže, v nichž se příběh stává a rozehrává, prožívá divák s vírou a doufáním, že z toho „něco bude“ a že snad „něco přijde“. A očekávání se pak skutečně naplní v momentech, kdy autoři nápaditou konstrukcí vytvoří konfliktní situace. V nich se nezbytně projeví

agrese, vypočítavost, sobectví, amorálnost a další (nejen) negativní lidské vlastnosti. Postupně nastupuje anarchie, otevřená diktatura, brutální násilí.

Princip stavby inscenace, její sdělení i scénické uchopení jsou tady jasné a pochopitelné. Přesto její zhlédnutí vyvolává jakýsi ambivalentní pocit.

Možná spočívá v určité žánrové rozmělněnosti. Pohyb rozkládajících se mátoch (zombies) za sklem supermarketu totiž s postupem času přechází až příliš do polohy veselé parodie.

Nosné psychologicky silné a tragické momenty v ději vstupují do této parodické atmosféry mnohdy nečekaně, až šokově. Jejich účinek je tedy místy o to silnější. Na druhou stranu je ale pro diváka většinou složitě se přeladit ze zábavné parodické polohy, která dostává snad až příliš velký prostor.

Výsledkem je jakási nevyváženost, neukotvenost, rozhozenost. „*Nelítuji, že jsem to viděla, ale že bych na to nějak zvala, to asi ne,*“ zněla po premiéře hodnotící věta jedné z divaček, která před divadlem celkový dojem ze zhlédnutého představení vystihla dosti přesně.

Hrůza a děs z bezvýhodných situací tedy vlastně dosti často

Ľumír Kořář, Tereza Říhová, Jaroslav Čermák: Neuvěřitelné dobrodružství Ústavy

- Režie: Tereza Říhová j. h.
- Dramaturgie: Jaroslav Čermák
- Scéna: Magdaléna Teleky j. h.
- Kostýmy: Hynek Petřelka j. h.
- Pohybová spolupráce: Tomáš Rychetský
- Hudba: Ondřej Mikula
- Malá scéna HDJ, 1:40, bez pauzy
- Psáno z premiéry 29. listopadu 2019
- Nejbližší představení: 10. 1. (10), 14. 1. (17).

nepřicházejí tam, kde mají přijít. Jsou tu, ale je zapotřebí zvolenou stavbu inscenace přijmout a silné momenty si v ní hledat, vytáhnout.

Divadelníkům se nicméně daří na zvoleném modelu velmi zřetelně pojmenovat úskalí demokracie. Výstižně ukazují, že není a nemůže být samospasitelná, že často přináší situace, které nemají žádné dobré, natož pak ideální řešení.

Žádné pravidlo zkrátka není dokonalé, ale bez nich to nejde. Aby demokratická pravidla ve společnosti fungovala, je k tomu zapotřebí ještě pár drobností - svědomí, morálka, zdravý rozum.

A ještě další nejméně dva velmi silné momenty novinka na Malé scéně HDJ přináší. Tím prvním je motiv sebeobětování, hrdinství. Druhým pak úvaha nad tím, že jako silná morální osobnost či dokonce hrdina se často projeví ten, od koho to až tak moc nečekáme. A pozor, platí to i naopak, jak celkem zřetelně ukazuje třeba naše politická realita.

Tento velmi silný aspekt inscenace dokážou i na minimálním prostoru přenést k publiku zkušení hráči Eva Kaplerová a Milan Šindelář. Z dalších hereckých výkonů zaujmou např. Stanislav Gerstner a Zdeněk Stejskal vykreslením prvků agrese, respektive totalitního myšlení, anebo Šárka Čermáková velmi vyzrálým hereckým ztvárněním postavy zdravě sebevědomé, vyrovnané dívky Magdy.

Nové tváře chytily šanci za pačesy

Skvělá inscenační aktualizace klasického románu z konce 18. století a mimořádný výkon debutujícího herce v titulní roli. To jsou dva nejvýraznější atributy inscenace *Utrpení mladého Werthera*, kterou od října uvádí na své Malé scéně Horácké divadlo v Jihlavě.

■ Jiří Varhaník

Ten příběh je vlastně svým způsobem banální. Mladík Werther přijíždí malovat na venkov, kde se na první pohled zamiluje do éterické dívky Lotty. Ta je však zasnoubena s Albertem, idolem všech místních dívek. Lotta vzbudí v romantickém mladíkovi naději, zůstává však se svým snoubencem a bere si jej za manžela. Zlomený Werther řeší situaci odchodem ze světa.

Tak nějak lze v kostce shrnout děj románu v dopisech (vydán 1774), k jehož napsání prý byla inspirací Goethova nenaplněná láska k dívce jménem Charlotte Buff. Vzniklo dílo, které údajně po svém vydání vyvolalo vlnu sebevražd mladých lidí. Inu, jiná doba!

Horácké divadlo nyní sáhlo právě po této látce. Werther je vlastně prvním titulem, jímž divadlo startuje své ohlášené intenzivní zaměření na mladé, řecké teenagery publikum.

Divadelníci tak chtějí (velmi zjednodušeně řečeno) pomoci středoškolákům s klasičkou - povinnou školní četbou, pro dnešní mládež už možná svými formami až příliš odtažitou, a tedy nefungující. Zároveň tu vzniká prostor vychovávat si novou diváckou generaci.

Intimně i cudně

Úkolu se skvěle zhostil hostující režisér Jakub Čermák, jinak frontman uměleckého gangu Depresivní děti touží po peně-

Johann Wolfgang Goethe: Utrpení mladého Werthera

- Dramatizace Jakub Čermák a Josef Doležal
- Režie Jakub Čermák j. h.
- Dramaturgie Jaroslav Čermák
- Scéna Martin Šimek j. h.
- Kostýmy Martina Zwyrtke j. h.
- Hraje se na Malé scéně HDJ, premiéra 27. 9. 2019
- Nejbližší reprízy 6. 11. (v 17 h.) a 13. 12. (v 10 h.).
- Psáno z reprízy 10. října 2019

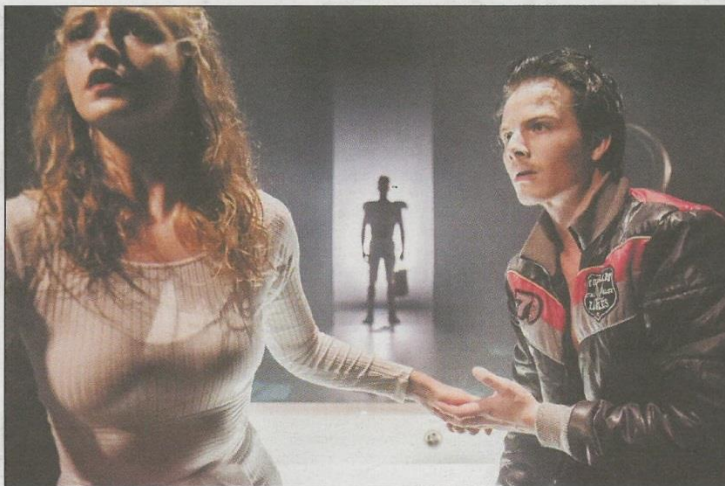
zích a dramaturg pražské kulturní scény Venuše ve Svehlovce. Pro jihlavskou inscenaci zvolil přístup, který v celé škále použitých divadelních prostředků působí jako velmi intimní, zároveň by se ale dal charakterizovat jako nesmírně cudný.

Režisérovi se tak daří hovořit zcela současným jazykem, ale zároveň jako by někde za všemi těmi použitými neony, alobaly, zipy, vanami, sprejovými barvami a elektrickými hračkami zůstávala zachována atmosféra 18. století s jeho nastaveními morálních norem a společenských zvyklostí.

Recenze

Na tomto výsledném efektu má ovšem obrovský podíl herecká složka. A v tomto případě, hovoříme-li o vyvolání intimního zážitku, nezbyvá než vyzvednout (ostatní čtyři skvělí herci prominou) především jméno mladého Michala Krause, který před sezónou přibyl do jihlavského souboru. Ačkoli pochází z Ostravy, v Jihlavě si Wertherem odbývá debut jako Brno!

Krausovo herectví v postavě romantického mládence doslova překypuje naléhavostí, přirozeností, ale také technickou přesností. V kombinaci hlubokého hlasu a vlastně ještě dětské tváře se pro tuhle postavu snad herectví narodil. Pro jih-

HERCI Klára Anna Satinská, Jan Burda (uprostřed) a Michal Kraus v inscenaci *Utrpení mladého Werthera* na Malé scéně HDJ.
Foto: Petr Chodura

lavský soubor nepochybně příslibný prázdninový „nákup“, divák bude na tuhle posilu HDJ zvědav v odlišných typech postav a na velkém jevišti.

Druhou novou mladou tvář souboru HDJ je v postavě Lotty rovněž absolventka JAMU Anna Klára Satinská. Dívčí část ústřední dějové dvojice ztvárňuje s nemenší přesvědčivostí.

Širokou škálu svých hereckých poloh uplatňuje v několika postavách (s mnohokrát ověřenou hereckou jistotou) Lenka Schreiberová a Tereza Otavová.

Výrazný efekt pro vyznění inscenace má režijní i herecké pojetí postavy Lotty - sestřičky Alberta - stepilého, hodného, příjemného, oblíbeného, ale vlastně tak trochu prázdného, přesto ideálu a snu žen a dívek z širokého okolí. Režisér Čermák Alberta pod přiléhavým dressem vybavuje chrániči profesionálního sportovce, a tak v této postavě velmi zřetelně dává najevo, na který archetyp naší současné populace doslova ukazuje prstem.

Tenhle divadelní nápad za milion ovšem vyžaduje velmi ukázněné herectví v podání Jana Burdy, představitel Alberta. Nejen totiž potřeba říkat víc a tlačit na pilu.

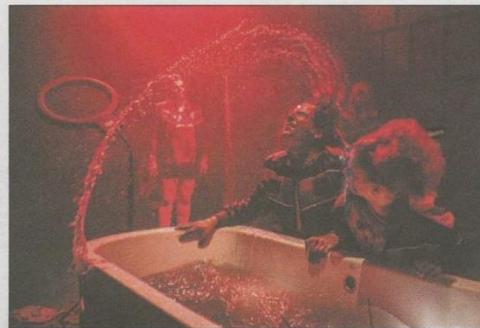
A to se Janu Burdovi k prospěchu celé inscenace daří. Soupeřem v lásce nechává idol jihlavských dam svého Alberta cíleně přehrávat, přestože doba, v níž žije současně publikum, přeje spíše právě tomu hokejistovi s širokými rameny, chrániči a tučným kontem, nežli romantickému frajerovi s takřka dětskou tvář, který se sbírkou poezie v ruce tráví čas běháním po lese a souzněním s přírodou.

Osloví pubertáky?

Snaha o maximální aktualizaci a „modernizaci“ formy je na nové inscenaci *Utrpení mladého Werthera* velmi zjevná. Jakkoli může být pro někoho snad až dosti radikální, nepůsobí nikterak násilně. Prvoplán to není ani na okamžik: kostýmy, scéna, slovník a chování postav, soudobé reálie, vše je vystavěno tak, aby inscenace měla potenciál dnešní „pubertáky“ či „postpubertáky“ oslovit.

Daří se to? Ani sami divadelníci si určitě nemyslí, že to v tomto ohledu budou mít snadné.

Odpozorováno při jednom z prvních představení jihlavského Werthera pro teenagerskou středoškolskou skupinu: Minimálně jedna dvojice

VANA pína vody jako výrazná rekvizita ve scénografii „Werthera“ na Malé scéně HDJ (v popředí zleva Lenka Schreiberová, Michal Kraus a Tereza Otavová).
Foto: Petr Chodura

Klára Anna Satinská

■ Rodačka z Čeladné v Beskydech, vyrůstala v blízkém Frydlantu nad Ostravicí.

■ Maturovala v hudebně-dramatickém oboru na Janáčkově konzervatoři v Ostravě. Po maturitě pokračovala v oboru únohemního herectví na Janáčkově akademii múzických umění v Brně, v roce 2018 absolvovala roli Smrti v Komedii o umučení a slavném vzkříšení Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista.

■ Do jihlavského angažmá nastoupila po sezóně „na volné noze“.

Michal Kraus

■ Rodák z Ostravy. Začal studovat na střední průmyslové škole chemické a na gymnáziu, oslovilo ho však divadelní umění.

■ Bez předešlých zkušeností s herectvím se přihlásil ke studiu na brněnské Janáčkově akademii múzických umění do ateliéru Oxany Smilkové.

■ Mezi jeho absolventské role patří, mimo jiné, dvojrole Griša/Firs v autorské inscenaci režisérky Smilkové, která vychází z Čechovova Višňového sadu. Zdroj: HDJ

dívce nepěstává tlachat po celé představení - buď polohlasem diskutují výše nasti-něné dilema (krásný úspěšný sportovec nebo jinak krásný a naivní romantik?), anebo jsou jim nějaké divadlo a nějaký Goethe a priori šumák a řeší nějaký docela jiný naléhavý problém.

Většina publika hledá pozornost nějakých prvních deset minut, posléze je však vtažena do děje charismatem představitel titulního hrdiny i atraktivním režisérským pojetím látky. Zbytek představení už sledují se zaujetím.

Menší část publika představení přijímá od počátku s velkou pozorností, nadšením a prožitkem. V závěru divadelníky odměňuje potleskem vestoje.

Asi nejzajímavější reakce náctiletých diváků ovšem při-

cháží po scénách věcně zobrazených příprav Werthera na sebevražedný akt a jeho samotné realizace. Na vypjatý a realisticky krvavý okamžik zareaguje velká část hlediště překvapivě smíchem.

Nejde však možná o smích cynický, jak by člověka „na první dobrou“ asi napadlo. Mnohem spíše tu dochází k situaci, s níž si mladé publikum prostě neví emočně rady.

Bavíme se o generaci, která je dnes a denně konfrontována s tvrdou erotikou, nebo s krveprolitím v počítačových hrách a ve filmech. Ale sebevražda naléhavého, ale cudného hrdiny z masa a kosti, sympatáka, s nímž se půldruhé hodiny ztožňujete na vzdálenost dvou metrů? A ještě z citových (dnes tak banálních) důvodů? S tím se asi dnešní mládež střelkách nepotkají.

Neuvěřitelné dobrodružství Ústavy je tady

JIHLAVA Co pro nás znamená ústava? Je to už jen vyprázdněné slovo, formule, kterou se zaštitíme, když potřebujeme podpořit své argumenty, nebo se stále jedná o nejdůležitější normu, kterou by se nejen měla, ale skutečně řídit naše společnost? Jakou pozici má její text v reálném životě? A je možné ji divadelně zpracovat? Takové otázky si kladla režisérka Tereza Říhová a inscenační tým Horáckého divadla v Jihlavě, když dupal nad možností převést na divadelní prkna základní zákon státu.

„Věříme, že to na jevišti zahrát lze. Ústava je pro nás nejen aktuální téma, ale i jedno velké divadelní dobrodružství,“ uvedla Říhová, hostující režisérka představení.

O tom, jak se to hercům Horáckého divadla povedlo, se mohou diváci přesvědčit již dnes v 19.30 na Malé scéně Horáckého divadla, kde má inscenace Neuvěřitelné dobrodružství Ústavy svou premiéru.

Horácké divadlo předkládá divákům náhled na ústavu a na to, jakou pozici má její text v reálném životě. „Divadelně těžkopádně vnímatelný ústavní text se rozhodli autoři zpracovat skrze příběh skupiny obyčejných lidí vystavených těžké životní zkoušce, jež je nutí vytvořit si vlastní řád pravidel. Navíc se složité téma rozhodli nadlehčit žánrem ‚realistické‘ apokalyptické komedie,“ vysvětluje dramaturg Jaroslav Čermák.

Zombie v supermarketu

Příběh divákům nabídne pohled na skupinu jakýchsi novodobých trosečníků, již přečkali planetární zombie apokalypsu. Ta přežijí uzavře do prostoru supermarketu, v němž mají dostatek zásob na několik měsíců. Již po několika dnech je však jejich charakter a jednání nutí vytvořit si mezi sebou pravidla soužití tak, aby zvýšili svou šanci na přežití. Po čas sedmi měsíců jsou následně vystaveni všemožným nástrahám.

„Za často komických situací se tak otevírá pohled na potřeby a povinnosti jednotlivce k řádu, který si zvolí. V hlavních rolích byli, jsou a budou vždy živí lidé, úkolem zombie je pouze poukázat, kdo jsou v našich příbězích skutečná monstra, zombie jsou pouze následkem. Skutečným nebezpečím jsou si totiž navzájem samotní lidé,“ uzavírá Čermák.

V hlavních rolích se představí Eva Kaplerová, Klára Anna Satinská, Šárka Čermáková, Lukáš Matěj, Jakub Škrdla či Milan Šindelář.

– Ilona Zelníčková

Sametová sobota v Horáckém: Noc divadel a předání Horáců

JIHLAVA (jv) – Už posedmé se zítra Horácké divadlo zapojí do celorepublikové akce Noc divadel. V rámci programu se v sobotu 16. 11. uskuteční také vyhlášení výsledků a předání ocenění v divácké anketě Horác.

Večer a noc přinesou od 18.30 hodin večerek, během kterého se celé divadlo otevře různým hudebním žánrům a performancím. Sedmý ročník akce nese téma Divadlo a svoboda, koná se v předvečer 30. výročí sametové revoluce z roku 1989.

Noc divadel proto bude „sametová“. Začínat se bude v prostorách divadelní pasáže HDJ. „V průběhu večera se uskuteční několik koncertů, DJ párty a řada divadelních výstupů v retro atmosféře revolučního roku 1989 v podání herců HDJ,“ anoncuje Mirka Kvícalová z PR oddělení divadla.

V pasáži divadla budou slavnostně vyhlášeny výsledky ankety Horác 2018/19 v kategoriích Herečka, Herec, Výprava a Inscenace 79. sezóny HDJ. Letos poprvé bude také udělena Cena Herecké asociace za výjimečný umělecký výkon, která je výsledkem hlasování odborné poroty.

Kolem 20. hodiny v Divadelní kavárně vystoupí jazzové trio Jana Včelaře a jeho hostů (gypsy swing a jazz, skladby zejména z repertoáru Django Reinhardta).

V Divadelním klubu pak zahraje alternativní uskupení z Valašského Meziříčí Koně a prase. Od 21.30 tu vystoupí kapela Old Good Chassis, kterou založili herci HDJ Stanislav Gerstner (zpěv a bicí), Jakub Škrdla (saxofon) a Lenka Schreiberová (basová kytara) v roce 2017,

Divadelníci se připojí k oslavě 30. výročí Listopadu 1989

v návaznosti na jevištní kapelu z inscenace Romeo a Julie. Do kapely patří ještě jihlavští muzikanti Martin Fuchs (kytara) a Jan Fuchs (bicí), kteří působili např. v uskupeních Joyners a Uragán.

Old Good Chassis v rámci večera také pokřtí své premiérové album. Po nich od 22.30 nastoupí Šakalí band, jehož členy jsou rovněž bratři Fuchsové. V kapelle jihlavských muzikantů, která živě provází inscenaci muzikálu Šakalí léta, dále hrají Přemek Hrubý, Martin Chaloupka, Jan Fuchs, Martin Fuchs a Matouš Hamerník. S nimi budou zpívat Svedlana Hruškociová a Lukáš Matěj.

Zkušebna HDJ bude do noci patřit Silent Discu a dvěma DJ's (DJ Sestra, DJ Revírník). Silent Disco je tichá diskotéka, kde mají tanečníci k dispozici sluchátka se dvěma kanály.

Ve foyer velké scény bude (až do 3. 12.) instalována putovní výstava obrazů obyvatel uprchlického tábora Moria na řeckém ostrově Lesbos. Pod názvem Obrázky na útěku ji sestavila malířka Helenka Šuranská.

Slavnostní sobotní večer v HDJ se také propojí s děním v ulicích, kde od úterý pod režijní taktovkou Petra Píši probíhají performance k oslavě 30. výročí sametové revoluce. Kordon „pořádkových sil“ nasměruje sobotní večerní „nepovolený koncert“ před 18. hodinou z náměstí právě k jihlavskému divadlu.

Werther jako současný stalker

Na malé scéně Horáckého divadla v Jihlavě v jeho jubilejní osmdesáté sezoně uvedli dramatičtí Goethova Utrpení mladého Werthera. Její autorka, Josef Doležal a režisér Jakub Čermák (viděcí osobnost pražského

alternativního uskupení Depresivní děti touží po penězích), k romantickému příběhu z 18. století přisupují jednoznačně s úmyslem přiblížit ho dnešku. Tomu odpovídají nejen současné kostýmy nebo občasné použití

Zbožňování Lotty (Klára Anna Satinská) u Werthera (Michal Kraus) záhy přechází v urputné modlářství (v pozadí je Jan Burda coby Lottin ochrannitelský manžel) FOTO PETR CHODURA

mobilu, ale také černá krychle stojící na scéně: když se otevře její stěna, vidíme interiér domečku silně připomínající (především bílým světem) malou péstírnu konopí Nemyslí však, že jde o schvalnost, pouhý nápad nebo podbízení se mladým divákům. Světlo i světelné kroužky, z nichž občas promlouvají hlavy postav, navozují v dění profibhaličím v jakési „polotmě“ přímo halucinogenní atmosféru. Jistou halucinační auru mají koneckonců i deníkové záznamy v samotné předloze. (Marihuana se během představení ani po něm nikde nekouří.)

Jemné kontrapunktické napětí vzniká rovněž mezi klasickým, a tedy trochu „archaickým“ překladem Erika Saudka a dějem profibhaličím jakoby v naší současnosti. Zvláštním

způsobem do všeho zapadá i ústřední melodie – píseň Václava Neckáře z konce šedesátých let Láska má, v níž se o lásce zpívá jako o *Božím dechu na lidské skrzni*.

Michal Kraus v roli Werthera nepředvádí romantický sladkobol, chová se občas jako násilník, přímo stalker. Po lyrických líčeních přírody i ctností prostého lidu se jeho rozrušení stupňuje, hovoří-li o Lotě (Klára Anna Satinská). Zbožňování milované bytosti u něj záhy přechází v urputné modlářství. Se zoufalým gestem si smáčí hlavu ve vaně, do níž mu snad někdo přinesl vodu z řeky zapomenuté Létě. Ale zapomenout mu nejde ani při laškování ve stejné vaně s dívkou Betty (Tereza Otavová). Že se ve Wertherovi smívá k neodvolatelnému hrůznému činu, poznáme i podle toho, že se posprejuje černou barvou. Lotta jako ideál, ikonický předmět zbožňování, je celá v bílém, nejde však o svatý obrázek – je ve svém odmítání realistická a rozhodná. Když se posléze

Wertherovi oddává, skoro se zdá, že se to děje pouze v jeho horečnaté představě-snu. Roli Lottina manžela-ochránitele společlivě sehrál Jan Burda. Silou jihlavského představení jsou monology a dialogy, hůře tomu je s pohybem v interakcích – je mírně strojený, je znát, že jde více „přes hlavu“, než aby plynul z řeči těla. Ale to jsou, doučím, napravitelné věci. Čerství absolventi JAMU, Klára Anna Satinská a Michal Kraus, se v adaptaci Goethova díla každopádně představili jako výrazně posily horácké scény. Ale především je důležité, že v Jihlavě chřejí nadále pokračovat v nekonvenční cestě národního a zároveň přitažlivého současného divadla, nastolené před dvěma roky.

JOSEF MLEJNEK

Horácké divadlo Jihlava – Johann Wolfgang Goethe: Utrpení mladého Werthera. Překlad Erik Saudek, dramatičtí Jakub Čermák a Josef Doležal, režie Jakub Čermák, scéna Martin Šimek, kostýmy Martina Zwyrtrek. Premiéra 27. září 2019.

Slavnou komedii Neila Simona uvede zítra Horácké divadlo v ženské verzi

JIHLAVA (jv) - V sobotu večer uvede Horácké divadlo třetí premiéru osmdesáté sezóny na své velké scéně, komedii Podivný pár.

Po komedii *Obraz*, v níž se v triologu představuje pánská část hereckého souboru, tentokrát dává dramaturgie divadla prostor takřka výhradně herečkám. Hra předního amerického a světového dramatika 20. století Neila Simona (1927 – 2018) **Podivný pár** bude totiž uvedena v ženské verzi, když její mužskou verzi zařadilo HDJ před bezmála padesáti lety, v roce 1970.

„Dvě hlavní postavy, za podpory dalších čtyř kamarádek a dvou náhodných nápadníků, v ní hledají způsob vzájemného soužití, objevují míru a limity vzájemné tolerance a odlišností,“ popisuje téma komedie dramaturgyně Barbora Jandová.

Za svoji hru *Podivný pár* obdržel Simon Cenu Tony pro nejlepšího autora roku 1965. „Nejprve napsal mužskou verzi, údajně podle příhody jeho bratra Dennyho, který po rozchodu se svou ženou bydlel u jejich společného kamaráda, divadelního agenta Roy Gerbera,“ vysvětluje Jandová.

Úspěšnou divadelní komedii pak proslavilo její filmové zpracování s Waltherem Matthauem a Jackem Lemmonem (1968), za scénář byl Simon nominován na Oscara. Následoval stejnojmenný seriál a v roce 1985 Simon napsal ženskou verzi hry.

Hlavní hrdiny Oscara a Felixe v ní nahradily dámy Olivie a Florence. V zápletky komedie

nabídne rozvedená bohémská zprávařka útočiště své kamarádce, se kterou se právě rozšel manžel. Jejich rozdílné povahy a přístup k životu ale způsobují při soužití oběma komplikace.

Podle dramaturgyně Jandové spočívá úspěch Simonových her v tom, že dokáže psát o každodenních problémech obyčejných lidí a mistrně mísí vážná témata s humorem. „K jeho přednostem patří také laskavý a vřelý humor, Simon se svými postavami soucítí a umožňuje divákovi se s postavami na jevišti ztotožnit,“ míní Jandová.

Hru v Jihlavě režisuje hostující Zdeněk Dušek (1967), absolvent oboru činoherní režie a audiovizuální tvorby na JAMU (1994).

Po angažmá v Městském divadle Brno působí Dušek jako režisér ve svobodném povolání, spolupracuje s řadou předních českých divadelních scén. Od roku 1998 externě spolupracuje jako režisér, dramaturg, scénárista, herecký coach či kreativní producent pro televizní stanice (např. sitcomy *Comeback*, *Roseanne*, *Marta a Věra*, *KOSMO*).

Do inscenace *Podivný pár* režisér v Jihlavě obsadil Lenku Schreiberovou (Olivie) a Lucii Sobotkovou (Florence). Dále hrají Svetlana Hruškociová, Tereza Otavová, Alexandra Palatínusová, hostující Taťána Schottnerová, Petr Soumar a Ondřej Šípek. Scénu a kostýmy navrhl Jaroslav Máčal, hudbu složil Daniel Fikejz.

LUCIE Sobotková a Lenka Schreiberová v komedii *Podivný pár*.

Foto: Igor Stančík

Neil Simon (1927 – 2018)

■ Je označován jako nejúspěšnější a nejbohatší současný americký dramatik, král zábavního divadla.

■ Úspěch měla i řada filmů, ke kterým napsal scénáře většinou podle svých her. K neznámějším patří *Bosé nohy v parku*, *Byt či Zajatec z Druhé avenue*.

■ Vedle činohry a filmu tvořil i pro muzikál. Napsal např. libreto podle filmu Federica Felliniho k muzikálu *Sweet Charity* či muzikály *Sliby chyby* nebo *Každý má svého Leona*.

■ Na kontě má čtyři nominace na Oscara, v roce 1991 obdržel Pulitzerovu cenu za drama *Ztraceno navěky* (*Lost in Yonkers*). V roce 2006 získal Cenu Marka Twaina pro autory humornostických a satirických textů.

■ Na jeviště Horáckého divadla se Simon vrací po devatenácti letech. V roce 2000 uvedlo HDJ v české premiéře jeho hru *Jakeovy ženy*.

■ V předchozích letech byly uvedeny jeho známé a úspěšné hry *Drobečky z perníku* (1988), *Vězeň z 2. avenue* (1979), *Vstupte* (1976) a *Podivný pár* - mužská verze (1970).

Zdroj: HDJ

Podivný pár není jenom „řachanda“

Silné téma, vtipný text a inscenační humor místy až na hraně přiznané karikatury přináší nová inscenace Horáckého divadla, komedie Podivný pár.

■ Jiří Varhaník

V loňském roce zemřel jeden z nejúspěšnějších dramatiků americké a světové divadelní komedie Neil Simon (* 1927). Horácké divadlo v Jihlavě nyní po letech uvedlo na svoji Velkou scéně jeho titul. V dámské verzi zařadilo Simonovu slavnou komedii **Podivný pár**.

Jen letmo připomeňme, že této verzi předcházela prvotní verze pro pánské obsazení, proslavená filmem s herci Waltherem Matthauem a Jackem Lemmonem (1968).

V ní autor popisuje nesnesitelný život s Felixem Ungarem (Lemmon), neurotickým alergikem posedlým úklidem a čistotou, kterého manželka vyhodí z domu. Felixe přijme do svého bytu přítel, klidás a starý mládenec Oscar Madison (Matthau). Jenže Felixovo věčné uklízení a moralizování brzy znechutí i jeho.

Recenze

V dámské verzi se nyní na jevišti HDJ odehrává vlastně identický příběh, pouze pánské večírky s pokrem tady nahrazují dámské jízdy s káfičkem a hádáním úkolů z karet vědomostní hry. Prostor pro vykreslení odlišně uvažujících postav, pro slovní humor, sebeironii a vytváření vtipných situací zůstává nezmenšen.

Pořádkumilovnou hospodyňku Florence, zapuzenou manželkou, v tomto případě přijme do svého newyorského bytu její kamarádka, rozvedená zprávařka Olivie. U ní se v bytě na dámské jízdě pravidelně schází kvarteto kámošek velmi rozdílného ražení (Renne - Tereza Otavová, Sylvie - Alexandra Palatínusová, Verna - hostující Taťána Schottnerová, Mickey - Sveltana Hruškociová).

Na své si v novince Horáckého divadla přijdou fanoušci situační či konverzační kome-

HERCI Lucie Sobotková (Florence), Lenka Schreiberová (Olivie) a Ondřej Šípek s Petrem Soumarem (Manolo a Jezus Costazuelovi) v inscenaci HDJ Podivný pár.
Foto: HDJ, Igor Stančík

diality a „oddechového“ divadla, které ale vychází ze silného tématu.

Tím je v tomto případě lidská potřeba lásky, zhoubný vliv samoty a opuštěnosti. A vedle toho zkoumání našeho nitra, naší neschopnosti vymanit se z vlastních stere-

otypů a vystoupit ze smyčky stále stejných chyb, které nás mnohdy stojí mnoho, ne-li všechno.

Pro část publika je Podivný pár na jevišti HDJ zejména příležitostí k výbuchům hlasitého smíchu. Jiné diváky inscenace vcelku úspěšně

dostává k sice pobavené, ale přece jen vážnější sebereflexi vlastních nedostatků a dogmatických poloh, s nimiž se tu více, tu méně úspěšně potýkáme v nitru vlastních povah.

Tvůrci, v čele s renomovaným režisérem Zdeňkem Duškem (* 1967), představě-

Neil Simon: Podivný pár

- Režie Zdeněk Dušek j. h.
- Dramaturgie Barbora Jandová
- Výprava Jaroslav Máčal j. h.
- Hudba Daniel Fikejz
- Pohybová spolupráce Denisa Musilová
- Velká scéna, 2:25 h, včetně pauzy
- Psáno z premiéry 7. 12. 2019

ní zdařile stupňují. Zábavné momenty přecházejí do krizí a do překvapivé, vlastně víceméně pozitivní pointy.

Celé představení pak podtrhuje častokrát ověřenou skutečnost, že jsme všichni uvnitř trochu jiní, než jak nás vnímá okolí. Že i zdánliví tvrdáci mohou být ve skutečnosti lecky zranitelnější, než se může zdát.

Kotlety a zvonáče

Podivný pár na scéně HDJ tedy není vyložená „řachanda“, přestože se nebrání ani otevřené herecké karikatuře.

V tom smyslu je řeč především o kreačích Ondřeje Šípka s Petrem Soumarem, kteří si (vybaveni zvonáči, kotletami, kudrlinami, kníry a úsměvně neohrabanou větnou skladbou) očividně užívají své role roztomilých španělských bratří Manola a Jezuse Costazuelových.

Už samu skutečnost, že režisér Dušek dal dohromady tenhle páreček nejlepších komiků v souboru HDJ, lze brát jako hodně hlasitou pozvánku do hlediště.

Stejně neomylně ovšem režisér sáhl i po představitelkách postav ústřední dvojice děje. Není ostatně zdaleka první, kdo tenhle herecký souzvuk využil. Že z téhle partneršiny Lenky Schreiberové (Olivie) a Lucie Sobotkové (Florence) opět vyleze to, čemu se divadelním klišé říká herecký koncert, bylo asi vcelku jasné už předem.

A nebude to zdaleka jen textem Neila Simona či jeho režijním uchopením. Hned v několika hořkosladkých momentech těchto dvou postav totiž člověka napadne, že právě do téhle inscenace vnaší autenticitu a sílu dvojice hereček - dam, které tuze dobře vědí, o čem hrají, které mají takřkajíc „nažito“.

Divadlo uvede Simonovu hru Podivný pár

JIHLAVA Na scénu Horáckého divadla Jihlava se po 19 letech vrací dramatik Neil Simon. Jako šestou premiéru letošní 80. sezony uvede v sobotu 7. prosince komedii Podivný pár. Hostující režisér Zdeněk Dušek svěřil ve hře hlavní role Olivie a Florence Lence Schreiberové a Lucii Sobotkové.

Simonovu hru uvedla jihlavská scéna naposledy v roce 2000. V české premiéře tehdy nastudovala hru Jakeovy ženy. V roce 1970 se v Jihlavě hrála také mužská verze hry Podivný pár. „Úspěch Simonových her spočívá v tom, že dokáže psát o každodenních problémech obyčejných lidí a mistrně dokáže mísit vážná témata s humorem,“ řekla dramaturgyně divadla Barbora Jandová.

Zápletka Podivného páru vychází z rozdílnosti charakterů hlavních postav, kamarádek, a jejich společného soužití. Komedie vynesla Simonovi v roce 1965 Cenu Tony za nejlepšího autora roku. Nejprve napsal mužskou verzi, kterou proslavilo filmové zpracování s Waltherem Matthauem a Jackem Lemmonem v hlavních rolích. Text ženské verze je z roku 1985.

Horácké divadlo je jedinou profesionální scénou na Vysočině. Ročně ho navštíví asi 60 000 lidí. (ČTK)

Vysočina

Noční linka
23:04 – 0:00

26. prosinec 2019 | Příběhy z Vysočiny

Český rozhlas Vysočina pravidelně o Vánocích vysílá pohádky, které napsaly děti ze základních škol. Ty nejlepší příběhy přečtou herci Horáckého divadla.

Tentokrát se spisovatelského pera chopili žáci jihlavské školy v Seifertově ulici.

O psaní pohádek pro Český rozhlas projevívaly děti velký zájem. A podle toho, co jsme přímo ve třídách zjistili, jim vymyšlení příběhů nedělalo žádné problémy. „Já jsem napsal pohádku o vánočním skřítkovi. Holčička s pánem ho šli najít do nějaké země,“ prozrazuje třeták Dan. „Já jsem psala o sněhovém králíčkovi,“ přidává se Danova spolužačka Lucka, a Josefinka ukazuje svou pohádku, která zabírá celou stránku. „O baňkovým skřítkovi,“ představuje své dílko.

Dvanáct vybraných pohádek přečtou herci Horáckého divadla Jihlava

Ze základní školy v Seifertově ulici jsme si do redakce přinesli celý štos pohádek, a vedoucí vysílání Zdeněk Koudelka měl hodně těžký úkol. Musel vybrat ty nejlepší. „Ve vysílání se jich nakonec ocitne dvanáct, a protože některé pohádky byly spíš obrázkové, budou se moci naši posluchači na ně podívat na našem webu,“ dodává Zdeněk Koudelka. Vybraných dvanáct pohádek přečtou herci Horáckého divadla Jihlava Zdeněk Dryšl, Stanislav Gerstner a manželé Vokůrkovi.

MLADÁ FRONTA DNES | úterý 31. 12. 2019

V závěru letošního roku oslovila redakce MF DNES na Vysočině osobnosti z různých oborů činností se dvěma otázkami:

1. Co přejete Kraji Vysočina a České republice do roku 2020?

2. Na co se v novém roce těšíte?

Ondrej Remiáš
ředitel Horáckého divadla Jihlava

1. Do roku 2020 bych rád popřál nám všem především více pochopení a tolerance, které se stávají tak trochu luxusním zbožím. A více radosti ze života, což spolu určitě souvisí.

2. Já se nejvíc těším na nové inscenace a především na diváky, kteří jsou naší velkou radostí. A doma se těšíme na nový přídělek do rodiny, čeká nás krásný rok.

80. výročí Horáckého divadla: **začátky hvězd** Otomara Krejči a Marie Tomášové

...a když se v Jihlavě slavily šedesátiny, manželé přijeli

Radek Laudin
redaktor
MF DNES

Letošní 80. sezona Horáckého divadla je příležitostí k ohlédnutí se za výraznými osobnostmi, jež na této jediné profesionální scéně na Vysočině působily.

Třeba Otomara Krejču znají mnozí filmoví diváci z dramatu Vyšší princip, kde hrál otce Jany Skálové, již ztvárnila Jana Brejchová. Před kamerou často bývala i jeho manželka Marie Tomášová, kupříkladu ve snímku Morálka paní Dulské.

Svoji hlavní práci ale odváděli Tomášová s Krejčou v divadlech. Oba začínali v tom Horáckém - on hned na začátku v Třebíči, ona později v Jihlavě.

Krejča, který se časem stal jedním z nejuznávanějších českých režisérů, hrál dokonce jednu z hlavních úloh ve vůbec prvním představení Horáckého divadla. Tim byl Soud lásky. Tato Vrchlického hra měla premiéru 18. října 1940. Tehdy bylo mladému herci necelých devatenáct. Ale měl už za sebou i zkušenost s kočovným divadlem. Do Třebíče na jeviště to neměl zase tak daleko, jelikož se narodil ve Skryšově, což je část Pelhřimova.

Vedle hraní dělal též v Třebíči inspicienta. A to u historicky druhé premiéry v Třebíči - české hry Medvědí tanec. „Tu hru jsem zajišťoval i jako rekvizitář a nábytkář. Pořebné se půjčovalo po městě. Byl jsem i referent pro styk s veřejností, prakticky odpovědný za malování plakátů,“ vyprávěl před lety Krejča, jehož pozdější režisérská éra v Národním divadle je považovaná za jednu z nejlepších v historii zlaté kapličky. Byl i zakladatelem a jednou z vůdčích osobností slavného Divadla za branou.

V Třebíči dělal divadlo s nadšením. „Doba byla zlá, ale duch volal o podporu. A místní občané a vlastenci to nepřeslechli. Hrál se Antígona, Filosofská historie, Naši furiantí... Horáckým vlastencům by za protektorátu bylo sotva uděleno povolení zabývat se divadlem. Angažovali tedy členy Nádherovy divadelní společnosti, která koncesi vlastnila. Bylo to týž podzim, kdy státní tajemník Protektorátu Čechy a Morava předkládal Hitlerovi plán na likvidaci českého národa,“ připomněl Krejča, když se v Jihlavě před dvaceti lety účastnil oslav výročí divadla.

Tomášovou ubytovali v Grandu, kde se netopilo a netekla voda Marie Tomášová, která letos oslavila devadesátiny, nastoupila v Jihlavě sedmý rok po válce. To už měla za sebou film Anna Proletářka, v němž měli hlavní role společně s Josefem Bekem. V době jejího působení na Vysočině se datuje rovněž vznik snímku Jan Hus režiséra Otakara Vávry, v němž také hrála.

Do Jihlavy dostala umístěnou v roce 1952 s dalšími čtyřmi spolužáky z DAMU hned po studii. Do svého angažmá na Vysočinu přijela vlakem. „Nevěděla jsem, že se tomu zde říká moravská Sibír. Nádraží od města dost daleko, měla jsem kufr, na sobě balonák. Byl večer a v divadle nikdo. Skončila jsem na služebně Šboru národní bezpečnosti. Za dlouhou dobu se dotelefonovali fedelté. Pak ubytování v Grand hotelu blízko náměstí. Jenže v hotelu se netopilo ani v zimě a netekla voda! Zvykla jsem si spát v čepici a rukavicích,“ vzpomíná Marie Tomášová v knize Věřit napsaným slovům. Na Vysočině pak absolvovala čet-

Spolu Marie Tomášová letos oslavila kulatiny, Otomar Krejča zemřel před deseti lety. Oba čelili ústrkům v době silné normalizace po roce 1968. V Horáckém divadle se sice o deset let minuli, v životě ale při sobě stáli dlouhá léta.

Fakta

Jaké role měla Marie Tomášová v Jihlavě

Začínala v listopadu roku 1952 v sovětské hře Sláva, **hrála Natašu**. Dále měla jednu z hlavních rolí ve hře Jaroslava Klímy **Štěstí nepadá s nebe**. Objevila se i v inscenaci Johanna Nepomuka Nestroje **Talisman**. Zajímavostí je, že v době jejího působení v Jihlavě měla premiéru hra **Morálka paní Dulské**. Do té obsazena nebyla, ale pak si zahrála v jejím filmovém zpracování v režii Jiřího Krejčíka. Tomášová se už od roku 1995 herectví nevěnuje. **S Otomarem Krejčou měla církevní sňatek** v roce 1986.

Fakta

Co hrál Krejča v Třebíči a jaké dostal ceny

Krejča hrál v Třebíči v inscenacích **Pygmalion**, Mikuláš Dačický z Heslova, Stará historie, Chudá jako kostelní mýš, **Loupežník**, Večer tříkrálový, Antígona či Malostranská humoreska. Později byl už jako mezinárodně uznávaný režisér **oceněn ve Vídni Kainzovou medailí**, obdržel v Syrakusách mezinárodní Pirandellovu cenu, v roce 1991 **převzal francouzský Řád umění a literatury**. Jako režisér vytvořil 84 inscenací (více než půlku v cizině). Důraz kladi na způsob práce s herci a etiku divadelní práce.

V Národním divadle Snímek z roku 1958, kdy byl Krejča už režisérem a šéfem činohry Národního divadla. Vedle toho stále jako herec filmoval.

Jako tankista V padesátých letech Krejča hodně filmoval. Na tomto snímku je s Bedřichem Prokošem ve snímku Tanková brigáda z roku 1955.

S Janem Třískou V roce 1963 si zahrála Tomášová ve slavném představení Romea a Julie v Národním divadle. Režiroval Krejča.

Oceněná Před deseti lety převzala herečka v Národním divadle cenu Thálie za celoživotní činoherní mistrovství. 6x foto: Archiv ČTK a MAFRA

Rok 1962 Tomášová na civilním snímku, kdy už hrála v Národním divadle.

né zájezdy malým a starým autobusem. Jednou v něm zadržila i havárii, když dostal vůz na zasněžené silnici smyk cestou z kopce. Převrátil se na bok. Při klidnějších jízdách se ale nemohla vynadivat na přírodu Vysočiny v různých ročních obdobích. První jihlavskou roli Marie Tomášové byla pionýrka v sovětské hře Sláva. Zahrála si v ní s později úspěšným scenografem Lubošem Hrnůzem, který tehdy zároveň malo-

val pro divadlo plakáty. On a jeho kamarád Jan Kukla prováděli mladou herečku jihlavským podzemím. „Chodili jsme tam s baterkami a kluci tvrdili, že je tam ještě z války nejméně jeden esesák,“ vyprávěla si Marie Tomášová.

Se svým mužem Otomarem Krejčou přijeli do Jihlavy v roce 2000, když divadlo slavilo šedesátiny. Věděla, jak hluboký je Krejčův vztah k rodnému kraji a k jeho divadel-

ním začátkům. „Horácké divadlo bylo už ve svých prvních dvou nelehkých letech příkladné - jak referentem, tak hleděním. V šedesátiletém přehledu repertoáru jsem zjistil, že nejčastěji tu byl hran Shakespeare a Tyl. Dokonce i v těch dezorientovaných, zmatených devadesátých letech,“ uvedl Krejča v roce 2000.

I Tomášová dodnes oceňuje statečnost, že se ve válce podařilo zalo-

žit na Vysočině česky mluvené divadlo. Krejča kdysi také vzpomínal, jak se jednou z rodného Pelhřimovska vydal poprvé do Národního divadla. „Byl jsem z vesnice, světem pro mě byl Křemešník v zádech a před očima okruh kopců až k tušenému Blaníku. Druhý den jsem viděl Rusalku, dirigoval Talich, a třetí den Fausta, hrál Boháč, Pívec a Glázrová,“ popisoval Krejča. Zemřel před deseti lety.